

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ : ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' ΕΤΟΣ 22^{ον} | ΑΘΗΝΑΙ 15-29 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1908 | ΑΡΙΘΜΟΣ 942

Η ΑΠΟΚΡΗΑΤΙΚΗ ΧΑΡΑ

ΚΡΥΜΜΕΝΗ όπισω από μίαν μάσκα, ντυμένη κάτω από ένα πάνινο φόρεμα πιερότου ή χαρά τριγυρίζει τούς δρόμους τών Ἀθηνών όλες τής τελευταίας ήμέρες τής Ἀποκρηάς. Τραγουδεύει, χορεύει, σφυρίζει, φωνάζει, εὐφρολογεῖ, λέγει ἀνοησίες, πηδᾷ, γίνεται παιδάκι με παραλλαγμένην φωνήν, θηρίον με βροντερούς μυκηθμούς, γάτα ἢ σκύλλος με οὐρλιάσματα ἢ νιαουρίσματα.

Καὶ ἴπισω από τήν μάσκα τήν ψυχρά, τήν ἄσχημη, τήν χλωμόλευκη σάν νά ἔχη βγῆ από τόν σάκκο κανενός ἀλευροπώλη, με τής ἑλγές τής μαύρες στιγματισμένο τὸ πρόσωπο, με τὰ μάτια τὰ ἄψυχα καὶ τὸ στόμα τὸ ρωδὸ, με τὸ σῶμα τὸ ἄμορφο καὶ καμπουριασμένο, ἡ χαρὰ ἔχει τήν εἴσοδον ἐλευθέραν παντοῦ. Εἰς τὰ κοσμικά σαλόνια, ἐκεῖ πού ὁ χορὸς καὶ τὰ ἠλεκτρικά καὶ τὰ ὠραία φορέματα καὶ τὰ πολύτιμα διαμαντικά λάμπουν καὶ πού τὰ πόδια κινουῦνται με τὸν χρόνο καὶ τὰ σώματα στροβιλίζονται με τὸν ρυθμὸν τής μουσικῆς καὶ τὰ ζεῦγη ἀγκαλιασμένα πετοῦν, ὁμοῦ ἔξαφνα ἀπρόσκλητη κάτω από τήν μάσκα ἡ χαρὰ.

Καὶ ἐκεῖ ὅπου ὡς τήν στιγμήν αὐτήν ἡ μουσική ἔδιδε τὸν τόνον τοῦ χρόνου καὶ τής κινήσεως καὶ ἡ ἐτικέτα ἐκανόνιζε τὰ λόγια, καὶ ἡ εὐπρέπεια ὥριζε τὰ ὄρια τής ὀμιλίας καὶ τής σκέψεως, καὶ ἡ λογική ἐσυγκρατοῦσε τὰ αἰσθήματα καὶ ὅλα ἐγίνοντο με μέθοδον καὶ σύστημα

προετοιμασμένα, προμελετημένα, κομμένα εἰς πανομοιότυπο σχέδιο, σάν cliché βγαλμένο από μὲν καὶ μόνη εἰκόνα, εἰσώρησεν ἔξαφνα σάν ἀνεμοστρόβιλος ἡ χαρὰ.

Κρυμμένη πάντοτε κάτω από τήν μάσκα, χωρίζει τὸν ζευγαρωμένους χορευτάς, ἀνακατόνει τὸν κόσμον, σκορπίζει τήν ἀταξία καὶ τήν τρέλλα, ἐκεῖ πού ἐβασίλευεν ἡ τάξις καὶ ἡ σοβαρότης καὶ ἡ εὐπρέπεια. Πλούσιοι, πρίγκηπες, βασιλεῖς, νέοι, κοριτσάκια, γέροντες, ὅλοι χάνουν κατὶ από τήν κοσμικήν των τάξιν, ὅλοι παραμερίζονται, ὅλοι πέρνουν κάποιαν ἰδιαίτεραν ζωρότητα, κάποιαν φυσικωτέραν ζωὴν γιὰ νά ὑποδεχθοῦν τήν χαράν.

Καὶ μεταδίδει από τήν τρέλλαν τής, από τήν εὐθυμίαν τής, από τὸ μεθύσι τής τὸ ἄκακο καὶ ἡδονικὸ εἰς ὅλους. Με ἓνα λόγο, με ἓνα στροβίλισμα, με μίαν ἀνοησίαν πολὺ συχνά, σκορπίζει γέλοια, φαιδρύνει σοβαρὰ πρόσωπα, ἐξυπνὰ παληές εὐτυχισμένες σκέψεις, ρίπτει εἰς τήν λήθην κάθε συλλογισμόν, κάθε φροντίδα, κάθε τής κοσμικῆς ζωῆς νόμον καὶ ὁδηγόν.

Καὶ ὡς ἔρχεται ἔξαφνα, κρυμμένη, ἀγνωστη κάτω από τήν χλωμόλευκη μάσκα, ἔτσι καὶ φεύγει, γρήγορη, πετακτῆ, σάν νά ἔχη πτερὰ στά πόδια, σάν νά φοβῆται μὴ γνωρισθῆ καὶ χάσῃ τότε τήν παρθενικήν τής χάριν καὶ παύσῃ νά εἶναι τὸ ἐφήμερον στιγμιαῖον αἶσθημα, ἡ ἔξαφνική ἐντύπωσις πού ἀνάπτει σάν πυροτέχνημα καὶ φωτίζει τήν καρδιά καὶ τὸ πνεῦμα καὶ ἔπει

τα σβύνει και χάνεται εις τὸν ὠκεανὸν τῆς ζωῆς.

Καὶ φεύγει ἀπὸ τὰ κοσμικὰ σαλόνια, καὶ τὰ ζεύγη ποῦ ἐχώρισεν ἐπανευρίσκονται καὶ πάλιν μὲ περισσοτέραν ὄμως ζωηρότητα καὶ εὐθυμίαν. Καὶ ἡ μουσικὴ ποῦ εἶχε σιωπήσει μέσα εἰς τὴν ὀχλοβοῆν καὶ τὴν ἀλλοφροσύνην ἀρχίζει νὰ παίξῃ καὶ πάλιν, πειὸ φαιδρὰ ὄμως καὶ πειὸ εὐθυμῆ ἀπὸ πρῖν.

Ὅπου καὶ ἂν τὴν ἐζητούσετε τῆς ἡμέρας αὐτῆς θὰ τὴν εὐρίσκετε τὴν χαρὰν. Εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ ἐπιστήμονος, εἰς τὸ σπιτάκι τοῦ πτωχοῦ, εἰς τὴν σοβαρὰν αἴθουσαν τοῦ σοφοῦ, ἡ χαρὰ πηδοῦσε ὠρμούσε, ἐβίαζε θύρας, καὶ ἀπρόσκλητη, ἀγνωστὴ ἕνα πρᾶγμα ἐζητοῦσε, νὰ σκορπίσῃ ὀλίγα γέλοια, νὰ φωτίσῃ ὀλίγα κατσουφιασμένα πρόσωπα, νὰ ξυπνήσῃ μέσα εἰς τὴν ψυχὴν τὸν πόθον τῆς φαιδρότητος καὶ τῆς εὐθυμίας.

Ἄλλὰ τὸ βασιλεῖόν της ἦτον ὁ δρόμος. Ἐκεῖ ἀλλοφρονούσεν, ἐφώναζεν, ἐρηιόρευεν, ἐτραγουδοῦσε. Καὶ ἔτρεχαν ὀπίσω της, εἰς συνάντησίν της τὰ πλήθη, καὶ ἐγελοῦσαν καὶ εὐθυμοῖσαν, ἀκόμη καὶ ὅταν δὲν τὴν ἐσυναντοῦσαν καὶ ὅταν μόνον τὸ φάντασμά της ἀντίκρυζαν.

Καὶ τώρα ποῦ τὰ σαλόνια ἔκλεισαν καὶ τὰ πόδια τῶν χορευτῶν ἐσταμάτησαν καὶ ἡ μουσικὴ ἐσιώπησε καὶ ἡ μάσκες ἐπετάχθησαν σχισμένες καὶ ξεχρωματισμένες, τώρα ἡ χαρὰ τί ἔγεινε, ποῦ ἐπέταξε, ποῦ ἐκρύφθη;

Καὶ διατὶ ἡ Ἐκκλησία ἐκανόνισε τὴν μικρὰν αὐτὴν καὶ σύντομον περίοδον τῆς χαρᾶς νὰ ἀκολουθῇ μία περίοδος πένθους καὶ λύπης; Διατὶ ἡ ἐορτὴ τῶν νεκρῶν νὰ εἶναι σχεδὸν ἡ ἐπαύριον τῆς μεγάλης ἐορτῆς τῶν ζώντων; Διατὶ τὰ τραγοῦδια τῆς εὐθυμίας καὶ τῆς φαιδρότητος νὰ διαδέχονται θρηνητικὰ στεναγμοὶ καὶ ἀναμνήσεις πόνων καὶ αἰώνιων χωρισμῶν; Διατὶ τὰ ἄνθη ποῦ ἐστόλιζαν χθὲς ἀκόμη μαλλιὰ χρυσὰ καὶ ἐσκόρπιζαν τὴν πολυτέλειαν τῶν χρωμάτων τῶν ἐπάνω εἰς τραπέζια συμποσίων, σήμερον νὰ στολίζον μαραμένα καὶ περιλυνπα τάφους;

Μήπως ἡ ζωὴ δὲν μᾶς φυλάττει καθ' ἡμέραν τόσας ὀδυνηρὰς ἐκπλήξεις; Μήπως ἡ λύπη δὲν ἀντιπροσωπεύεται μὲ πόνους καὶ ἀγωνίας καὶ στεναγμούς, ὥστε νὰ εἶναι ἀνάγκη καὶ τὴν χαρὰν ἀκόμη τῆς χαρᾶς νὰ πικραίνωμεν τόσον ἀπότομα καὶ αἰφνίδια ἀπὸ τὴν μίαν ἡμέραν ὡς τὴν ἄλλην;

Καὶ ἔπειτα παραξενεύομεθα πῶς γύρω ἀπὸ τοὺς τάφους τὴν ἡμέραν αὐτὴν τῶν νεκρῶν ἀκούονται γέλοια χαρᾶς καὶ περιφέρονται φαιδρὰ καὶ εὐθυμὰ πρόσωπα καὶ μαζὴ μὲ τὰ μειδιάματα τῶν λουλουδιῶν καὶ μὲ τὰ ἀρώματα τῆς ἀνθιζούσης φύσεως σκορπίζεται κίποια ἔντονος ἐκδήλωσις

τῆς ζωῆς, ἡ ὁποία παραμερίζει τὸν θάνατον καὶ εἰς αὐτὸ ἀκόμη τὸ βασιλεῖόν του. Μαζὴ μὲ τὰ μοσχολίβανα καὶ μὲ τοὺς ψαλμοὺς καὶ τὰ κόλυβα ἡ χαρὰ τονίζει ἀκόμη τὰ εὐθυμὰ τραγοῦδάκια τῶν πουλιῶν, καὶ κοιτᾷ εἰς αὐτὰ ἡ νεότης λησμονεῖ τὸν θάνατον, διὰ νὰ δώσῃ ἀκόμη ὀλίγην χαρὰν εἰς τὴν ζωὴν. Ἐπειτα οἱ τάφοι εἶναι τόσον ἡρεμοὶ καὶ ὠραῖοι εἰς τὴν κατάλευκον τῶν μαρμάρων ὠχρότητα καὶ τὰ ἄνθη καὶ τὰ φυτὰ ποῦ τοὺς στολίζουν εἶναι τόσον πολυτελεῖ, ὥστε πολὺ συχνὰ ἡ χαρὰ τῆς ἡσυχίας καὶ τῆς ἀναπαύσεως καὶ τῆς ἀμεριμνησίας νὰ εὐρίσκεται μᾶλλον εἰς τὰ μικρὰ καὶ ζωγραφιστὰ αὐτὰ σπιτάκια τῶν νεκρῶν, παρὰ εἰς τὰς κατοικίας τῶν ζώντων.

Κ. Παρρὲν

ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑΙ ΠΑΤΡΟΣ ΦΘΙΣΙΚΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΤΟΥ

Κανείς δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ δίδῃ τὴν ζωὴν εἰς ἄλλους, ὅταν ἡ λογικὴ, ἡ πείρα καὶ ἡ ἐπιστήμη μεγαλοφρονῶν γύρω του, ὅτι ἡ ζωὴ αὐτὴ θὰ ἦναι ἀσθετική, δυστυχὴς καὶ βραχεῖα.

Δὲν ὑπάρχει τρέλλο πάθος, ἔλξιν ἔρωτος, μαρὰ ἀλλοφροσύνης, τὸ ὅποιο νὰ μᾶς κάμῃ νὰ παραλείψωμεν τὸ καθήκον μας ἀπέναντι ἀνθρώπων ὄντων εἰς τὰ ὁποῖα ὀφείλομεν πρωτίστως τὴν ὑγίαν, τὸ μεγαλύτερον τῶν ἀγαθῶν.

Εἰς κάθε ηλικίαν, εἰς κάθε περίστασιν τῆς ζωῆς, εἰς ὅλους τοὺς λαοὺς καὶ εἰς ὅλους τοὺς αἰῶνας, ὑπερανὰ ἀπὸ κάθε νόμον καὶ κάθε θρησκείαν εἶναι τὸ καθήκον νὰ μὴ κάμωμεν κακὸν εἰς κατέρη.

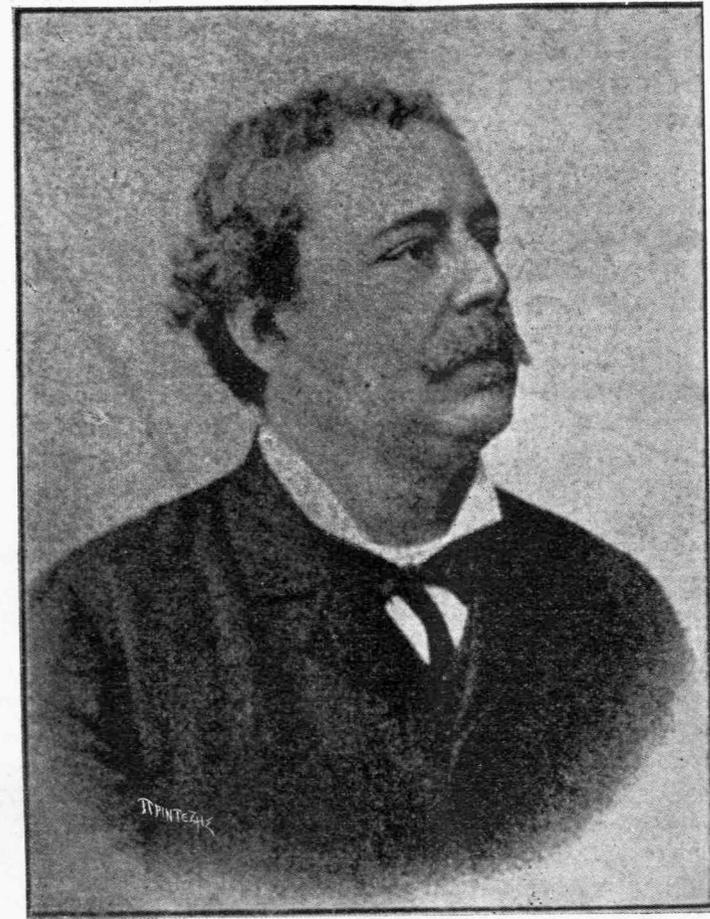
Νὰ γεννῶμεν παιδιὰ ἄρρωστα εἶναι τὸ μεγαλύτερον κακόν, τὸ ὅποιο ἡμποροῦμεν νὰ τοὺς κάμωμεν, ἡμεῖς ποῦ χρεωστοῦμεν νὰ τὰ ἀγαπῶμεν περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλο πρᾶγμα εἰς τὸν κόσμον.

Τὸ νὰ ἀποκτῶμεν παιδιὰ, μεταδίδοντες εἰς αὐτὰ τὴν ἀσθεῖαν, ποῦ ἔχωμεν εἰς τὸν ὄργανισμόν μας καὶ τὸ αἷμα μας, εἶναι ἐγκληματικώτερον, παρὰ νὰ σκοτώσωμεν ἕνα ἄνθρωπον εἰς στιγμὴν τρέλλας. Εἶναι ὡς νὰ χύνωμεν δηλητήριον ἀτιμωρητὴ εἰς τὸ ποτήρι τῆς ζωῆς ἐνὸς προσώπου ἀγαπημένου καὶ λατρευτοῦ. Ὁ ἄρρωστος ποῦ θέλει νὰ ἀποκτήσῃ παιδιὰ εἶναι ἐγωιστὴς ἐγκληματίας. Εἶναι ὡς νὰ σπείρῃ σπόρον κακοῦ εἰς γενεὰς γενεῶν.

Τὸ κακόν ποῦ κάμουν οἱ τεκνοποιοῦντες ἄρρωστοὶ δὲν τελειώνει δυστυχῶς εἰς τὸ παιδί των, τὸ πρῶτον θῆμα. Ἡ ἀσθεῖα, τὸ δηλητήριον, μεταδίδονται εἰς δύο, τρεῖς καὶ περισσοτέρας γενεὰς ὑπὸ τῆς μορφῆς τῆς ἐξαντλήσεως, τοῦ πόνου καὶ τῆς κατάρσεως κατὰ τῆς ζωῆς καὶ κατὰ τὸ ὄψαρτος αὐτῆν.

Ὁ ἄρρωστος ποῦ θέλει καὶ γεννᾷ παιδιὰ εἶναι κακὸς καὶ ἀπάνθρωπος πατήρας, διότι τὰ γεννᾷ διὰ τὸ μαρτύριον καὶ διὰ τὸν θάνατον. Εἶναι κακὸς πολιτὴς διότι δίδει εἰς τὸ ἔθνος κακοὺς πολίτας. Εἶναι κακὸς ἄνθρωπος διότι καταστρέφει τὸ πρῶτον δῶρον τῆς εὐτυχίας τῆς ἀνθρώπινης οἰκογενείας, τὴν ὑγίαν καὶ τὴν δόξαν.

Παύλου Μετεγγάτου

DE AMICI

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ DE AMICI

ἘΧΩ ΤΗΝ ΠΡΟΑΙΣΘΗΣΙΝ ὅτι μὲ ἕνα βαρὺ κτύπημα εἰς τὸ κεφάλι θὰ πέσω νεκρὸς εἰς τὸ τραπέζι μου αὐτό, εἰς τὸ ὅποιον τόσα ἐδιώρθωσα τετράδια τοῦ δυστυχισμένου παιδιοῦ μου, τὸ ὅποιον δὲν ἔχω πειά. Καὶ τὸ προαίσθημα αὐτὸ δὲν εἶναι φόβος, ἀλλὰ ἐλπίς. Γράφω μὲ εἰλικρίνειαν ὅτι εὐχομαι νὰ γίνῃ γρήγορα».

Ἴδου πῶς ἐτελείωνε μίαν περιγραφὴν τοῦ γραφείου του, ὁ μέγας Ἰταλὸς συγγραφεὺς, ἀκριβῶς πρὸ ἑξ ἐτῶν, καὶ πῶς πραγματικῶς ἐτελείωσε τὴν ζωὴν του προχθὲς μὲ ἕνα κτύπημα ἀποπληξίας εἰς τὴν ἀκμὴν ἀκόμη τῆς ἡλικίας του. Αὐτὸς ποῦ ἔζησε μίαν ὀλόκληρον ζωὴν μέσα εἰς τὴν χαρὰν τῆς ἀγάπης καὶ τῆς δόξης καὶ τοῦ πλοῦτου καὶ τοῦ θαυμασμοῦ τοῦ κόσμου, αὐτὸς ὅπου εἰς μίαν φωτεινὴν ἀκτῖνα, εἰς ἕνα ἀνθισμένο λουλοῦδι μυγδαλιᾶς ἀνεκάλυπτε κόσμους ὠραιότητα, εὐρέθη ἀ-

προετοιμαστος ἐμπρὸς εἰς τὴν ἀσχημίαν καὶ τὴν ἀθλιότητα τοῦ θανάτου. Καὶ δι' αὐτὸ ὁ ἄδικος θάνατος ἐνὸς νιοῦ, ποῦ αὐτὸς ἠγάπησε, ὅπως ἕνας τέτοιος πατέρας εἴξερε νὰ ἀγαπᾷ, τὸν ἐσφράγισε μὲ τὴν σφραγίδα τῆς ἀπελπισίας, ἀπὸ τὴν ὁποῖαν τὸν ἔσωσε μόνος ὁ θάνατος.

Ὁ δὲ Amici ἦτο ὁ τύπος ὁ ἐντελέστερος τοῦ πατέρα, διότι εἶχεν, ὅσον κανεὶς ἄλλος, ἐμβαθύνει εἰς τὴν παιδικὴν ψυχὴν καὶ εἶχεν ἀνακαλύψει ὅλους τοὺς θησαυροὺς τοῦ μεγαλείου καὶ τῆς ἀγαθότητος, οἱ ὁποῖοι κλείονται μέσα εἰς αὐτὴν. Καὶ ἀγάπησεν εἰς τὰ παιδιὰ του τὰ παιδιὰ ὅλου τοῦ κόσμου καὶ ἐνεπνεύσθη ἀπὸ αὐτὰ, ἴσως τὸ μεγαλύτερον καὶ τὸ ὠραιότερον ἔργον του, τὴν «Καρδιά», τὸ ὅποιον ἀφοῦ ἐκυκλοφόρησεν εἰς ὅλην τὴν Ἰταλίαν, μετεφράσθη ἔπειτα καὶ εἰς ὅλας τὰς γλώσσας καὶ ἔγινε τὸ πλέον ἀγαπητὸν ἀνάγνωσμα τῶν

παιδιών όλου του κόσμου. Μόνον ως δώρον, κατά την τριακοστήν έκδοσιν του βιβλίου αυτού, ο de Amici είχε λάβει από το μεγάλο εκδοτικό σπίτι του Treves εκατόν χιλιάδας φρ. χρυσά.

Ἄλλὰ δὲν ἦτο ἡ πρώτη, ἀλλ' οὔτε ἡ μεγαλύτερα του ἐπιτυχία, ἂν ἐξετασθῆ, ὄχι μονομερῶς, ἀλλὰ ὡς μέρος τῆς κολοσσιαίας φιλολογικῆς του ἐργασίας «ἡ Καρδιά».

Ὁ de Amici ἔγραψε πρῶτος εἰς τὴν Ἰταλίαν μὲ τόσην ἐπιτυχίαν καὶ μὲ τόσην δύναμιν περιγραφικῆς παρατηρητικότητος ταξείδια. Ἄρχισεν ἀπὸ τὴν Ἰσπανίαν, ἀπὸ τὴν συγγενῆ πρὸς τὴν Ἰταλικὴν θερμοδαίμον αὐτὴν φυλὴν, καὶ ἔπειτα ἔγραψε τὴν Ὀλλανδίαν καὶ ἔπειτα τὸ Παρίσι καὶ τὸ Λονδίνον καὶ τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ τὸ Μαρόκον καὶ τὸν Ὠκεανὸν καὶ τὴν Ἀμερικὴν. Ἀπὸ ὅλα αὐτὰ τὰ ταξείδια ἡ Κωνσταντινούπολις εἶναι ἡ μεγαλύτερα του ἐπιτυχία, διότι εἶναι ἡ Ἀνατολὴ ὀλόκληρος μὲ τὴν πομπώδη μεγαλοπρέπειαν τῆς ζωῆς καὶ τὸν ποιητικὸν χρωματισμὸν τῶν συνηθειῶν καὶ παραδόσεων τῆς. Καὶ εἶναι συγχρόνως ἡ πόλις τῶν ἐπιτά λόφων, καὶ τῶν γραφικῶν νησιῶν καὶ τοῦ Βοσπόρου καὶ τοῦ Μαρμαρᾶ, ἡ πόλις ποῦ συγκεντρώνει ὅλας τὰς ὀμορφίας καὶ ὅλας τὰς μαγείας τῶν τοπιῶν καὶ ὅλας τὰς ποικιλίας τῶν θρησκειῶν καὶ τῶν πολιτισμῶν καὶ ὅλων τὸ φῶς καὶ τὸ κάλλος καὶ τὰς γραμμὰς καὶ τὰς πλαστικότητας εἰς συνδυασμὸν θαυμάσιον ἐνὸς μεγάλου παρελθόντος καὶ ἐνὸς παρόντος πάντοτε ἐξόχου καὶ πάντοτε ποιητικοῦ.

Ἄλλὰ καὶ τί δὲν ἔγραψεν ὁ de Amici; Καὶ ποῦ δὲν ἐσκόρπισεν ἀκτῖνας φωτεινὰς τοῦ ὀραίου πνεύματός του καὶ τῆς πέννας του τῆς ζωγραφικῆς, ἡ ὁποία εἶχε πολὺ κληρονομήσει καὶ ἀπὸ τὴν σμίλην τοῦ Φειδίου καὶ ἀπὸ τὸ χρῶμα καὶ τὰς ἀρμονίας τοῦ Παρθένου;

Καὶ ὅμως διὰ κάθε ἄλλο ἔργον εἶχε προετοιμασθῆ ὁ de Amici, παρὰ διὰ τὸ ἔργον τοῦ συγγραφέως. Ἐσπούδασεν εἰς τὴν στρατιωτικὴν σχολὴν καὶ νεαρώτατος ἀκόμη ἀξιωματικὸς ἔλαβε μέρος εἰς τὸν ἀτυχή πόλεμον τῶν Ἰταλῶν κατὰ τῆς Ἀδριῆς. Ἀπὸ τότε ἤρχισε νὰ γράφῃ τὰς ἐντυπώσεις του ἀπὸ τὸν πόλεμον, αἱ ὁποῖαι τόσην ἀμέσως ἔκαμιν ἐντύπωσιν, ὥστε ὅλοι ἀνεγνώρισαν ὅτι τὸ χέρι αὐτοῦ ἦτο πολὺ δυνατώτερον εἰς τὴν πέννα παρὰ εἰς τὸ σπαθί. Καὶ δι' αὐτὸ κατὰ τὸ 1867, εἰκοσι ἐνὸς μόλις χρόνον, ὁ de Amici διωρίσθη διευθυντῆς τῆς ἐκδιδομένης τότε «Στρατιωτικῆς Ἰταλίας» ὑπὸ τὰς κυβερνητικὰς τῆς χώρας ἐμπνεύσεις. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἔγραψε καὶ τὰ περίφημα σκίτσα του τῆς στρατιωτικῆς

ζωῆς, μὲ τὰ ὁποῖα ἐνέπνευσεν εἰς τὴν διηγημένην τότε ἀκόμη Ἰταλίαν τὴν ἐμπιστοσύνην καὶ τὴν ἐκτίμησιν καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν Ἰταλικὸν στρατόν. Ἡ ἐπιτυχία του εἰς τὸ ἔργον αὐτὸ ἦτο τόσο μεγάλη, ὥστε εὐθὺς ὡς ἀνηγγέλθη ἡ ἔκδοσις των, οἱ γνωστότεροι Ἰταλοὶ ἐκδότηι συναγωνιζόμενοι τοῦ προσέφεραν γενναῖα ποσά. Καὶ ὅταν περὶ τὸ 1870 ἡ Ρώμη ἔγεινε πρωτεύουσα τῆς Ἰταλίας καὶ ἡ Ἰταλικὴ ἐνότης ἐπετελέσθη, ὁ de Amici, μὲ τὴν βεβαιότητα, ὅτι ἡ πατρίς του εἶχε τότε περισσότερην ἀνάγκην ἀνθρώπων τῆς πέννας παρὰ τοῦ πολέμου καὶ μὲ τὴν συνείδησιν ὅτι ὡς συγγραφεὺς θὰ παρεῖχε μεγάλας εἰς τὴν Ἰταλίαν ὑπηρεσίας, παρητήθη ἀπὸ τὸν στρατόν. Ἐκτοτε τὸ γραφεῖον του, τὸ ὁποῖον περιέγραψε μόνος του μὲ τόσην χάριν καὶ ἀρμονίαν ἔγεινε κόσμος ὀμορφίας, εἰς τὸν ὁποῖον ἐσυλλήφθησαν καὶ ἐδημιουργήθησαν ἔργα ὀραῖα, εἰς ὅλους σχεδὸν τοὺς κλάδους τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς.

Τὸ διήγημα, τὸ μυθιστόρημα, αἱ κοινωνικαὶ μελέται, ἡ τέχνη, ἡ ποίησις, ὅλα τὰ εἶδη ἐπέρασαν ἀπὸ τὸ ἄκρον τῆς πέννας του, ὅλα ἐφωτίσθησαν μὲ τὸ γλυκὸν καὶ εὐεργετικὸν φῶς τῆς σοφῆς μεγαλοφυΐας του. Δὲν ἀνῆκεν οὔτε εἰς τοὺς decadents, οὔτε εἰς τοὺς ρομαντικούς, οὔτε εἰς τοὺς κλασικούς. Ἐτάχθη στρατιώτης τῆς ἰδέας ἀκούρατος εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ ὀραίου καὶ τοῦ ἀληθινοῦ. Ἦτο ἀπὸ τοὺς ὀλίγους συγχρόνους, οἱ ὁποῖοι δὲν θυσιάζουν τὸ καλὸν καὶ τὸ ἀληθινὸν εἰς τὴν τέχνην. Ἡ τέχνη, ἔλεγε, παύει νὰ εἶναι ὀραία, ὅταν παρουσιάσῃ τὸ κακὸν καὶ τὸ ἀσχημον καὶ τὸ ἐκφυλόν, ὅσον τελεία καὶ ἂν εἶναι ἡ μορφή της. Καὶ δι' αὐτὸ ὑπῆρξε ἐκλεκτὸς συγγραφεὺς, ἀλλὰ καὶ πολὺ μεγάλος διδάσκαλος καὶ μορφωτῆς τῆς Ἰταλικῆς ψυχῆς.

Ἀγαποῦσε τὸ ὀραῖον εἰς ὅλα. Διὰ νὰ μάθῃ τὴν ὀραιότεραν Ἰταλικὴν γλῶσσαν ἐπῆγε καὶ ἔμεινεν εἰς τὴν Φλωρεντίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐσπούδασε κάθε ἰδιωτισμὸν γλωσσικὸν καὶ ἐψυχολόγησε τελείως τὸ τισκανικὸν ἰδίωμα, τὸ ὁποῖον θεωρεῖται τὸ ὀραιότερον τῆς Ἰταλίας. Καὶ ἔπειτα ἔγραψε τὸ *Idioma Gentile* τὸ κομπὸν δηλαδὴ ἰδίωμα, μίαν γλωσσολογικὴν μελέτην τετρακοσίων περιόπου σελίδων, ἡ ὁποία ἔκαμιν αἰσθησὶν εἰς ὅλον τὸν κόσμον. Τῆς μελέτης του αὐτῆς, ἡμεῖς ποῦ παλαίουμεν καὶ πηγόμεθα φιλολογικῶς μὲ τὸ ζήτημα τῆς γλώσσης, θὰ μεταφέρωμεν προσεχῶς μερικὰ κεφάλαια. Μὲ τὴν δημοσίευσιν αὐτὴν θὰ ἠμπορέσουν νὰ ἐννοήσουν ἴσως καὶ μερικοὶ ἀπὸ τοὺς ἰδικούς μας τί θὰ εἴπῃ ὀραία γλῶσσα καὶ

ποῖοι εἶναι οἱ χαρακτηρισμοὶ τῆς. Διότι ὡς τώρα δυστυχῶς καὶ ὀλίγοι τὸ ἐνόησαν καὶ ὀλιγώτεροι ἀκόμη εἶναι εἰς κατάστασιν καὶ νὰ μιλοῦν καὶ νὰ γράφουν ὀραῖα.

Τὴν μεγάλην συμφορὰν τοῦ σπιτιοῦ του καὶ τὸν πόνον του τὸν πατρικόν, ποῦ τὸν ἔφευγεν εἰς τὸν τάφον, ὠφείλει ὁ de Amici εἰς τὰ πατροπαράδοτα συστήματα τοῦ δασκαλισμοῦ καὶ τῶν ἐξετάσεων, ἀπὸ τὰ ὁποῖα μόλις τώρα ἀρχίζει νὰ χειραφετῆται καὶ ἡ Ἰταλία. Τὸ παιδί του, νέος εἰκοσαετής, εἶχεν αὐτοκτοήσει, διότι ἀπέτυχεν εἰς τὰς ἐξετάσεις του. Ἐνὰ παιδί, τοῦ ἀνθρώπου ποῦ δὲν εἶχε γνωρίσει τὸν δασκαλισμὸν, ποῦ ἀπὸ στρατιώτης ἔγεινε μιάδῳξα τῆς Ἰταλίας, ποῦ ἔγραψε μὲ τόσην καλωσύνην τὸν δημοδιδάσκαλον, διὰ τὰ βελτιώσῃ τὴν τύχην του καὶ τὸν ἀγαδείῃ ἠθικῶς, ἔπεσε θῦμα τοῦ δασκαλισμοῦ, ὁ ὁποῖος σκορπίζει τὸ σκότος καὶ τὸν πόνον εἰς παιδιὰ καὶ γονεῖς καὶ πατρίδα ἀδιακρίτως, ἀπὸ τὸν θεμελιώσῃ καὶ τὰ σιυλώσῃ τὴν χαρὰν καὶ τὴν πρόσοδον.

ΑΠΟ ΤΟ ΤΑΞΕΙΔΙ ΜΟΥ

Η ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ

ἩΜΕΡΑΙ περνοῦν ἡ μίξ μετὰ τὴν ἄλ- λην, ἡμέρικι Δεκεμβρίου, φωτεινί, θερμί, μὲ οὐρανὸν πάντοτε χαρωπὸν, μὲ φύσιν ποῦ θάλλει καὶ ἀνθεῖ σὰν νὰ εὐρισκόμεθα εἰς τὴν ἄνοιξιν.

Φῶς πολὺ, ἄπλετον καὶ ἐπάνω εἰς τὴν γῆν, ἀλλὰ καὶ κάτω ὑπὸ τὴν γῆν. Διότι ἂν ἀπὸ τὴν ζωντανὴν πόλιν τοῦ παρελθόντος δὲν ἔμεινε τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὴν στήλην τοῦ Πομπηίου καὶ τὰς δύο κολοσσιαίας Σφίγγας τὰς ἀπὸ γοκνίτην λίθον, αἱ ὁποῖαι φκίνονται νὰ ἀτενίζουν μὲ κάποιον ἐκπληξιν τὴν σημερινὴν ζωὴν, ὅμως κάτω περιεσώθη σχεδὸν ἄθικτη μίξ ὀραία πόλις νεκρῶν. Βεβχίως τὸ νεκροταφεῖον αὐτὸ θὰ ἦναι ἕνα μετὰ τῶν πολλῶν τῆς Ἀλεξανδρείας, ἀλλὰ βεβχίως καὶ δίδει τὸ μέτρον τοῦ σεβασμοῦ πρὸς τὸν θάνατον ἐνὸς λαοῦ, ὁ ὁποῖος ἐπίστευεν ὅτι ὁ θάνατος δὲν ἦτο παρὰ ἕνας μεταβητικὸς σταθμὸς ἀπὸ μιᾶς ζωῆς εἰς ἄλ- λην, ἀπὸ μιᾶς περιόδου ὑπάρξεως πικριστέρας πρὸς μίαν ἄλλην μεταγενεστέραν.

Εἰς τὸν ὀδηγὸν μου εἶχα διαβᾶσει ὅτι ὑπάρχουν εἰς τὴν Ἀλεξανδρείαν αἱ κατκλόμεθα τοῦ Com-el-Chogafa καὶ ἐφαντάσθη ὅτι θὰ εὐρισκόμεθα εἰς πραγματικὰς κατκλόμεθας, ἀπὸ ἐκείνας ποῦ ἔσκαπταν κάτω ἀπὸ τὴν γῆν οἱ πρῶτοι χριστιανοί, διὰ νὰ κρύπτουν τὴν ἐκτέ- λειαν τῶν θρησκευτικῶν των κηθηκόντων.

Ἄφοῦ λοιπὸν ἐθελόμεθα τὴν μονόλιθον στή- λην τὴν ἀφιερωμένην εἰς τὸν ὑπατον τῆς Ῥώ- μης Διοκλητιανὸν καὶ τὰς ἐπίσης μονολίθους κολοσσιαίας σφίγγας καὶ ἀφοῦ μὲ τοὺς συνοδοὺς μου ἐφιλοσοφήσαμεν ἀρετὰ καὶ ὑπελογίσασαμεν τοὺς ὄγκους καὶ τὴν ἔκτασιν τῶν μνημείων αὐ- τῶν καὶ ὁ καθεὶς μὲς εἶπε τὰς ἰδέας του περὶ τοῦ Αἰγυπτιακοῦ πολιτισμοῦ, κάτω ἀπὸ ἕνα ἥλιον ποῦ ἐπυροπολοῦσε καὶ ἔκκιε, διηυθύνθημεν καὶ πρὸς τὰς κατκλόμεθας. Ἐνα μέρος περιτρι- γυρισμένον ἀπὸ κάγκελα καὶ ἕνας δύο μελαψοὶ ὀδηγοί, περιφερόμενοι περὶ τὸ μέρος αὐτὸ εἰς ἄγρον ξένων, μὲς ἐσημείωσαν τὴν θέσιν, ἀπὸ τὴν ὁποῖαν θὰ ἀρχίζαμεν τὴν πρὸς τοὺς κάτω κό- σμους περιουσίαν μας.

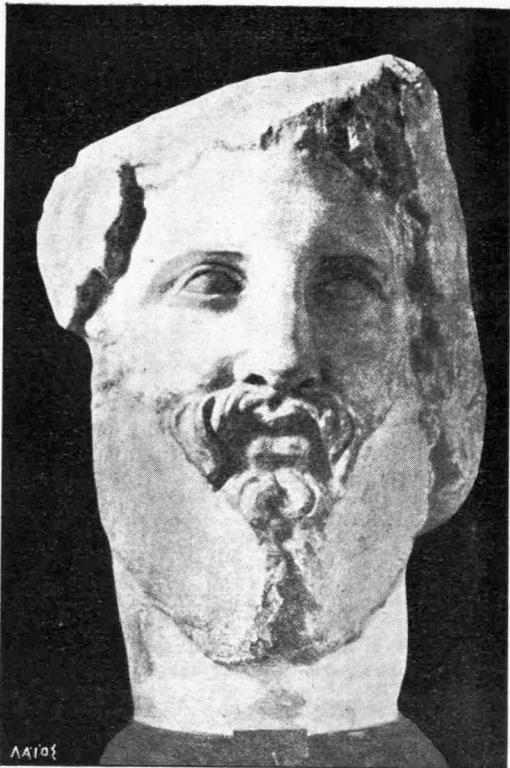
Καὶ ὅταν λέγω κάτω κόσμους, δὲν λέγω βε- βχικὴ ὑπερβολὴν. Διότι ἐδῶ, ἀκριβῶς εἰς τὴν ἔκτασιν αὐτὴν, ὅπου εὐρίσκονται καὶ αἱ Σφίγγες καὶ ἡ στήλη ἦτο ὁ ἀρχαῖος ναὸς τοῦ Σερά- πιδος, ἕνα εἶδος Πλούτωνος Αἰγυπτιακοῦ, θεοῦ μισοελληνικοῦ καὶ μισοαἰγυπτιακοῦ, τὸν ὁποῖον ἐπενώθησαν οἱ διάδοχοι τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάν- δρου διὰ νὰ συνδέσουν τὸν Ἑλληνικὸν μὲ τὸν Αἰγυπτιακὸν πολιτισμὸν καὶ διὰ νὰ καταστή- σουν τὴν θρησκείαν τῶν ἰθαγενῶν καὶ τῶν Ἑλλήνων κοινήν.

Τὸ ὄνομα Σεράπις παρήχθη ἀπὸ τὰ ὀνόματα τῶν δύο θεῶν Ὄσιρ καὶ Ἄπις, καὶ ἐνῶ συνή- θως εἰς τὰ περισσότερα ἀγάλματα ἀπαντᾶται ὑπὸ τὸν τύπον τοῦ Διός, ὅμως διὰ μὲν τοὺς Αἰγυπτίους ἦτο ὁ Πλούτων, διὰ δὲ τοὺς Ἑλ- ληνους ὁ Διόνυσος, μὲ κηθηκόντα ἐπὶ πλέον Ἀ- σκληπιοῦ, ἱατροῦ δηλαδὴ τῆς ὑγείας καὶ τῆς ἀκμῆς.

Ὅπως δὴποτε ὀλίγοι θεοὶ εἶχαν τὴν φήμην τοῦ Σεράπιδος, εἰς τὸν ὁποῖον Αἰγύπτιοι, Ἑλ- ληνες καὶ Ῥωμαῖοι ἀπέδιδαν μεγάλας τιμὰς καὶ ἐλάτρευαν τὸσον, ὥστε ὁ ναὸς του ὑπῆρξεν ἕνας ἀπὸ τοὺς ὀραιότερους τοῦ κόσμου καὶ ἡ λατρεία τοῦ μετεφυτεύθη καὶ εἰς τὴν Ῥώμην, καὶ εἰς τὴν Ἰταλίαν, ὅπου σώζονται πλούσιοι εἰς ἀρχιτεκτονικὴν καὶ ὀραία ἀγάλματα ναοῦ του.

Λέγουν ὅτι τὸ Σεράπειον τῆς Ἀλεξανδρείας ἤρξατο ἀμέσως μετὰ τὸ Καπιτώλιον τῆς Ῥώμης καὶ τὸ ἀγαλμα τοῦ θεοῦ ὡς πρὸς τὸν πλοῦτον καὶ τὴν μεγαλοπρεπῆ πολυτέλειαν, μόνον μὲ τὸ χρυσοῦν ἀγαλμα τῆς Ἀθηνᾶς ἠμποροῦσε νὰ συγκριθῆ. Φκίνεται δὲ ὅτι τὸ ἱερόν του ναοῦ εὐρίσκετο περίπου ἐπάνω ἀπὸ τὰς κατκλόμεθας αὐτὰς, καὶ κάτω ἀπὸ τὸ ἱερόν εἶχε λαξευθῆ καὶ οἰκοδομηθῆ ἡ πόλις τῶν νεκρῶν, συμβολί- ζουσα τὰ ὑπόγεια βασίλεια τοῦ Πλούτωνος.

Ὡστε ἐδῶ περίπου, εἰς τὴν μικρὰν κορυφὴν τοῦ λόφου, ὅπου σήμερον πλανᾶται μελαγχό-

ΚΕΦΑΛΗ ΣΕΡΑΠΙΟΣ

λική αλλά συμπαθής και έκφραστική ή μαύρη μορφή του φύλακος, μέσα από τα κάγκελα αυτά ίσως θά ήτο το ιερόν, αφού και εδώ ανέβαιναν όπως και εις την Ακρόπολιν με μεγαλοπρεπή κλίμακα από εκατό σκκλοπάτια και είχαν προπύλαια και εισόδους ωραίαις και κιονοστοιχίας εις ρυθμούς Αιγυπτιακούς και Έλληνικούς, διά τόν λατρευόμενον θεόντων δύο θρησκείων.

Αφού δε ο ναός ήτο απέραντος και εις το κέντρον τής ιερᾶς περιφερείας εὐρίσκειτο ή σωζομένη στήλη, υπάρχον πιθανότητες ότι το ιερόν θά ήτο ἐδῶ, ακριβῶς ἐπάνω ἀπό τή νεκρόπολιν, με τήν ὁποίαν θά συνείχετο.

Η θεοίς είναι ὡραία. Είναι ὁ μικρός λόφος μαζύ με τόν τοῦ Πικνός ποῦ εὐρίσκειται εις τὸ ἄλλο ἄκρον τής Ἀλεξανδρείας, τὰ μόνα φυσικά ὑψώματα τής πόλεως, αἱ μόνα καμπύλα, τὰς ὁποίας σχηματίζει τὸ ἔδαφος καὶ τὰ μέρη τὰ περισσότερον θεατὰ καὶ κατάλληλα δι' ἔγκαταστάσεις θεῶν καὶ κέντρων λατρείας. Ἀπό τὸ ὕψος ἐκεῖνο τὸ γύρω θέαμα ἦτον ὡραῖον καὶ μεγαλοπρεπές καὶ μοῦ ἐνθύμιζεν ὀλίγον τήν Ακρόπολιν μας, τήν ὁποίαν ὅμως στεφανώνουν με τὴν ποίησιν τὰ φεστονωτὰ

βουνὰ τής Ἀττικῆς. Ἐδῶ ἀπέραντοι πεδιάδες, σὰν νὰ ἐπέρασαν ἐπάνω των λεγεῶνες ὁδοστρωτήρων καὶ εις τὸ τέλος πέρην ἢ Μαιῶτις λίμνη με τούς γαλανούς καὶ χυσιζοντας κυματισμούς της κάτω ἀπὸ τὸν ἥλιον ποῦ κλίνει, σὰν νὰ τὸν ἐθέρμαναν τὰ χαμσίνια τής Λιβύης.

Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος πέρα μακριὰ ἢ πόλις με τὰ ὑπερύψηλα σπήτια της, με τούς γραφικούς μινωρέδες της καὶ γύρω μας ἐκεῖ κοντὰ ἐρείπια καὶ χαλάσματα παλαιὰ καὶ λειψανα τοῦ Σερραπείου, ἀλλὰ καὶ ρυπαρότητες τῶν συνοικιῶν τῶν Ἀραπάδων, με ἓνα ἄθλιον σχολεῖον ἀραβικόν, χαμηλόν, ὑπὸ θύρον σχεδόν, μία σημερινὴ ἀσχημὴ κοντὰ εις μίαν μεγαλοπρεπή ἀνάμνησιν ὠραιότητος καὶ μεγαλείου καὶ πλούτου.

Καὶ ἐδῶ ἀκριβῶς μοῦ συνέβη ὅ,τι μοῦ συμβαίνει συχνὰ εις τήν Ακρόπολιν. Ἀμέσως με τήν φαντασίαν μου εἶδα τὸν ἱερόν λόφον εις τήν δόξαν τοῦ παρελθόντος καὶ τὸ ἄγαλμα τοῦ θεοῦ ἐνθρονισμένον ἐπάνω εις ἓνα χρυσόν θρόνον με τὸν πιστόν του Κέρβερον ὀλόχρυσον καὶ αὐτόν, με μάτια σπινθηροβολοῦντα ἀπὸ πολυτίμους ἀνθρακας καὶ με δόντια ἀπὸ τὸν ὠραιότερον ἐλεφαντόδοντα τοῦ κόσμου.

Ἐπαναλαμβάνω καὶ πάλιν ὅτι ἡ φαντασία εἶναι τὸ ὠραιότερον καὶ τὸ εὐθυνότερον πρᾶγμα τοῦ κόσμου. Χωρὶς ἔξοδα, χωρὶς κόπους σὰς μεθ' με τὸ γλυκύτερον κρασί τής ποιήσεως καὶ σὰς μεταφέρει πότε χιλιάδες χρόνια ὀπίσω καὶ πότε χιλιάδες χρόνια ἔμπρός. Τί θέλετε; τί ποθεῖτε; τί ὀνειρεύεσθε; Με τὰ χρυσὰ της πτερὰ παραμερίζει κάθε σύννεφον τής στιγμῆς, ἀποκοιμίζει τήν σκέψιν, σκεπάζει τὸ παρὸν, με τής ἀηδίας καὶ τής πεζῆς πραγματικότητας, ἀνοίγει τὰ παρεπτάσματα τῶν αἰώνων, ὀπίσω ἀπὸ τὰ ὁποῖα μένουν πιστὰ φυλαγμένοι τὸσαι ὠραιότητες, τής ζωντανεύει καὶ σὰς τής σερβίρει φρέσκες, φωτεινές, νωπές τὸσον, ποῦ νομίζετε ὅτι ζήτε μαζύ των, εις τὸν κύκλον των, εις τήν ἀτμοσφαῖραν των, εις τήν ἐποχὴν των.

Εἰς τὰ ταξείδια μάλιστα εις τόπους ιστορικούς καὶ με μεγάλο παρελθόν ὅπως ἐδῶ, ἡ πραγματικότης, ἡ σημερινὴ ζωὴ χάνεται καὶ αἱ ἀναμνήσεις, ἡ φανταστικὴ ζωὴ ἐπιβάλλεται με ἕλην τήν δύναμιν τοῦ ὠραίου, τοῦ μεγάλου καὶ τοῦ δυνατοῦ.

Ὁ θεὸς λοιπὸν ἐκεῖνος μοῦ ἐνεφανίσθη εις σωστόν ὄραμα, πρὶν νὰ ἔχω διαβάσει παρὰ πολὺ ὀλίγα πράγματα περὶ αὐτοῦ καὶ νὰ ἔχω ἀκούσει ἀκόμη ὀλιγώτερα ἀπὸ τούς καλοὺς συντρόφους μου τής ἐκδρομῆς αὐτῆς. Διότι ὁμολογῶ ὅτι ἀπὸ Αἰγυπτιακὰ δὲν ἐννοοῦσα καὶ

πολὺ μεγάλα πράγματα πρὶν νὰ ἐπισκεφθῶ τήν Αἴγυπτον. Τί τὰ θέλετε; ὁ κόσμος εἶναι τὸσον μεγάλος, αἱ ἱστορίαι ἀρχαῖαι καὶ νέαι, τὸσον ἀπέραντοι, αἱ γραμματικαὶ καὶ τὰ συντακτικὰ καὶ τὰ μαθηματικὰ καὶ αἱ φυσικαὶ ἱστορίαι καὶ αἱ χημείαι τὸσον χωρὶς τέλος καὶ αἱ ἀρχαῖαι γλώσσαι τὸσον γριφώδεις, καὶ αἱ νέαι τὸσον πολλαί, ὥστε ποῦ νὰ τὰ προφθάσῃ κανεὶς ὅλα καὶ ποῦ γύροι ἐγκεφαλικοὶ διὰ νὰ κλείσουν ὅλην τήν σοφίαν καὶ τὰς ὠραότητες ὅλων τῶν ἐποχῶν καὶ τῶν αἰώνων.

Ἐπειτα ὁμολογῶ ὅτι ὁ Αἰγυπτιακὸς πολιτισμὸς με τής μούμιες του καὶ τὰ ξηρὰ ὡς ἀπομιμουμασμένα καὶ αὐτὰ ἀγάλματά του δὲν με εἴλκυσε ποτέ. Με τὸν ἑλληνικὸν ἐγωῖσμόν μας τής χρυσῆς μας ἐποχῆς, δὲν προσέχομεν παρὰ ἐπιπολαίως πολὺ εις ὅτι ὑπῆρξε καλὸν εἶτε πρωτότερα ἀπὸ τούς ἰδικούς μας, εἶτε ἀργότερα.

Ὁ θεὸς ἐν τούτοις Σέραπης, τοῦ ὁποίου ἓνα ὠραῖον ναὸν εἶχα θαυμάσει ἄλλοτε περὶ τήν Νεάπολιν, κάπου ἐκεῖ ποῦ υπάρχουν ὡς καὶ ἐδῶ νερὰ Στυγὸς καὶ Ἄδης καὶ κολάσεις, ὁ θεὸς αὐτὸς δὲν μοῦ ἦτο ἐντελῶς ξένος, ἀφοῦ μοῦ ἐνεφανίσθη ἐνδυμένος περίπου με χιτῶνα καὶ ἱμάτιον, ἀπαράλλακτα ὡς τοῦ Διός, με πρόσωπον τοῦ νεφελογηρέτου μας, με γένεια καὶ μαλλιά μπουκλωτὰ ἀπαράλλακτα με τὰ ἰδικὰ του. Ἡ μόνη διαφορὰ ἦτο, ὅτι ἀντὶ νὰ ἦναι ἀπὸ ἄσπρο Πεντελικόν, τὸ χρῶμα του ἦτο σκοτεινόν, τὰ φορέματά του, τὸ σκῆπτρον του, ὁ θρόνος του, ὁ σκύλλος του χρυσὰ καὶ τὰ μάτια του ἀπὸ πολυτίμη ζαφείρια. Θεὸς ὠραῖος, γλυκὺς τήν ἔκφρασιν καὶ εις τὰ μάτια με δύναμιν ἐνεργητικότητος, τήν ὁποίαν ἀπαντῶμεν περισσότερον εις τὰ μάτια τής Ἀθηνᾶς, παρὰ κάθε ἄλλου ἀρσενικοῦ θεοῦ. Φαίνεται ὅτι ὁ Βρούαξ, ὁ καλλιτέχνης γλύπτης τοῦ θεοῦ, εἶχεν ἀπὸ τότε ἀντιληφθῆ, ὅτι τὰ μάτια τῶν θηλυκῶν θεοτήτων τοῦ Ὀλύμπου εἶχαν μεγαλύτεραν δύναμιν ἐνεργείας καὶ δι' αὐτὸ ἐδανείσθη τὰ μάτια τοῦ διεθνούς θεοῦ του ἀπὸ τὸ ἄγαλμα τής Ἀθηνᾶς θεᾶς μας.

Καὶ ἐπειδὴ αἱ εορταὶ τοῦ Ἠλούτωνος εωρτάζοντο τήν νύκτα, διὰ μίαν γύρω μου σὰν νὰ εἶχε γείνει σκότος καὶ ἔβλεπα τὸν πελώριον θεόν μέσα εις ἓνα φωταγωγημένον ἀπὸ χίλιες χρυσῆς λαμπάδες ἱερόν καὶ τούς πιστοὺς προσερχομένους με φόβον καὶ με κατάνυξιν ἀπὸ τὸ πυκνὸν σκότος τοῦ δρόμου εις τὸ κατάλαμπρον φῶς τοῦ ἱεροῦ.

Καὶ μέσα εις τὸ πάμφωτον αὐτὸ μεγαλεῖον, ποῦ νὰ ἐνθυμηθῶν πλέον οἱ καυμένοι οἱ Αἰγύπτιοι τὰ βώδεια των καὶ τής σκλαμάνδρες καὶ

τὰ φείδια καὶ ὅλην τήν κατηγορίαν τῶν ζώων καὶ πουλιῶν καὶ ἐρπετῶν, με τὰ ὁποῖα ὁ κληρὸς των ἐσυνόκησε τὸν Ὀλυμπόν των;

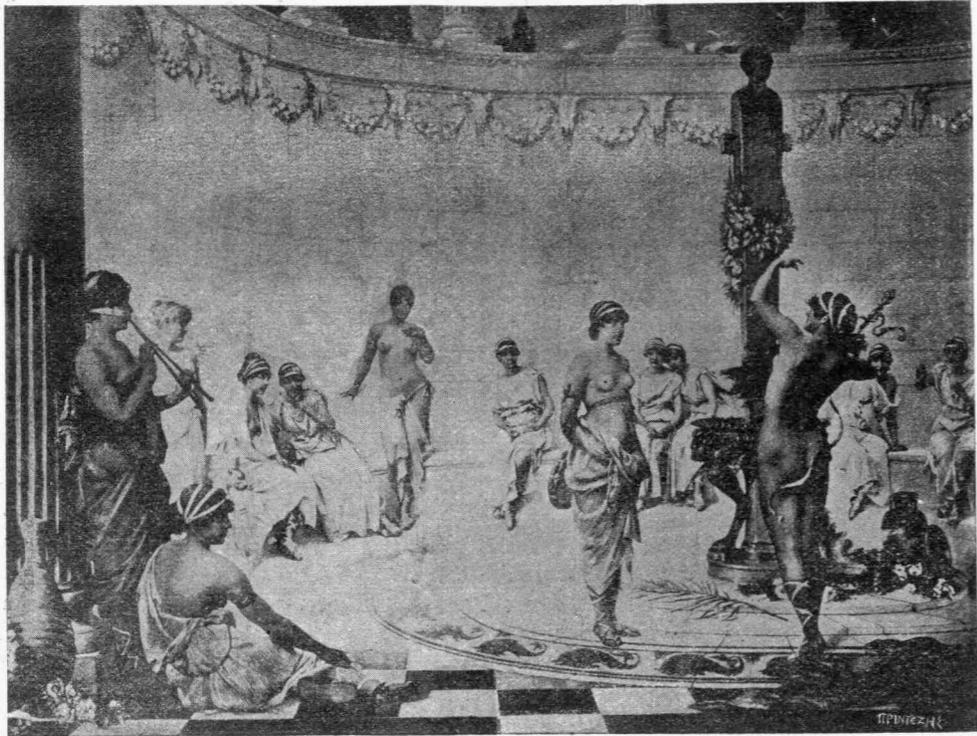
Με τήν φαντασίαν γεμάτην ἀπὸ τὸ φωτεινὸν καὶ χρυσόν αὐτὸ ὄραμα ἀφῆκα τὸν ἐπάνω κόσμον, ὅπως πολὺ χαρακτηριστικὰ λέγει ὁ λαὸς μας, καὶ διευθύνθηκα πρὸς τὸν κάτω. Ἡ μίξ σκία ἢ ἐξωτερικὴ, ἢ φωτεινὴ, κατασκεύασμα σύγχρονον, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, ἦτο ἀπαισία, δύσκολη εις τὸ κατέβασμα, με κατὰ ὑπερύψηλα, πέτρινα ἄσχημα σκκλοπάτια, τὰ ὁποῖα μόνον πηδῶντας ἤμποροῦτε κανεὶς νὰ κατεβῆ.

Καὶ ὅσον ἐπροχωροῦσαμεν, τὸ ὠραῖον φῶς τοῦ ἡλίου ἐχάνετο, ἐγίνετο ἀμυδρότερον, ἐνῶ τὰ σκκλοπάτια πλέον δὲν ἦσαν οὔτε καὶν ἀπὸ χαλκασμένες πέτρες. Τώρα ἡ γῆ ἐγίνετο ἀπύτομα κτηφορικὴ καὶ σκοτεινοὶ διχδρομοὶ μας ἔκαμναν νὰ φανταζόμεθα κινδύνους ἐκεῖ ὅπου δὲν ὑπῆρχαν. Ἐνας ἀέρας ὑγρὸς, νοτισμένος μας ὑπεδέχετο εις κάθε στροφῆν ὑπόγειον καὶ ἓνα μουρμούρισμα νεροῦ ποῦ ἔσταζε κάπου, ἔδιδε κάποιαν ιδέαν τής ἀρχαίας Στυγὸς με τὰ μαῦρα νερὰ τής κολάσεως.

Εἰς ἐπίμετρον εις κάθε γωνίαν σχεδόν ἓνας μαῦρος ἐπαρουσιάζετο, φύλαξ φυσικὰ, ἀλλὰ καὶ ὀδηγός, ὁ ὁποῖος με τὸ κἄτκσπρο φῶσμά του καὶ τὰ ἀστραποβολοῦντα δόντια του μέτξ εις τὸ σκότος ἐκεῖνο ἐφκίνετο ὡς φάντασμα. Καὶ ἐπροχωροῦσαμεν πάντοτε ἀστειζόμενοι καὶ με μίαν εὐθυμίαν περισσότερον προσηοιημένην παρὰ φυσικὴν, διὰ νὰ δισκεδάσωμεν τήν δυσάρεστον ἐντύπωσιν τοῦ σκότους καὶ τής βαρεῖας ἀτμοσφαιρῆς καὶ τής εις τὸσον βάθος τής γῆς δικμονῆς μας.

Ἐξῆρα μέσα εις τὸ κουραστικόν ἐκεῖνο σκότος ἐγίνε φῶς, ὡς πολὺ μικροὶ ἥλιοι νὰ ἀνέτειλαν ἀπὸ κάθε γωνίαν τῶν ὑπογείων τόπων. Καὶ εὐρέθημεν, χωρὶς νὰ τὸ περιμένωμεν εις μίαν κατοικίαν νεκρῶν, ἀρχιτεκτονικῶς κτισμένην καὶ διακρινομένην με τοίχους ἀπὸ μεγάλους ὀγκολίθους γρανίτου. Τίποτε τὸ κοινὸν ἐδῶ με τής χωματίνες κατακόμβες τῶν καυμένων τῶν πρώτων χριστιανῶν. Τὰ ἀγιοκέρια με τὰ ὁποῖα συνήθως τὰς ἐπισκεπτόμεθα εις τήν Ρώμην με συνοδείαν ρασοφόρου ἱερέως, ἀντικλιτιστῶν ἐδῶ ἠλεκτρικὰ, τὰ ὁποῖα προσδίδουν εις τὸν ἄδην αὐτὸν τὸν παμπάλαιον, ἓνα τόνον νεωτερισμοῦ καὶ τὸ ἄσπρο γραμικὸν φῶσμα τοῦ Βεδουίνου ὀδηγοῦ με τήν Ἑλληνικὴν κτατομήν, μας ἐπαναφέρει εις κόσμους ὠραίους ἑλληνικῆς ἐποχῆς.

Κ. Παρρὲν

ΑΙ ΧΟΡΕΥΤΡΙΑΙ ΕΙΣ ΤΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟΝ

Η ΗΜΕΡΑ ΜΙΑΣ ΑΘΗΝΑΙΑΣ

ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΚΛΕΟΥΣ

Γ'.

ΤΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟΝ

ΜΙΘΟΣ ΛΙΘΟΣΔΑ είναι στολισμένη πλουσία και μεγαλοπρεπώς. "Ανθη παντού. Είς τὰ τραπέζια ἐπάνω δοχεῖα ἀργυρᾶ. Δούλοι καὶ δούλοι ὑπηρετοῦν καὶ γεμίζουν τὰ ποτήρια κρασί. Οἱ γευματίζοντες εἶναι στεφανωμένοι με ἄνθη, καὶ κλώνους μυρτιᾶς καὶ εἶναι σχεδὸν πλαγιασμένοι εἰς τρίκλινα, σκεπασμένα με πολύτιμα ὑφάσματα.

Κλιτίας. Εὐχριστῶ ὅλους ὅσοι μετέχετε εἰς τὸ συμπόσιον αὐτό. Καὶ διὰ νὰ ἀγρίσωμεν αἰσίως, ἄς εὐχαριστήσωμεν ὅλοι μαζῆ τὸν θεοῦ καὶ ἄς τιμήσωμεν αὐτοὺς με ἱερὰς σπονδάς!... "Ὅσοι δὲν ἔχετε στεφάνους ἀπὸ ρόδα πάρετε ἀπὸ τοὺς δούλους. "Ἄς στεφανωθῶμεν ὅλοι με ρόδα καὶ ἄς ἀπολαύσωμεν τὴν χαρὰν μας πλήρη καὶ τελείαν. Τὰ ρόδα μαραίνονται ἀλλὰ ἓνα βράδυ χαρὰς ἀφίνει ὀπίσω του ἀνημνήσεις, ποὺ ἀρωματίζουν τὰς ψυχὰς μας διὰ πολὺν καιρὸν.

Ξένος. Σὲ συγχαίρω, Κλιτία, διὰ τὸ ὄραϊον σου δεῖπνον. Δὲν εἶναι μόνον ἀπόλαυσις τοῦ οὐ-

ρνήσκου, τῆς γεύσεως, ἀλλὰ καὶ τῶν ἴκτιων, Ἰδὲ πῶς τὰ ἄνθη στολίζουν τὰ φαγητὰ καὶ πῶς τὰ φαγητὰ μοιάζουν καὶ αὐτὰ ὡς ἄνθη, τόσο καλὰ εἶναι στολισμένα. Τιμὴ εἰς τὴν δέσποιναν τοῦ οἴκου σου, Κλιτία, καὶ εἰς ἐσὲ διὰ τὸ ὄραϊον αὐτὸ συμπόσιον.

Ἄλλος Ξένος. Καὶ δὲν εἶναι μόνον τὰ φαγητὰ πλούσια καὶ τὰ ἄνθη ἐξίσαια. Εἶναι καὶ ἡ συντροφικὰ τῶν πνευματικῶν ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι με τὴν ὄραϊαν ἐμιλίαν των, ἀνοίγουν τὴν ὄρεξιν, προκαλοῦν τὴν εὐθυμίαν καὶ τὴν χαρὰν καὶ συμπληροῦν ἀρμονικὰ τὴν εἰκόνα τοῦ ὄραϊου συμποσίου. Εἰς τὸν οἶκόν σου, ὦ Κλιτία, ὑπάρχουν καλοὶ μάγειροι πρᾶγμα σπάνιον σήμερον, ποὺ ἡ σοφία καὶ ἡ εὐφυΐα, αἱ τροφὰι, αὐταὶ τοῦ πνεύματος ἀρθροῦν τόσο, ἐνῶ τόσο παρκαμελοῦνται τὰ καλὰ φαγητὰ.

Κλιτίας. Δὲν θὰ εὐρίσκετε, φίλοι μου, τὸ συμπόσιόν μας τόσο καλόν, ἐὰν σεῖς πάλιν με τὰς εὐφυολογίας σας καὶ με τὰς ἐκλεκτὰς συζητήσεις σας δὲν ἐλαμπρύνετε αὐτό. Ἡ ἐπιτυχία μου ἔγκειται εἰς τοῦτο, ὅτι ἤξευρα νὰ ἐκλέξω μεταξὺ τῶν φίλων μου τοὺς ἐκλεκτοτέρους διὰ τὴν ἑορτὴν αὐτήν. Βεβαίως καὶ τὰ

Η ΕΜΦΑΝΙΣΙΣ ΤΟΥ ΟΔΥΣΣΕΩΣ ΠΡΟ ΤΗΣ ΝΑΥΣΙΚΑΣ

καλά φραγμένα, και ἡ θερμότης τῶν καρσιῶν και τὰ μεθυστικὰ τῶν ἀνθέων ἀρώματτα ἐξάπτουν εὐχαρίστως τὰ πνευματὰ μας και αἱ ἰδέαι σπυθηροβολοῦν εἰς λόγια πνευματώδη, τὰ ὁποῖα κυκλοφοροῦν ὅπως και τὰ κύπελλα, τὰ γεμάτα ἀπὸ νέκταρ και ἀμβροσίαν.

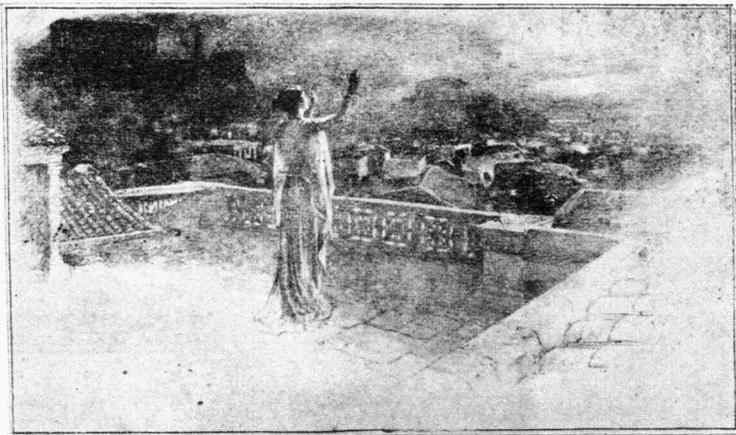
Ὁ φιλόσοφος. Ἐχεις δίκαιον, Κλινία. Εἰς ἓνα συμπόσιον τὸ καλλίτερον ἄρτυμα εἶναι αἱ καλαὶ ἰδέαι, εἰς τὰς ὁποίας ὀφείλει και ἡ φιλοσοφία τὴν μεγαλειότητα της δύναμιν, ἡ φιλοσοφία ἢ πολυτιμότερα ἀπὸ ὅλας τὰς ἐπιστήμας. Αὐτὴ μᾶς μνησθάνει νὰ διακρίνωμεν τὴν φύσιν τῶν αἰσθημάτων μας, νὰ γνωρίζωμεν τὸν ἑαυτὸν μας και νὰ διακρίνωμεν τὸ δίκαιον ἀπὸ τὸ ἄδικον.

Ὁ σοφιστής. Δὲν ὑπάρχει δίκαιον και ἄδικον. Ἄλλ' ἔλα ἡμποροῦν νὰ φρίωνται δίκαια και ἄδικα, χάρις εἰς τὰς νέας μεθόδους τῆς συζητήσεως, τὰς ὁποίας διδάσκωμεν εἰς τὴν νεότητι.

Ὁ ποιητής. Τί χρειάζεται ἡ συζήτης, ὦ φίλοι; Και δὲν εἶναι προτιμότερον νὰ δημιουργήτε φανταστικὰ πρόσωπα, τὰ ὁποία νὰ ἀνεβάζετε εἰς τὴν σκηνὴν και νὰ τὰ κλίνετε νὰ μᾶς ἐπαναφέρουν εἰς τὴν μνήμην ὠραίας εἰκόνας. Φαντασθῆτε μίαν στιγμὴν τὴν ἐμφάνισιν τοῦ Ὀδυσσεὺς εἰς τὴν Νηυσικάν.

Ὁ Καλλιτέχνης. Ἀλλὰ τί ἀνάγκη δημιουργημάτων ἄλλων, ἀπὸ ἐκείνων τὰ ὁποία ὀφείλονται εἰς τὴν τέχνην. Ὁ καλλιτέχνης εἶναι χρήσιμος εἰς τὴν χώραν και ἀγαπητὸς εἰς τοὺς θεούς. Εἶναι αὐτὸς, ὁ ὁποῖος ἐνσαρκώνει τὰς θεότητας και δίδει εἰς τοὺς ἀνθρώπους ἰδέας συγκεκριμένους περὶ αὐτῶν. Χάρις εἰς τὴν θυμασίαν τοῦ Φειδίου τέχνην ἢ Ἀθηνᾶ θὰ κοιτῆ πλέον διὰ παντὸς εἰς τὴν πόλιν μας.

Κλινίας. Ὁ καθείς σας, φίλοι μου, ἐρμήνευσεν ὀρθὰ και δίκαια τὴν ἰδικήν του τέχνην.

Ἡ ἙΛΛΗ ΠΡΟΣΕΥΧΟΜΕΝΗ Εἰς τὴν ΘΕΑΝ

Εἰς κάθε ἐπιστήμην και τέχνην αἱ Ἀθηνᾶ ἔχουν τὰ πρωτεῖα. Εἶναι ἡ πόλις τῶν πόλεων ἢ ἐκλεκτὴ και ἡ διδάσκαλος τοῦ κόσμου. Αἱ Ἀθηνᾶ ἐδίδαξαν εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὸ ὠραῖον, τὸ καλὸν και τὸ δίκαιον. Ἀλλὰ τί θέλεις, ὦ Κλεόβουλε, νὰ μᾶς ἀναγγείλῃς. Μοῦ φρίνεσαι ταραγμένους, ἀνυπομόνος. . . .

Κλεόβουλος. Θαυμάζω πῶς οἱ σοφοὶ αὐτοὶ ἄνδρες ἐλησμόνησαν νὰ ὀνομάσουν τὸν μεγαλιότερον μεταξὺ τῶν καλλιτεχνῶν, τὸν ποιητὴν τὸν ἀπαράμιλλον και ἀσύγκριτον, τὸν ἔρωτα. Ὁ ὁποῖος ἐμπνέει και τὸν ἀμαθέστερον τῶν ἀνθρώπων και ὁ ὁποῖος ἔρχεται ἀπὸ τὸ καλλὸς και πρὸς τὸ κάλλος βρίκει. Εἶναι ὁ κύριος τῶν ἀνθρώπων και τῶν θεῶν. . . .

Κλινίας. Ὁ νέος ἔχει δίκαιον, ὦ φίλοι. Εἶναι ἐμπνευσμένος ἀπὸ τῆς Ἀφροδίτης τὸν υἱόν, ὁ ὁποῖος ὠδήγησεν, ὦ ξένη, τὴν ὠραίαν και ἀπολωσθεῖσαν κόρην σου πρὸς αὐτὸν, και ἐσκόρπισεν εἰς τὸν οἶκον μας τὴν χάριν σήμερον. Μὴ περιφρονοῦμεν ποτέ, ὦ φίλοι, τὰ λόγια τῶν νέων, οἱ ὁποῖοι συχνὰ ἐμπνέονται ἀπὸ τοὺς θεούς. Ἀλλ' ἀκούον πλέον αἱ συζητήσεις. Δὲν πρέπει νὰ κουράζωμεν πολὺ τὰ πνεύματὰ μας εἰς τὸ συμπόσιον αὐτὸ τῆς τέρψεως και τῆς χαρᾶς. Ἄς ἀκούσωμεν τὰ ἀστεῖα και τὰς ἐφυολογίας τῶν παρσείτων. Ἄς στρέψωμεν τώρα τὴν προσοχήν μας και εἰς τὰ γυμνάσια τῶν ἀκροβάτων. Και ἂς καλέσωμεν τὰς χορευτρίδας. Θέλω νὰ εὐφρανθῆτε και νὰ χαρῆτε, φίλοι μου. Φεύγοντες δὲ νὰ πάρετε μαζί σας και δῶρα, εἰς ἀνάμνησιν τῶν εὐχαρίστων ὠρῶν, ποῦ ἐπεράσαμεν μαζί.

ΤΗΝ ΕΣΠΕΡΑΝ Εἰς τὸν ΕΒΩΣΤΗΝ

Ἡ νύκτα φωτίζεται ἀπὸ τὴν πανσέληνον. Ἡ Ἑλλη προυνιάζεται εἰς τὸν ἐξώστην τοῦ σπιτιοῦ της και στρεφόμενη πρὸς τὸν βράχον τῆς Ἀκροπόλεως προσεύχεται πρὸς τὴν Ἀθηνᾶν

Ἐλη. Ἀθηνᾶ, προστάτις τῆς πόλεως, δέξου τὰς ἱκεσίας και τὰς εὐχάς μου. Ἡ πόλις ἡσυχάζει, τὰ πλοῖα εἶναι ἀγκυροβολημένα εἰς τὸν λιμένα και ἡ θάλασσα ἀπειρομήθη κάτω ἀπὸ τὸ ἀσημένιο τῆς σελήνης φῶς. Ἐγὼ ἀγρυπνῶ, ὦ θεά, διὰ νὰ σοῦ προσφέρω τὴν λατρείαν μου. Σὲ εὐχαριστῶ, ὦ θεά, διότι τόσο μὲ εὐνοεῖς, διότι τόσο μοῦ δίδεις εὐτυχίαν. Και τί εἶναι ἕμως ἡ εὐτυχία μᾶς γυναικίς; Ἡ ζωὴ χιλίων γυναικῶν δὲν ἀξίζει μίαν ζωὴν ἀνδρός (;) Τί εἶναι ἡ εὐτυχία μᾶς οἰκογενείας, ἐν σχέσει πρὸς τὸ μεγαλεῖον και τὴν τιμὴν τῆς χώρας;

Και σε εὐχαριστῶ, θεά, ἀκόμη διότι ἐπέτρεψες νὰ ἴδω τὴν σημερινὴν δόξαν τῶν Ἀθηνῶν. Ἡ ἐνθύμησις τῆς ἡμέρας αὐτῆς δὲν θὰ σβεσθῇ ποτέ ἀπὸ τὴν μνήμην μου. Ἡμεῖς θὰ ἀποθάνωμεν. Ὡς και ἐκεῖνοι ποῦ θὰ ἔλθουν ὑστερὰ ἀπὸ ἡμᾶς. Ἀλλ' ἡ δόξα τῶν Ἀθηνῶν θὰ ζῆσιν πάντοτε. Διὰ μέσου τῶν θλιβερῶν νυκτῶν τῶν αἰώνων θὰ λάμπῃ πάντοτε, ὡς ἀπόψε, ὦ ἱερὸ βράχε τῶν Ἀθηνῶν, και τὰ βλέμματα τῶν ἀνθρώπων θὰ ἐξακολουθοῦν πάντοτε νὰ στρέφονται πρὸς ἐσέ, διὰ νὰ ἀναζητοῦν και ἀνευρίσκουν εἰς τὸ φῶς σου τὸ ἄφθιτον, τὴν εἰκόνα τοῦ ἀρμονικοῦ κάλλους.

Ναυτικὴ ἢ Φιλόσοφος

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ἩΜΕΡΑΙ ΤΗΣ ΤΡΗΣ

Α'.

ΠΑ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ; τί ἄλλη καλλίτερη δουλιὰ θές; Ὁ Γενάρης λέει, πάει νὰ ἰδῇ ποῦ θὰ γεννήσῃ ἡ μάνα του και ὁ Ἀπρίλης νὰ στολισθῇ, νὰ μαράνη πέντε νηὲς και τὴ Μάρω του... Ὁ κατεργάρης ὁ Ἀπρίλης; τί παράξενος μῆνας! ὄλο νὰ σειέται, νὰ σειέται, νὰ λιγνέται και νὰ φιλῇ τὰ κορίτσια θέλει... Μωρέ, πιε κρασί νὰ ἰδῇ τὴν ὑγείαν σου! ἓνα παρὰ δὲ δίνω γιὰ τὸν κόσμον ἀρκεῖ νάχη τὸ βαρέλι κρασί!

Ὁ γέρω Μάρτης ἐκόλλησε πάλιν τὸ στόμα του εἰς τὸ παπίρι τοῦ βαρελίου και ἤρχισε νὰ ροφᾷ τὸν ἐν αὐτῷ οἶνον.

Ὁ Μάρτης εἶναι σωστὸς οἰνοπότης; ἀγαπᾷ τὸν οἶνον ὅσον δὲν ἀγαπᾷ ὁ διάβολος τὸν ἀγιασμόν; θὰ ἦτο πολὺ εὐχαριστημένος ἂν ὁ ἀήρ, τὸν ὁποῖον ἀναπνέει, ἦτο ὅμοιος μὲ τὸν ἐξερχόμενον ἐξ οἰνοβαρέλας ἐκποματιζομένης. Ὅταν ὁ Τρυγητὴς ἐπρότεινε, τὸν οἶνον, τὸν ὁποῖον χύουν πρὸς τιμὴν του οἱ κτηματῆται, νὰ τὸν βάλλουν εἰς ἓνα βαρέλι, νὰ περάσουν τὸν χειμῶνα,

ὁ Μάρτης, πλήρης χαρᾶς, ἔρριψε τὴν ἐκ δέρματος κριοῦ σκούφιαν του εἰς τὸν ἀέρα κ' ἐφώνησε θριαμβευτικῶς:

— Ὁραῖα! ὁ Μάρτης πεντεδεύλιος; και πάλιν δειλιῶ εἶνε; ἀφοῦ εἶν' ἔτσι, μεγαλώνω κ' ἐγὼ τῆς ἡμέρας μου.

Ἐκτοτε αἱ ἡμέραι τοῦ Μάρτη ἔγειναν τόσο μεγάλα, ὥστε ὅσον ὀκνοὶ και ἂν εἶναι οἱ ἐργαται, πάντα θὰ τελειώσουν καλῶς τὸ ἡμεροκάματον: τὸ Μάρτη βάλ' ἀργάτες κ' ἂς τους κ' ἂς φυλλίζονται.

Ὅταν κατὰ τὰ τέλη τοῦ Ἀι-Δημητριοῦ ἀποβρασαν ὁ οἶνος, οἱ μῆνες ἠθέλησαν νὰ τὸν μοιράσουν. Ἐκαμαν δώδεκα τρύπας εἰς τὸ βαρέλι και καθένας ἐζήτην τὴν ὑψηλοτέραν, νομίζων ὅτι θὰ ἐλάμβανεν οὕτω και τὸ περισσότερον ποσὸν τοῦ οἴνου. Ὁ Μάρτης ποῦ εἶναι ὁ ἐξυπνότερος μῆνας και παίξει τοὺς ἄλλους εἰς τὰ δάκτυλα, μὲ ὅσιν εὐκολίαν τὸ μικρὸ παιδί τὰ πεντόβολα, ἴστατο πλησίον ἀτάραχος, σιωπηλός, παρατηρῶν αὐτοὺς μὲ τὸ εἰρωνικὸν του μειδίαμα.

— Ἐ, δὲν μιλᾶς; δὲν θὰ πάρῃς κ' ἐσὺ τὸ δίκον σου, γέρω Μάρτη; εἶπεν εἰς αὐτὸν ὁ Φλεβάρης, ὁ γείτων του.

— Ἄμ τί νὰ πάρω ἐγὼ, ὁ παλῆγορος; ἐδωπά θ' ἀνοίξω τὸν πύρον μου νὰ πιῶ λιγάκι.

Και ἀνοίξε μεγάλην τρύπαν εἰς τὸ κατώτατον μέρος τοῦ βαρελίου. Οἱ λοιποὶ μῆνες ἀνεκάγχασαν και ἤρχισαν νὰ τὸν εἰρωνεύονται:

— Τώρα ἔκαμες τὴν τύχη σου, εἶπεν ὁ Ἀλωνάρης γελῶν; τὸ κούνησες, τὸ κούνησες μὰ πίτυχες ἔς τὰ καλά.

— Ἀχ! μᾶς τὴν ἔφτιασες; μᾶς ρούφηξες τὸ περισσότερο κρασί!

— Ποῦ μυαλὸ ἴσῃν τὸ δίκον σου νὰ τὸ συλλογισθῇ; τώρα νὰ μᾶς δανείσης κ' ἐμᾶς κάμποσο.

— Μυαλὸ ἢ κρασί; δέκοψεν ὁ Μάιος.

— Θὰ σὲ χαλάσουν τὰ κατακαθίδια, γέρω μου.

— Μπα, δὲν μὲ πειράζουν; ἀπήντα λακωνικῶς ὁ Μάρτης.

Οὕτως ἔγεινεν ἡ μοιρασά. Οἱ λοιποὶ μῆνες ἤρχισαν νὰ πίνουν μετὰ φειδύς, ἀλλ' ὁ Μάρτης ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης ἐκόλλησεν ἐκεῖ, ὡς βδέλλα, ροφῶν ἀδιακόπως. Ἄνωθεν αὐτοῦ τὸ βαρέλι μὲ τῆς θεώρατες δούγες και τὰ χονδρά του στεφάνια ἴστατο ὑψηλόν, σοβαρὸν και ἡσυχον, ὡς μεγάλη ἀγγελὰς ἴσταμένη νὰ τὴν ἀμέλγουν, ἐνῶ μασσᾷ τὸ χόρτον τῆς ἀταράχως.

— Ἀχ! εἶπε τέλος ὁ Μάρτης, ἀνεγείρων μετὰ κόπου τὴν κεφαλὴν και φράσσων διὰ τοῦ ἀντιχειροῦ τὴν τρύπαν τοῦ βαρελίου, ἀπόστασα... μὰ τί κρασί! ἴσῃν τὸ γάλα πηγαίνει κάτω γλυστρᾷ ἔς τὸ λάρυγγα, ἴσῃν τὸ φίδι ἔς τὰ χόρτα.

ἠθέλησε νὰ σταθῇ ὄρθιος, ἀλλ' οἱ πόδες

ἔτρεμον ὑπὸ τὸ βάρος τοῦ σώματός του, κ' ἐκάμπτοντο ὡς κλάδοι λυγαριάς τ' αὐτιά του ἐβόουν. Ἔστρεψε περίξ τὸ βλέμμα, ἀλλ' ὅλα τοῦ ἐφαίνοντο σκοτεινά, θολωμένα· τὸ βαρέλι ἐπήδα ἐμπρός του, ὡς πεδικλωμένος ἵππος· τὰ κρύσταλα, ὑψηλά καὶ ὑπόλευκα ἐφαίνο· το θεώρατα φάσματα, χορεύοντα περίξ του καρσιλαμάν· τὸ ἔδαφος ἐσειέτο, ἡ μαύρη τοῦ σπηλαιίου ὄροφὴ ἐστρέφετο ὡς ἀνεμίδι... Ἄπλωσε τὰς χεῖρας διὰ τὰ στηριχθῆ· ἡ κεφαλὴ του ἔπεσε βαρεῖα ἐπὶ τοῦ στηθούς καὶ τὸ πέλωριον σώματου ἐταλαντεύετο ἐμπρός καὶ ὀπίσω, ὡς κυπάρισσος τὴν ὁποῖαν δέρνουν ὄλοι οἱ ἀνεμοὶ ἐκ συμφώνου.

— Βρέ, σκοτίζει βλέπω· εἶπε μὲ ἀπορίαν μὰ τὴν ἀλήθεια! ἐπρόσθεσε μειδιῶν, δὲν πῆγε χαμένος ὁ κόπος· τῶδωσα καὶ κατάλαβε.

Κ' ἔφερε πάλιν μετὰ βίας τὰ χεῖλη εἰς τὴν τρύπαν μετὰ πάθους. Ἡ ἰσχύια ἀποκατέστη πάλιν. Τὸ σπήλαιον μὲ τοὺς φαιούς τοίχους του, κατεσχισμένους ἐδῶ κ' ἐκεῖ κ' ἐπικαθημένους τοῦ ἐδάφους, ὡς χονδροὶ πόδες μεγαθηρίου, ἐβουθίσθη εἰς μυστηριώδη σιωπὴν, ἡ ὁποία ἐπέεξε πᾶσαν ψυχὴν ἀνθρωπίνην. Ἀπὸ τῆς ὑγρᾶς ὀροφῆς του ἀπέσταζον ρυθμικῶς καὶ μονοτόνως κροτούσαι σταγόνες χονδραὶ νεροῦ, ἀποκρυσταλλοῦμεναι εὐθύς καὶ σχηματίζουσαι λευκοτάτας, πολυποικίλους στήλας, ἐνούσας τὴν βᾶσιν μετὰ τῆς ὀροφῆς. Πέριξ, εἰς τὸ βάθος ἠνοιγόντο ρήγματα ἐπιμήκη, ἔλλειψοειδῆ, φέροντα εἰς διαφόρους αὐτοῦ διαδρόμους.

Αἴφνης ἰσχυρὰ βοῇ ἐτάραξε τὴν ἡρεμίαν τοῦ σπηλαιίου· φωναί, γέλωτες, τραγοῦδια ἀντήχησαν καὶ μετ' ὀλίγον εἰσώρμησαν ἀπὸ μιᾶς σχισμῆς οἱ μῆνες ὄλοι ἐν εὐθυμίᾳ.

— Μάρτη! ὄρε Μάρτη, κρασί! ἐφώναξεν ὁ Θεριστής, κρατῶν τὸ κυρτόν του δρέπανον εἰς τὸν ὄμον καὶ εἰς τὴν κεφαλὴν φέρων τὸ ψιαθωτὸν κάλυμμά του.

Οὐδεὶς ἀπήντησε· μόνον ὁ ἦχος τῆς φωνῆς τοῦ Θεριστῆ ἔφερεν εἰς τὰ ὠτά των πάλιν τὴν εὐχάριστον λέξιν κρασί! κρασί!...

— Μάρτη! ὄρε Μάρτη! ἐπανέλαβεν ὁ Θεριστής.

— Ναί, τώρα Μάρτης· πάει, θὰ τὸν χάνομε κ' αὐτὸν κάποτε-κάποτε ἔπεν ὁ Νοέμβριος.

— Γιατί;

— Γιατί παντρεύτηκε.

— Παντρεύτηκε! πότε; ποῖα πῆρε;

Καὶ ὄλοι ἐκπεπληγμένοι, ἀπορῶντες διὰ τὴν πράξιν αὐτὴν τοῦ Μάρτη, τοῦ παλῆγοι, καθὼς τὸν ἔλεγον, ἐστάθησαν μὲ ὀφθαλμοὺς διεσταλμένους, λαιμοὺς τεταμένους καὶ αὐτιά ὀλάνοικτα, νὰ ἀκούσουν τὸν γηραιὸν Νοέμβριον.

— Ναί, παντρεύτηκε· εἶπεν οὗτος· μὰ τί κα-

τεργάρης ποῦ σου εἶναι! Ἀκοὺς ἀδελφέ, τὰ πάρη δύο γυναῖκες! μιὰ ἄσχημη καὶ μιὰ ὄμορφη, μιὰ πλοῦσια καὶ μιὰ φτωχὴ... τώρα, σου λέει, εἶνε πάντα μέσα...

— Πάντα ἔξω πές... διέκοψεν ὁ Αὔγουστος, ὑψηλὸς κ' εὐσωμος μὲ βαθυκύανον, ὡς ἡ ὄριμος σταφίς, ὄψιν· ἐγὼ φοβάμαι μὴ τὴν πάθη, ἂν τὸ ἄλογο ποῦ δὲν ἤξερε ἀπὸ ποιοῦ γρασίδι νὰ φάη κ' ἔσκασε νηστικό.

— Μπᾶ, δὲν ἔχεις δίκη; ἡ ὄμορφιά φαίνεται δέκα μίλια μακρὰ, εἶπεν ὁ Μάιος, ξανθὸς καὶ μελαχρινὸς νεανίας, εἰδήμων πολὺ περὶ τὰ τοιαῦτα.

— Ἄ! βρήκες καὶ Μάρτη νὰ κυττάξῃ ὄμορφιά! ἐπανέλαβεν ὁ Νοέμβριος· μωρὲ ἔξερεις τί Γαλαξειδιώτης εἶνε; κερὶ ἀνάβει ἔς τὸν παρᾶ. δὲ λέω ὄχι· κάποτε-κάποτε γυρίζει καὶ ἔς τὴν ὄμορφη, ἀλλὰ πάντα τὴν πλοῦσια κυττάζει κ' ἂς εἶνε ἄσχημη.

Καθὼς δὲ εἰς τὰ καπηλεῖα οἱ χωρικοὶ ἴστανται εἰς ἕκαστον βῆμα, ἵνα τελειώσουν τὴν ὀμιλίαν τω, ἥτις πάντοτε λαμβάνει διαστάσεις, οὕτω καὶ οἱ μῆνες ἐστάθησαν ἐκεῖ, ἀφήκαν πρὸς στιγμὴν κατὰ μέρος τὴν εὐθυμίαν των καὶ ἤρχισαν μὲ τὴν ὑγιᾶ λογικὴν ἀνθρώπων ἀγαθῶν καὶ οἰκοκυρέων νὰ φέρουν τὰς ἐναντίον καὶ ὑπὲρ γνώμας των ἐπὶ τῆς ἀποκαταστάσεως τοῦ Μάρτη. Δὲν τοὺς ἐφάνη μὲν παράξενον ὅτι ἐπῆρε δύο γυναῖκας, διότι τοῦτο ἐπιτρέπεται μεταξὺ των, ἀλλὰ μόνον ὅτι προτιμᾷ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὴν ἄσχημην, ἔνεκεν τοῦ ὁποῖου αἱ περισσότεραι— ἂν ὄχι ὄλαι— ἡμέραι του εἶνε βροχεραί. Ἐπειδὴ δὲ ἔχουν ὄλας τὰς ἔξεις καὶ τὰς ροπὰς τοῦ ἀνθρώπου, ὡς οἱ Ὀλύμπιοι θεοί, οἱ μῆνες ἤρχισαν νὰ συμπαθοῦν πρὸς τὴν εὐμορφήν, ἡ ὁποία ἔμενεν ἄνευ θωπειῶν, ἄνευ περιποιήσεων.

— Ἄ! μὰ τὸ Θεό, τὴν λυπᾶμαι· εἶπεν ὁ ἐρωτότροπος Μάιος, θωπεύων τὸν ξανθὸν μύστακά του φιλαρέσκως.

— Τέτοιο κλῆμα καὶ νὰ μὴν τρυγέται! ἐπρόσθεσεν ὁ Τρυγητής.

— Ἐγὼ λυπᾶμαι τὸ Μάρτη· εἶπε σοβαρῶς, διακόψας τὰ ἥκιστα κολακευτικὰ ἐπιφωνήματά των, ὁ Ἄϊ-Δημήτρης· γρήγορα θὰ πέσῃ τ' ἀγριογούρουνο ἔς τὴν αὐλή του.

— Καὶ θὰ καρπίσῃ τὸ μέτωπό του· διέκοψε καγχάζων ὁ Δεκέμβριος.

Τὸ σπήλαιον ἀντήχησεν ἀπὸ τὸν ἰσχυρόν, τὸν σκαστὸν γέλωτα τῶν μηνῶν.

— Ἦρθ' ὁ καιρὸς γιὰ τὸν Ἀπρίλη· ἄχ καὶ μὲνᾶ νειᾶτα!... εἶπεν ὁ Γενάρης στενιάξας, ὡς ἀνθρώπος, ὅστις πολλὰς ἀμαρτίας ἔκαμε κατὰ τὴν ἰεσητά του.

Τῶντὸν ὁ Ἀπρίλης εἶνε ὁ ὀραιότερος καὶ πλεόν

φιλαρέσκος μὴν. Φορεῖ λεβέντικα τὴν ἐθνικὴν μας στολήν, κατάσπαρτον ἐξ ἀνθέων ποικιλοχρῶν· ἡ ξανθὴ καὶ σγουρὴ κόμη του, κατάφορτος ἐκ γιαισεμιῶν καὶ ἀνθέων ροδοδάφνης, περιβάλλει τὴν χαριεστάτην παιδικὴν κεφαλὴν του τῆς ὁποίας αἱ παρεῖαι εἶνε ἀπαλαί, ὡς τὸ κοκοῦλι καὶ τὰ χεῖλη κόκκινα ὡς τὸ κεράσι. Οὐδεμία γυνὴ δύναται ν' ἀντισταθῇ εἰς τ' ἀπαράμιλλα θέλητρα του, νὰ μὴ ὑποκύψῃ εἰς τὸ πλῆρες μαγείας κ' ἐκφραστικότητος βλέμμα του... Ἀρέσκειται πάντοτε νὰ τρέχῃ ἀπὸ καλύβας εἰς καλύβαν, νὰ τραγουδῇ, νὰ χορεύῃ μετὰ τῶν ποιμένων καὶ τῶν βουκόλων καὶ ὑπὸ τὰς ροδοδάφνας καὶ τὰς ἰτέας, παρὰ τὰς ὄχθας τῶν ρυακίων, ν' ἀρπάξῃ φιλήματα ἀπὸ τὰς γυμνόποδας καὶ δροσεράς ποιμενίδας.

Ἀπὸ τινος ὅμως καιροῦ ἔχασε τὴν εὐθυμίαν του. Ἦδη ἴστατο ἐκεῖ σιωπηλός, ρεμβός, μὴ προσέχων καθόλου εἰς τὴν ὀμιλίαν τῶν συντρόφων του, οὔτε εἰς τὸν παμπόνηρον Μάϊον, ὅστις τοῦ κλέπτει πάντοτε ἐπιτηδείως τ' ἄνθη καὶ τὰς ἄλλας καλλονὰς, μὲ τὰς ὁποίας παρουσιάζεται εἰς τὸν κόσμον. Τὸν ἔχει ξετρελλάνη τὸν πτωχόν ἡ Μάρω, ἡ παχουλή ἐκείνη μὲ τὰ γλαρὰ μάτια, τὸ ροδοκόκκινο πρόσωπον, τὰ καστανὰ μαλλιά καὶ τὴν γλυκεῖαν φωνὴν βοσκοπούλα! τὸν ἔχει πεθάνη μὲ τὰ καμώματά της! Ἐκτοτε εἰς καμμίαν γυναῖκα δὲν δίδει προσοχὴν μόνη γυναῖκα εἰς τὸν κόσμον εἶνε ἡ Μάρω του... Μόλις ἤκουσε τὰς τελευταίας λέξεις τοῦ Γενάρη:

— Μπᾶ! εἶπε δὲν δίνω ἕνα παρὰ ἐγώ.

Καὶ στενιάξας ἐκβάθους καρδίας ὅπως διώξῃ τὴν μελαγχολίαν του ἤρχισε νὰ τραγουδῇ μὲ γλυκεῖαν καὶ ἡρεμον φωνὴν, παθητικὸν τραγοῦδι. Ὁ Μάιος κατὰ συμπάθειαν τὸν συνώδεε καὶ οἱ λοιποὶ μῆνες παρασυρθέντες ἐτραγουδοῦσαν καὶ αὐτοὶ καὶ τὸ σπήλαιον διὰ μιᾶς ἐπληρώθη θορύβου καὶ φωνῶν, ὡς χωρικὸν καπηλεῖον κατὰ τὰς ἐορτάς.

— Μωρὲ κρασί! ἐφώναξεν ὁ Φλεβάρης αἴφνης.

— Ναί, κρασί γιατί ἐκάηκ' ὁ λάρυγγάς μου ἀπ' τὸ τραγοῦδι! ἐπανέλαβεν ὁ Ἄϊ-Δημήτρης.

Καὶ ὄλοι μετὰ προθυμίας διακόψαντες τὸ τραγοῦδι των ἔτρεξαν εἰς τὸ βαρέλι, ὡς κατὰ τὰ Ἰουλιακὰ καύματα οἱ βούβαλοι ὅταν αἰσθανθοῦν πλησίον των νερό. Ἄλλ' ἐστάθησαν αἴφνης ἐκπληκτοί. Ἡ γέρω-Μάρτης ἐξηπλωμένος, σχεδὸν ἀναίσθητος πλησίον τοῦ βαρελίου, μὲ τὴν μακρὰν φουστανέλλαν του κάθηνρον ὑπὸ τοῦ οἴνου, μὲ ὀφθαλμοὺς ἡμικλείστους, πρόσωπον κατακόκκινον κ' ἐκ τῶν πολλῶν ρυτίδων ὅμοιον πρὸς μεγάλην τομάταν, ἐδέχετο εἰς τὸ μεγάλο καὶ ἀνοικτὸν στόμα του τὰς τελευταίας σταγόνας τοῦ οἴνου. Οἱ μῆνες ἀνεκάγχασαν καὶ ἤρχισαν

νὰ περιπαίξουν αὐτὸν. Ἄλλὰ σπεύδοντες νὰ φθάσουν ταχέως εἰς τὴν πηγὴν τῆς εὐδαιμονίας, εἰς τὸ εὐλογημένο βαρέλι, ἔδραξαν αὐτὸν ἐκ τοῦ ποδὸς καὶ τὸν ἔρριψαν μακρὰν. Ἐπειτα ἐκόλλησαν τὰ χεῖλη των εἰς τὸ παπίρι του ἕκαστος.

Αἴφνης γωνὴ ἐκπλήξεως εἰς οἰμωγὴν ἀπολήξασα ἠκούσθη, κ' ἕκαστος μὴν, παρατηρῶν βλοσυρῶς τὸν πλησίον του, ἐτράπη εἰς ὕβρεις καὶ βλασφημίας ἱκανὰς καὶ τὸν διάβολον αὐτὸν νὰ ἐκδιώξουν.

— Μωρ' τὸ κρασί μου! μοῦ ἤπιαν τὸ κρασί μου!

— Κ' ἐμένα!...

— Κ' ἐμένα!...

Ἦρχισαν τότε ν' ἀναζητοῦν τὸν κλέπτην. Ὁ μᾶλλον ὑπόπτος ἦτο ὁ Μάρτης, εἶνε ἀληθές· ἀλλὰ πῶς ἠδυνήθη νὰ πῆ ὀλόκληρον τὸν οἶνον, ἐνῶ τὰ παπίρια ὅλα ἦσαν εἰς τὴν θέσιν των; Τοῦτο ἦτο ὁ ἰσχυρότερος λόγος, ὁ ὁποῖος ἔκαμνε τοὺς μῆνας ν' ἀμφιβάλλουν. Κ' ἔλεγε μὲν ὁ Ἀλωνάρης, τοῦ ὁποῖου ἡ κεφαλὴ εἶνε ξηρὰ καὶ ἄγονος ὡς ἡ ἐπιφάνεια τῶν ἀλωνίων κατὰ τὴν ἐπὶ τῆς γῆς περιόδον του, ὅτι ἠδύνατο νὰ τὸ πῆ ἀποσπῶν καθένα παπίρι ἐκ τῶν κάτω πρὸς τ' ἄνω, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἐθεωρήθη σωστόν. Ἐνῶ δ' ἐξηκολούθουν οὕτω τὰς ἐρεῦνας των, ἠκούσθη ἡ φωνὴ τοῦ Μάρτη, ὁ ὁποῖος ἔλεγε μὲ βραχυῆν καὶ διακοπτομένην φωνὴν, ὡς παραληρῶν:

— Ἄ! μὰ τὸ Σταυρὸ ποτὲ δὲν τὸ εἶχα παθημένο... Ἐμένα νὰ σκοτίσῃ τὸ κρασί! θὰ εἶχε ὕψο, ὕψο πολὺν... Τί διάβολο τὸν θέλουσε τὸν ὕψο; καλὰ ρετσίνι, τὸ νοιώθω· εἶνε καλό, βασταίει γερὸ τὸ κρασί· μὰ τὸν ὕψο;—γιὰ νὰ βαρῆ ἔς τὸ κεφάλι—μάλιστα!... Μωρὲ πῶς τὴν ἔπαθαν ὡς τόσο οἱ φίλοι! τώρα θὰ ἐρθοῦν καὶ θὰ βροῦν τὸ μύλο χάρβαλο καὶ τὸ νερὸ κομμένο... Μὰ ποῖός τοὺς φταίει; τοὺς φταίω γ' ὄχι!... ἐγὼ ἔπια ἀπὸ τὸν πύρο μου.

Βεβαίως εἶχε πλήρες δίκαιον ὁ γέρω Μάρτης· ἔπια ἀπὸ τὸν πύρο του. Ἄλλὰ οἱ μῆνες, οἱ ὁποῖοι ὀλίγον ἦσαν εἰς θέσιν νὰ σκεφθοῦν περὶ τοῦ δικαίου ἢ ἀδίκου τῆς πράξεως, ἐφρύαξαν ὅταν ἤκουσαν τοὺς λόγους ἐκείνους· δὲ ἦτο πλέον ἀμφιβολία· αὐτὸς ἦτο ὁ κλέπτης, αὐτὸς ὁ καταστροφεύς! καὶ δὲν ἀρκεῖ ὅτι τοὺς ἔπια τὸ κρασί, ἀλλὰ τοὺς ἐρωνεύεται, τοὺς περιπαίξει ἀκόμη!...

Καὶ πλήρεις θυμοῦ, τρέμοντες ἐξ ἀγανακτήσεως, ὄρμησαν ἐκ συμφώνου καὶ κατέφερον φοβερὰ γρουθοκοπήματα ἐπὶ τοῦ πτωχοῦ Μάρτη, ὅστις ἠρκεῖτο νὰ φωνάξῃ, νὰ διαμαρτύρηται καὶ νὰ κλαίῃ ἀπαρηγόρητα, ὡς τὴν χήρα γυναῖκα.

(Ἀκολουθεῖ)

(Ἀπὸ τὰ Διηγήματα τοῦ κ. Α. Καραβίτσου)

ΤΟ ΠΛΟΙΟΝ

Η ΝΕΑ ΤΡΑΓΩΔΙΑ ΤΟΥ Δ' ΑΝΝΟΥΝΤΖΙΟ

ΞΝΟ Ο ΛΑΟΣ παρακολουθεί εις τὸν ναὸν τὴν ὡραίαν Βασιλιόλαν, ζητωκραυγαί καὶ φωναὶ θριάμβου καὶ χαρᾶς ἀντηχοῦν εἰς τὴν πλατεῖαν. Φθάνουν οἱ ἀδελφοὶ Γράτικοι, ὁ ἱερεὺς Σέργιος καὶ ὁ ναύαρχος Μάρκος με πολυπλήθῃ συνοδείαν. Φέρουν τὰ ἱερά λείψανα, με μεγαλοπρεπῆ πομπήν. Ἄλλ' ὁ ναὸς εἶναι κλειστός διότι ὁ ἐπίσκοπος ἀποθνῄσκει. Καὶ πρὶν νὰ ἀποθάνῃ κατὰ παλαιὰν συνήθειαν πρέπει νὰ ὑποδείξῃ τὸν ἄξιον νὰ τὸν διαδεχθῆ.

Καὶ οἱ ἱερεῖς φωνάζουν ψάλλοντες: «τὰς θύρας, τὰς θύρας ἀνοίξατε Aprite portas! Tollite portas!

Ο ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΣΕΡΓΙΟΣ

Αἱ θύραι ἀνοίγονται καὶ φέρεται νεκρὸς ὁ ἐπίσκοπος, ἐνδυμένος μετὰ χρυσᾶ ἱερά του ἄμφια. Γύρω του ὁ καπνὸς τῶν θυμιαμάτων εἶναι τόσον πυκνός, ὥστε ὁ λαὸς δὲν διακρίνει ἂν ὁ ἐπίσκοπος εἶναι ζωντανὸς ἢ νεκρὸς. Ὅπισθ' αὐτοῦ φαίνεται αὐστῆρὰ ἡ μορφή τῆς διακόνισσας Ἐμμάς. Ὁ Μάρκος Γράτικός ἀπευθύνεται τότε πρὸς τὸν νεκρὸν, ἐνῶ ὁ λαὸς φωνάζει: «Λέγε, εἰπέ, ποῖος εἶναι ἄξιος νὰ σὲ διαδεχθῆ». Οἱ λόγοι τοῦ Γρατικού ἀπευθύνονται πρὸς τὸν λαόν, πρὸς τὸν ὁποῖον ἀριθμεῖ τὰς

πρὸς τὴν πατρίδα ὑπηρεσίας τῆς οἰκογενείας του, καὶ πρὸ πάντων τοῦ ἀδελφοῦ του Σεργίου. Ὅπως ὁ Ἅγιος Μάρκος ἀγωνιζόμενος κατὰ τῶν ἀπίστων πρὸς ἐπανάκτησιν τῶν ἱερῶν λειψάνων, ἔχασε καὶ αὐτὸς, ὡς λέγει, τὸ μεγάλο δάκτυλό του εἰς ὁμοίαν μάχην. Ἄλλ' ὁ λαὸς ἐξακολουθεῖ νὰ ἐρωτᾷ τὸν νεκρὸν: Λέγε, λέγε, δεῖξε τὸν διάδοχόν σου! Ἐνας ἐξορκιστὴς φίλος τῶν Γρατικών, κλίνει τὴν κεφαλὴν πρὸς τὸ στόμα τοῦ νεκροῦ καὶ ἐπειτα φωνάζει: «Σέργιον εἶπε καὶ ἐξεψύχησε.»

«Ὅλοι οἱ φίλοι τῶν Γρατικών ἐνθουσιάζονται καὶ ζητωκραυγάζουν ὑπὲρ τοῦ νέου ἐπισκόπου. Ἄλλ' αἴθνης ἀπὸ τὰ πλήθη ἀκούεται μία φωνὴ ἀπειλητικὴ: ψεῦδος! ψεύδεται ἢ διακόνισσα Ἐμμά, ἢ ὁποῖα ἀποπλανᾷ τὰ πλήθη. Αὐτὴ ὠμίλησεν ἀπὸ τὸν ναόν, αὐτὴ ὑπέδειξε τοὺς υἱοὺς τῆς διὰ τὴν θείαν καὶ τὴν πολιτικὴν ἐξουσίαν.»

Ὁ λαὸς ὑποπτεύεται ὅτι ὁ διαμαρτυρούμενος εἶναι ὀφθαλμῶν καὶ ἐξωργισμένος κραυγάζει εἰς τὴν ὡραίαν Βασιλιόλαν: Πᾶρε τοὺς ἰδικούς σου, ὦ Βασιλιόλα καὶ ἐπίστρεψε εἰς τὸ σπῆτι σου. «Κρύψε τοὺς νικημένους καὶ θάψε τοὺς νεκρούς σου.»

Ἄλλ' ὄχι! ἡ Βασιλιόλα δὲν θὰ κρύψῃ τοὺς νικημένους, ἀλλ' οὔτε θὰ θάψῃ τοὺς νεκρούς. Καὶ λέγει: «ἡμεῖς καὶ οἱ ἰδικοί μας θὰ τιμῶμεν τὸν θρίαμβόν τοῦ νέου ἄρχοντος. Ἡ δόξα του ἄς πατίσῃ ἐπάνω εἰς τὴν ταπεινωσίν μας. Καὶ ἐπειδὴ ὁ θρόνος τοῦ ὑπάτου εἶναι πολὺ γυμνός καὶ ἀκαλλώπιστος, χωρὶς ἀγάλματα καὶ ἀνάγλυφα, ἡ Βασιλιόλα ἐξαλλος σπρώχνει τὰ τέσσαρα τυφλὰ ἀδελφία τῆς κάτω ἀπὸ τὰς τέσσαρας γωνίας τοῦ θρόνου τοῦ ἄρχοντος, καὶ τὰ τοποθετεῖ ἀκίνητα σὰν τέσσαρα ἀγάλματα πόνου.

Ὁ πατέρας τῆς μανιώδης δι' ὅτι ἀκούει τῆς λέγει: «Εἰς τὸ σκότος μου τὰ λόγια σου ἀστράπτουν ὡς κεραυνοὶ καταγίγδος. Εἰπέ μου, εἰπέ μου τί ἔκαμες τ' ἀδελφία σου;

«Μὴ φοβεῖσαι, πατέρα,
«Ἐφερα μαζί μου ἐπάνω ἀπὸ τὰ νερά, πέραν ἀπὸ τὰς μακρινὰς θαλάσσας, μίαν τρέλλα ἀφάνταστν. . . .

Ἀλλὰ τὰ λόγια τῆς Βασιλιόλας διεκόπτονται ἀπὸ τὰς ζητωκραυγὰς καὶ τὰ σαλπύματα καὶ τὸ ἀνέμισμα τῶν ἱερῶν λαβάρων, μετὰ ὅποια ὁ λαὸς ἐξαλλος συνοδεύει τὸν νέον ὑπάτον εἰς τὸν θρόνον του.

Ἡ θεὰ τοῦ Μάρκου Γρατικού ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς δόξης μετὰ τὰ τέσσαρα ζωντανὰ παιδικὰ ἀγάλματα τῶν Φαλέδρων ὡς στηρίγματα αὐτοῦ εἶναι μία εἰκὼν ὑπέροχος τραγικοῦ μεγαλείου. Ὁ Μάρκος μετὰ τὴν στολὴν τοῦ Ναύαρχου καὶ ὑπάτου ἄρχοντος ὁμιλεῖ τότε πρὸς τὸν λαόν. Γενναῖος καὶ ἀτρόμητος αὐτὸς θέλει νὰ ἐμπνεύσῃ γενναϊότητα καὶ νὰ ἐξυπνήσῃ εἰς τὰς ψυχὰς τοῦ ὄχλου τὸ αἶσθημα τοῦ ἡρωϊσμοῦ καὶ τὴν πίστιν εἰς τὸ μεγαλεῖον τῆς πατρίδος.

«Μὴ φοβῆσθε, φωνάζει, οὔτε τοὺς βαρβάρους, οὔτε τὰ ἄγρια στοιχεῖα τῆς φύσεως. Εὐθυμῆτε καὶ χαρῆτε, διότι ὁ Θεὸς μᾶς προορρίζει διὰ μεγάλο καὶ ὑπέροχον μέλλον. Καὶ

ὡς ἡ Πυθία τῆς ἀρχαιότητος πρὸς τοὺς Ἄθηναιους, ἀνακράζει καὶ αὐτὸς ὄλος ἐμπνευσίς: Ἡ δόξα μας, τὸ μεγαλεῖον μας εἶναι εἰς τὰ ξύλινα τεῖχη. Φρούρια καὶ ἐπάλλξεις μας, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἡ δόξα θὰ βροντοφωνήσῃ τὰς νίκας μας καὶ τὴν εἰς τὸν κόσμον ὑπεροχὴν τοῦ ἔθνους μας εἶναι τὰ πλοῖα.»

Ὁ λαὸς ἐξαλλος ζητεῖ τότε νὰ τὸν ἀναβιβάσῃ εἰς τὸ πλοῖον καὶ ἐκεῖ κατὰ τὴν παλαιὰν συνήθειαν νὰ τὸν στέψῃ ναύαρχον καὶ τύραννον.

Ἄλλ' ὁ Μάρκος ἀρνεῖται, δίδων αὐτὸς πρῶτος μετὰ τὸν ἀρνησίν τε τὴν ιδέαν τῆς μετέπειτα δημοκρατικῆς Βενετίας: «Ὅχι ἐμένα λέγει, ἀλλὰ τὴν ὡραίαν καὶ ἀνεξάρτητον νεότητά σας νὰ στεφανώσετε ἐπάνω εἰς τοὺς ἰστούς, τὴν χωρὶς τέλος καὶ ὄριον ἐλευθερίαν τοῦ Βενετικοῦ λαοῦ.»

Μὴν ἀκούετε τὴν φωνὴν τοῦ ρωμαϊκοῦ αἵματος σας, ὦ ἀπόγονοι τῶν Ρωμαίων τῆς Ἀκουιλίας; μὴν ὑποτάσσεσθε τυφλοὶ εἰς τὰς παραδόσεις ἐκείνων. Ἀφήσατε τοὺς νεκρούς μετὰ τὰ παλαιὰ τυραννικὰ ἔθιμά των καὶ τὴν μεγάλην δόξαν των. Ἡμεῖς ἄς ἀναγεννηθῶμεν. Ἄς γίνωμεν φυλὴ νέα, μετὰ νέα ὄνειρα μεγαλείου καὶ νέους πόθους θριάμβου, λέγει περίπου ὁ ὑπάτος. Καὶ ὡς ἐμπνευσμένος πάλιν, ὡς Πυθία χρησμῶν μεγάλων προσθέτει: «Καὶ ὁ θεὸς μᾶς εἶπε: Διὰ σὲ ἡ δόξα τῶν θαλασσῶν μου· τὸ λῆνον καὶ τὸ πεῦκον καὶ ἡ δρυς καὶ ἡ πίσσα καὶ τὸ σίδηρον διὰ τὰ πλοῖα σου. Τὰ πολύτιμα μάρμαρα καὶ τὸ ἄσπρι καὶ τὸ χρυσάφι διὰ τοὺς ναοὺς σου. Ναυπήγησε, ἐξόπλισε τὰ πλοῖα σου καὶ ρίψου ἐναντίον τοῦ κόσμου.»

Καὶ ὁ λαὸς ὡς νὰ μεθᾷ ἀπὸ τὰ λόγια τοῦ ἄρχοντος τοῦ ἐπαναλαμβάνει εἰς χορὸν* «ἐξόπλισε τὸ μεγάλο πλοῖον (ἐννοεῖ τὸν στόλον) ἐναντίον τοῦ κόσμου! τοῦ κόσμου! καὶ ὀνόμαστέ τον παγκόσμιον. (Ἡ περικοπὴ αὐτὴ ἐξώργισε τοὺς διαμαρτυρηθέντας Αὐστριακούς).

Μετὰ τὰ λόγια αὐτά, ὀπίσω ἀπὸ τὰ ὁποῖα κρύπτεται τὸ ὄνειρον τῆς μελλούσης παντοδυναμίας τῆς Βενετικῆς δημοκρατίας—ἴσως διὰ τὸν ποιητὴν καὶ τὸ ὄνειρον τοῦ μεγαλείου τῆς σημερινῆς Ἰταλίας—ἐνθουσιᾷ, μεθᾷ ἢ ἀπλοικῆ ψυχῇ τοῦ πλήθους.

Ἡ Βασιλιόλα ὡς μεθυμένη καὶ αὐτὴ ἀπὸ θαυμασμὸν πρὸς τὸν ὑπάτον, τρέχει, παραμερίζει τὰ πλήθη, ἐπιβάλλεται μετὰ τὴν δύναμιν τῆς ἐμμορφίας τῆς καὶ πάλλουσα εἰς τὸ δεξιὸ χεῖρ τῆς ξίφος ὀλόχρυσον καὶ διαμαντοστόλιστον καὶ εἰς τὸ ἀριστερὸν δάδα ἀναμμένην, χορεύει ἐμπρός εἰς τὸν ἐκπληκτὸν ὑπάτον τὸν μεγάλο χορὸν τῆς νίκης. Καὶ ἐξαλλος ὡς κάποια μυστικὴ δύναμις νὰ κινή μέχρις ἀλλοξροσύνης τὸ ὡραῖον σῶμα τῆς, ἡ ὡραία Βασιλιόλα λέγει:

... Ἰδέ, ἰδέ, ἄρχον, μετὰ τί μάτια πόθου με βλέπουν οἱ ἐργάται τῶν πλοίων σου; Τὸ ἄρωμα τῶν μαλλιών μου μεθᾷ περισσότερο καὶ ἀπὸ τὴν πίσσα τῶν καραβίων των. Κι' ὅταν ἡ φλέβα τοῦ λαιμοῦ μου κτυπᾷ δυνατώτερα, εἰ μὴν πεῖδ τρομερῆ καὶ ἀπὸ τὸν τρικυμισμένο ἀντίκτυπον τοῦ κύματος εἰς τὴν ἀκτίν. . . .

Ὅλην αὐτὴν τὴν δύναμιν μου τὴν καταθέτω πρὸ τῆς δόξης σου, ὦ ἄρχον, καὶ τὸ κάλλος

μου καὶ τὰ ἀδελφία μου καὶ ὄλους τοὺς ἰδικούς μου, σοῦ τοὺς χαρίζω. . . Καὶ ἐξηντλημένη, ἀπαυδισμένη ρίπτεται κατὰ γῆς με γέλοια τρέλλα «Ἐφερα μαζί μου, ἐπάνω ἀπὸ τὰ νερά, πέραν ἀπὸ τὴν μακρινὴν θάλασσαν μίαν τρέλλα ἀφάνταστν. . . .» Καὶ ἐδῶ τε λειώνῃ ὁ θαυμασὸς αὐτὸς πρόλογος.

ΠΡΩΤΟΝ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΝ

Τὸ τρομερὸν κάλλος τῆς Βασιλιόλας κατέκτισε τὸν Μάρκον Γρατικό, ὁ ὁποῖος φέρεται ἀνίσχυρος πρὸς τὴν νέαν γυναῖκα. Τὸ ἔργον τῆς ἐκδικίσεως τῆς εἶναι πλέον ἐξησθηλισμένον. Ἡ μητέρα τοῦ ὑπάτου, ἡ διακόνισσα Ἐμμά ἐξορίζεται ἀπὸ τὸν υἱόν τῆς εἰς ἓνα νισάκι ἐρημο καὶ ἀκατοίκητο, καὶ οἱ φίλοι καὶ οἱ ὄπαδοί του, ὅλοι ὅσοι τὸν ἐδοῦθησαν εἰς τὴν καταστροφὴν τῆς οἰκογενείας τῆς καὶ εἰς τὸν θρίαμβόν του καταδικάζονται καὶ ρίπτονται εἰς τὰς φυλακάς, διότι ἡ Βασιλιόλα τὸ διατάσσει. Τίποτε δὲν ἔμπορεῖ νὰ ἀρνηθῆ ὁ Ὑπάτος εἰς τὴν παράδοξον αὐτὴν γυναῖκα, ποῦ νικᾷ μετὰ τὰ χάρδια τῆς ἡδονῆς καὶ κυριεύει μετὰ τὸ παντοδύναμον βλέμμα.

Εἶναι ἡ Βασιλιόλα ὁ κατ' ἐξοχὴν ἀγαπητὸς γυναικεῖος τύπος τῆς φαντασίας τοῦ δ' Annunzio. Ἐχει τὴν ἔλξιν ποῦ φέρει τὸν θάνατον τῆς Ἡθῆς τῆς «Νεκρᾶς του Πόλεως, τὴν παντοδύναμον τυραννικὴν κυριαρχίαν τῆς «Gloriosa» καὶ τὴν κακὴν καὶ ἀγρίαν φιλοδοξίαν τῆς Κομμηνῆς εἰς τὴν Gloria. Καὶ ἀκόμη ἔχει μίαν ἐξωφρενικὴν φιλνδονίαν ἐντελῶς ἰδικὴν τῆς, ἓνα εἶδος παροξυσμοῦ τοῦ κτηνώδους ἐνστικτοῦ, ποῦ ἐξάπτει, δεσμεύει, ἀποκτηνώνει καὶ σκλαβώνει ἐκείνους ποῦ δοκιμάσουν νὰ τῆς ἀντισταθοῦν.

Καὶ τὴν ἐξωφρενικὴν αὐτὴν φιλνδονίαν τὴν ζωγραφίζει μετὰ δύναμιν πρωτοφανῆ εἰς τὸ ἐπεισόδιον, εἰς τὸ ὁποῖον παρουσιάζει ἓνα λάκκον ὑπαίθριον φοβερόν, ὅπου ἀντιφυλακῆς εἶναι ριγμένοι οἱ καταδικασθέντες ἐχθροὶ τῆς Βασιλιόλας, οἱ ὁποῖοι ζητοῦν ἀπὸ αὐτὴν ὡς μόνην χάριν, νὰ λάβουν τὸν θάνατον ἀπὸ τὰ ἰδικὰ τῆς χεῖρα. Ἄλλ' αὐτὴ ἀρνεῖται καὶ τότε διὰ νὰ τὴν ἐξαναγκάσουν, τὴν ὑβρίζουν καὶ τὴν ἐξευτελίζουν εἰς ὅ,τι ἀγαπᾷ καὶ πονεῖ περισσότερο εἰς τὸν κόσμον, εἰς τὰ τυφλωμένα ἀδελφία τῆς. Καὶ ἡ Βασιλιόλα τότε τοξεύει τὸν ἓνα μετὰ τὸν ἄλλον ὄλους τοὺς καταδίκους. Καὶ ὁ τελευταῖος, ἓνας νέος δαμαστῆς ἵππων, ὁ ὁποῖος τῆς ἐξομολογεῖται ὅτι πάντοτε τὴν ἐλάτρευσε, ζητεῖ ὡς χάριν νὰ φιλήσῃ τὸ βέλος, μετὰ τὸ ὁποῖον θὰ τοῦ δώσῃ τὸν θάνατον.

Καὶ ἐνῶ ἡ ὡραία τίγρις ἀπολαμβάνει τὸ θέαμα τοῦ αἵματος, ὅπου ἔχυσε καὶ τὴν ἀγωνίαν τῶν σαρκῶν, ποῦ ἐσχίσε μετὰ βέλη τῆς, ἓνας ἐρημίτης ἀπεσταλμένος τῆς μητέρας τοῦ Γρατικού, παρουσιάζεται, ἀνακαλύπτει τὸ τρομερὸν κακούργημα καὶ τῆς ἐπιτίθεται. Ὁ Μάρκος Γρατικός φθάνει ἐν τῷ μεταξύ καὶ ἐκεῖ ὑπὸ τὴν σκιάν τῶν πεύκων, ἀπέναντι τῆς θαλάσσης, ὑπὸ οὐρανόν, εἰς τὸν ὁποῖον βροντᾷ ὁ κεραυνός, μεταξύ μᾶς ἱερᾶς στήλης τῆς Ἀναδυομένης θεᾶς τοῦ ἔρωτος, τὴν ὁποῖαν ἡ Βασιλιόλα στεφανώνει μετὰ μύρτινον στεφάνι, καὶ τοῦ

φρικτού βαράθρου, εις τὸ ὅποιον σπαρταροῦν ἀκόμη τὰ νεκρὰ πτώματα τῶν καταδίκων. ἐκτυλίσεται μεταξύ τῶν τριωνάυτων προσώπων εἰς σκηνὰς ὠραίας πάντοτε ἢ δύναμις καὶ αἱ ἐπικρατέστεραι ἀδυναμιαὶ τῆς ψυχολογίας τοῦ δρώματος.

Ἰωάννης Μοντουόρης.

ΜΑΡΙΑ ΜΠΑΣΧΙΡΤΣΕΦ

Ἡ ἀλληλογραφία της μετὸν Guy de Maupassant

Δ'.

ΑΝ Ο ΘΕΟΣ ἦτο δίκαιος θὰ ἦσουν τῆς γνώμης μου, ὦ δυστυχημένε φίλε τοῦ Ζολᾶ! Καὶ θὰ διεσκέδαζες ὅπως ἐγὼ καὶ θὰ ἦσθάνεσο τὰς λεπτὰς ἀπολαύσεις τῆς ἀλληλογραφίας μας, ἐὰν κατώρθωνε νὰ ἦτο πραγματικῶς εἰλικρινής. Διότι ἐπὶ τέλους, ποῖος εἶναι ὁ φίλος, ἄνδρας ἢ γυναῖκα, πρὸς τὸν ὅποιον δὲν ἀναγκαζόμεθα νὰ κρύπτωμεν κάτι ἀπὸ ἡμᾶς καὶ νὰ μὴν ἤμεθα ἐντελῶς φυσικοί; Ἐνῶ εἰς πρόσωπα ἄγνωστα καὶ ἀφηρημένα! .. πού δὲν ἀνήκουν εἰς καμμίαν χώραν, εἰς κανένα

GUY DE MAUPASSANT

κόσμον!.. Ἐρεῖς ὅτι ἠμπορούσαμε νὰ φθάσωμεν εἰς ὕψος ἐκφράσεων Σαικσπειρικῶν...

Ἄλλ' ἀφοῦ με ἐνιόησες, φθάνουν τὰ μυστικά. Δὲν θὰ σοῦ κρύψω πλέον τίποτε. Naί, Κύριε, ἔχω τὴν τιμὴν νὰ εἶμαι ὁ δάσκαλος πού ἐμαντεύσατε καὶ θὰ σᾶς τὸ ἀποδείξω με ὀκτὼ σελίδας ἠθικοποιήσεως. Ἐξυπνότερος ὅμως ἀπὸ ὅσον με ἐνόμισες, ἀντὶ νὰ σοῦ φέρω τὰ χειρόγραφα μου δεμένα εἰς ἄσχημο σπάγγο, θὰ σοῦ σερβίρω τὰς ἀρχὰς καὶ τὰ ρητὰ μου εἰς μικρὰς δόσεις.

Τὴν ἀγίαν αὐτὴν ἐβδομάδα τῶν Παθῶν, κατώρθωσα, Κύριε, νὰ εἶρω καιρὸν διὰ νὰ ξαναδιαβάσω τὰ ἅπαντά σου βέβαια εἶσαι μοναδικὸς καὶ τώρα πού σὲ ἐπέρασα ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους enbloc ἢ ἐντύπως μου εἶναι πρό-

σφατὴ καί.... νομίζω, ὅτι θὰ ἠμπορούσες νὰ ἀναποδογυρίσης ὅχι μόνον τὰ μυαλὰ τῶν παιδιῶν τοῦ λυκείου μου, ἀλλὰ ὀλοκλήρου τῆς χριστιανωσύνης.

Ἐγὼ ὡς μὴ σεμνότυφος, ἐξίσταμαι Κύριε, διὰ τὴν ἐντασιν τοῦ πνεύματός σας πρὸς τὸ αἶσθημα ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον ὁ Ἀλέξανδρος Δουμᾶς υἱός, ὀνομάζει ἔρωτα. Αὐτὸ θὰ σᾶς γίνῃ μονομανία καὶ εἶναι κρῖμα, ἀλήθεια, δι' ἄνθρωπον τόσο πλούσια προικισμένον, ὅποιος ἀποδεικνύεσθε εἰς τὰ ὠραία χωρικά σας διηγήματα.

Ἐέρω ὅτι ἔχετε τόσο πολὺ ζήσσει, ὥστε ἐννοῶ τὸ αἶσθημα τῆς ἀηδίας, τῆς μελαγχολίας καὶ τῆς ἀποθαρρύνσεως ὅπου ἐμπιέει τὰ τελευταῖα ἔργα σας, καὶ τὸ ὅποιον σᾶς κάμνει νὰ φαίνεσθε ὄν ὑπέρτερον, πού ὑποφέρει.

Αὐτὸ με συνεκίνησε, ἂν καὶ νομίζω ὅτι βλέπω κάποιαν ἀπήχησιν τοῦ Flaubert εἰς τὴν ὑπόθεσίν σας.

Ἐν τέλει εἰσθε ἓνας καλὸς farceur, (βλέπετε τὸ πλεονέκτημα τοῦ ἀγνώστου) μετὰ τὰ πλάσματά σας τὰ εὐαίσθητα... καὶ μετὰ τοὺς αἰωνίους ἔρωτάς σας, μετὰ τοὺς ὁποίους πιάνετε εἰς τὰ δίκτυα σας ὅλον τὸν κόσμον. Καυμένη Gil-Blos πού εἶσαι; Ἡμῖν ὑπὸ τὴν ἐντύπωσιν ἄρθρου σας, ὅταν ἀνέγνωσα τὴν «Ἐπίθεσιν τοῦ μύλου». Μοῦ ἐφάνη ὡς νὰ ἔμπαινα εἰς ἓνα λαμπρὸ δάσος πού μοσχοβολοῦσε καὶ ὅπου χιλιά πουλγὰ ἐτραγουδοῦσαν. «Ποτὲ τόσο ἀπέραντη εἰρηνικὴ εὐτυχία δὲν εἶχεν ἀπλωθῆ εἰς μίαν τόσο ὠραίαν γωνίαν τῆς φύσεως». Ἡ ὑπέροχος αὐτὴ φράσις ἐνθυμίζει τὰ περίφημα μέρη τῆς τελευταίας πράξεως τῆς Africaine.

Ἄλλ' εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποστρέψετε τὴν μουσικὴν; καὶ ἐὰν ἀκόμη σᾶς τὴν ἐπαιζαν σοφά; Εὐτυχῶς ὅτι δὲν ἐγράφη ἀκόμη τὸ βιβλίον σας, εἰς τὸ ὅποιον θὰ εἴρη κανεὶς μίαν ἀληθινὴν γυναῖκα καὶ ὄχι γυμναστικὴν sports. Διότι ὅσον καὶ ἂν φθάνετε πρῶτος εἰς τὸ τρέξιμον, δὲν θὰ εἰσθε τίποτε ἄλλο παρὰ ἰσότιμος μετὰ ἓνα ἄλογο, καὶ ὅσον εὐγενικὸ καὶ ἂν εἶναι τὸ τρετράποδον αὐτό, εἶναι πάντοτε ζῶον, νέε μου Κύριε.

Ἐπιτρέψατε εἰς ἓνα γέροντα λατινιστὴν νὰ σᾶς συστήσῃ τὴν περικοπὴν εἰς τὴν ὁποίαν ὁ Σάλουστος λέγει: Omnes homines qui sege student proestati κτλ. Θὰ τὸ συστήσω καὶ εἰς τὴν κόρην μου Ἀναστασίαν... δὲν ξέρετε κανεὶς, ἴσως διορθωθῆτε....

Τὸ φαγητὸν καὶ αἱ γυναῖκες! ἀλλὰ νέε μου φίλε, προσέξατε ὑπὸ τὴν ιδιότητά μου τοῦ γέροντος καθηγητοῦ, ἀδυνατῶ νὰ σᾶς παρακο-

λουθῆσω εἰς τὸν ἐπικίνδυνον αὐτὸν δρόμον σας.

Ὁ Millet εἶναι καλὸς ζωγράφος, ἀλλὰ λέτε Millet ὅπως λέγουν οἱ ἔμποροι Ραφαήλ...

Ποίας ἡλικίας εἰσθε ἀκριβῶς; Καὶ ἀλήθεια προτιμᾶτε τῆς ἔμμορφες γυναῖκες ἀπὸ τὴν Τέχνην; Ἡ με περιπαίξετε; Συγχωρήσατε τὴν ἀσυναρτησίαν τοῦ χειρογράφου αὐτοῦ καὶ μὴ με ἀφήσετε χωρὶς ἀπάντησιν. Καὶ τώρα φοβερὴ φαγὰ τῶν γυναικῶν, σᾶς εὐχομαι... καὶ διατελῶ μετὰ πολὺν τρόμον εὐπειθέστατος δούλος σας.

Σαβαντίν Ἰωδιφ

3 Ὀδὸς Dulong

Ἀγαπητέ μου Ἰωσήφ, τὸ συμπέρασμα τοῦ γράμματός σου εἶναι: Ἀφοῦ δὲν σὲ γνωρίζω καὶ δὲν με γνωρίζεις, ἂς μιλοῦμεν εἰλικρινῶς, σὰν δύο ἄνθρωποι φυσικοί.

Πολὺ καλὰ. Θὰ ἀρχίσω μάλιστα νὰ σοῦ ἡμιλῶ εἰς τὸν ἐνκόν καὶ ἂν δὲν σοῦ ἀρέσῃ, σουτ... Τότε γράψε εἰς τὸν Victor Hugo, ὁ ὅποιος θὰ σὲ ὀνομάσῃ ἀγαπητὸν του ποιητῆν

Ἐρεῖς ὅτι γιὰ ἓνα δάσκαλον νέων ἀθῶων παιδιῶν, μού λές πράγματα τσουχερά. Δὲν εἶσαι λοιπὸν σεμνότυφος, οὔτε εἰς ὅ,τι διαβάσεις οὔτε εἰς ὅ,τι γράφεις, οὔτε εἰς ὅ,τι λέγεις καὶ κάμνεις; Ἐ! τὸ ὑποπτεύθηκα.

Καὶ πιστεύεις ὅτι ὑπάρχει εἰς τὸν κόσμον κάτι πού με διασκεδάζει καὶ ὅτι περιπαίζω λέγοντας τὸ ἐναντίον. Ἀλλὰ, καυμένη Ἰωσήφ, δὲν ὑπάρχει ἄνθρωπος πού νὰ ἔχη βαρεθῆ ὅσον ἐγὼ. Γιὰ μένα τίποτε δὲν ἀξίζει τὸν κόπον μιᾶς προσπαθείας καὶ τὴν κούρασιν μιᾶς κινήσεως. Βαριεῖμαι χωρὶς διακοπὴν, χωρὶς ἐλπίδα, διότι δὲν ἐπιθυμῶ τίποτε, δὲν περιμένω τίποτε. Καὶ περιμένω νὰ ψωριάσω διὰ νὰ καθῆσω νὰ κλαύσω ὅ,τι δὲν θὰ μπορῶ πλέον νὰ μεταβάλω εἰς τὴν ζωὴν. Καὶ ἐπειδὴ ἐβαρέθηκα καὶ σένα ἀκόμη, σὲ εἰδοποιῶ ὅτι αὐτὸ εἶναι τὸ τελευταῖο μου γράμμα. Γιατί νὰ ἐξακολουθῆσω, παρακαλῶ, νὰ σοῦ γράφω, ἀφοῦ οὔτε διασκεδάζω, οὔτε περιμένω ἀπὸ αὐτὸ τίποτε εὐχάριστον εἰς τὸ μέλλον; Ἐπιθυμίαν νὰ σὲ γνωρίσω δὲν ἔχω. Εἶμαι βέβαιος ὅτι εἶσαι ἀσχημομούρης καὶ ἀρκετὰ αὐτόγραφα μου σοῦ ἔστειλα ὡς τώρα. Ἐρεῖς ὅτι ἡ ἀξία των θὰ εἶναι τοῦλάχιστον ἐνὸς φράγκου, κατεργαράκο μου.

Ἐπειτα θὰ φύγω πάλι ἀπὸ τὸ Παρίσι. Εἶναι ὁ τόπος πού βαριεῖμαι περισσότερο, διότι δὲν ἔχω κἂν τὴν εὐτυχία νὰ εἶμαι μόνος, ὅποτε ἔχω τοῦλάχιστον τὴν εὐχαρίστησιν νὰ βαριεῖμαι, χωρὶς νὰ ὀμιλῶ.

Μοῦ ἐρωτᾶς τὴν ἡλικίαν μου. Εἶμαι ἀκριβῶς τριάντα τριῶν χρόνων. Μήπως τώρα θὰ μοῦ ζητήσης καὶ τὴν φωτογραφίαν μου; Σὲ προειδοποιῶ ὅτι δὲν θὰ σοῦ τὴν στείλω.

Naί, ἀγαπῶ τῆς ὠραίας ἡγυαῖκες, ἀλλ' ἔχω ἡμέρες πού τῆς συχαίνομαι.

Χαῖρε, ἀγαπητέ μου Ἰωσήφ Ἡ γνωριμία μας ὑπῆρξε σύντομη. Ἴσως ἔτσι εἶναι καλλιτέρα καὶ γιὰ τοὺς δύο μας. Δόσε μου τὸ χέρι σου νὰ τὸ σφίξω φιλικώτατα ὡς τελευταίαν ἐνθύμησιν.

GUY DE MAUPASSANT

Υ. Γ. Ἡμπορεῖς νὰ δίδης ἀκριβεῖς πληροφορίας περὶ ἐμοῦ εἰς ὅσους σὲ ἐρωτοῦν, γιατί, χάρις εἰς τὸ ἄγνωστον, ἐσὺ με ἐγνώρισες, ὅσον κανεὶς ἄλλος. Ἀντίο, Ἰωσήφ.

ΑΙ ΙΔΙΟΤΡΟΠΙΑΙ ΤΩΝ ΜΙΚΡΩΝ

Γ'.

ΑΛ' ΟΠΩΣ ΥΠΑΡΧΟΥΝ παθολογικαὶ ἢ ψυχολογικαὶ καταστάσεις, διὰ τὰς ὁποίας πρέπει νὰ εἴμεθα ἐπεικεῖς, ὑπάρχουν καὶ πείσματα καὶ αὐθαιρεσίαι, διὰ τὰς ὁποίας πρέπει νὰ εἴμεθα ἀμείλικτοι. Καὶ αὐτὸ συμβαίνει πολὺ συχνότερα, παρὰ ὅσον πιστεύομεν γενικῶς.

Τὰ παιδιὰ εἶναι τόσο ἀγαπητὰ καὶ χαριτωμένα, ὥστε πολὺ συχνὰ ἡμεῖς οἱ ἴδιοι, διὰ νὰ διασκεδάσωμεν, γνωμέμεθα αἰτία τῶν κακῶν των συνηθειῶν. Μία κακὴ λέξις πού λέγεται μετὰ χάριν, ἓνα κίνημα πείσματος κωμικόν, μᾶς διασκεδάζει τόσο, ὥστε σχεδὸν νὰ τὸ προκαλοῦμεν Ἀφήνω, ὅτι ἡ μεγάλη ἀγάπη μᾶς κάμνει ἀδυνάτους ἀπέναντι τῶν παιδιῶν καὶ ὅτι αὐτὰ, ψυχολόγοι περίφημοι, αἰσθάνονται ὅτι μὴ κρατοῦν ἀπὸ τὴν ἀδυναμίαν μας αὐτὴν καὶ γίνονται τύραννοι φοβεροί, πού βασανίζουν ἀμείλικτα τοὺς σκλάβους καὶ ὑποτακτικούς των.

Τίποτε χειρότερον διὰ τὴν ὄλην ἀνατροπὴν τοῦ παιδιοῦ καὶ διὰ τὴν εὐτυχίαν ἀκόμη ὅλης του τῆς ζωῆς ἀπὸ τὴν ἐνδοτικότητά μας εἰς τὰς πρῶτας παραλόγους ἀπαιτήσεις του, ἢ ἀπὸ τοὺς συμβιβασμούς, εἰς τοὺς ὁποίους καταφεύγομεν διὰ νὰ τὰ ἡσυχάσωμεν.

Ἐὰν τὸ παιδί εὐθὺς ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἐννοήσῃ ὅτι δὲν θὰ ὑποχωρήσωμεν, βεβαίως δὲν θὰ ἐπιμένῃ. Τὸ παιδί τὸ ὅποιον εἰς τὸν περίπατον σᾶς ζητεῖ νὰ τοῦ ἀγοράσετε ὅ,τι βλέπει, παιγνίδια ἢ γλυκά, ἀδιάφορον, καὶ κάμετε τὸ λάθος ἔστω καὶ μίαν φορὰν νὰ ἐνδώσετε εἰς τὴν παράκλησίν του, θὰ σᾶς βασανίξῃ πάντοτε, ὁσάκις πηγαινέτε μαζὴ του.

Πολλάκις τὰ παιδιὰ ὑπακούουν εἰς τὴν ἰτανατὴ ἢ τὴν δασκάλισσά των περισσότερον παρὰ εἰς τοὺς γονεῖς των. Ὅχι βεβαίως, διότι οἱ γονεῖς εἶναι περισσότερον ἀκατάλληλοι διὰ νὰ

ἐπιβληθῶν εἰς τὰ παιδιὰ ἀπὸ μίαν οἰανδήποτε ξένην, ἀλλὰ διότι ἡ ἀδυναμία τῶν γονέων καταστρέφει κάθε πειθαρχίαν καὶ κάθε ἱεραρχικὸν εἰς τὴν οἰκογένειαν ἀξίωμα.

Μὴ μαλώνετε, μὴ δέρνετε, ἀλλὰ καὶ μὴ ἐνδίδετε. Ἐὰν νομίζετε, ὅτι ὑπάρχουν περιστάσεις, εἰς τὰς ὁποίας πρέπει νὰ ἰκανοποιητῆ τὰς παιδικὰς ἐπιθυμίας, τότε κάμνετε τὸ αὐτοπροαιρέτως, προσφέρουσα ὅ,τι θὰ σᾶς ἐξηγῆται, χωρὶς νὰ φανῆτε ἐνδίδουσα οὔτε εἰς ἀπαιτήσεις, οὔτε εἰς παρακλήσεις.

Ἰδίως εἰς τὰ ἀκαταλόγιστα παιδιὰ τὰ δεικνύοντα κακὰ ἔνστικτα καὶ ὀρμὰς τυραννικὰς μὴ ἀντιτάσσετε τραχείαν βίαν, μὴ ἐρεθίζετε τὰ κακὰ τῶν ἔνστικτα, ἀλλὰ καὶ μὴ ὑποχωρῆτε. Ἀπομακρύνετε τὰ μὲ τὸν τρόπον ἀπὸ κοντάσας, ἡσυχάσετε τὰ μὲ τὴν ἐπέμβασιν τρίτου, ὁ ὁποῖος νὰ τὰ ἀπασχολῆ εἰς ἄλλο ἀντικείμενον, ἀλλὰ μὴ ἐνδώσετε, μὴ ὑποταχθῆτε. Τὰ παιδιὰ ἔχουν καλὴν μνήμην καὶ εἰς ἄλλην περιστάσιν θὰ ἐνθυμηθῶν καὶ δὲν θὰ ἐπιμείνουν.

Μὲ τὴν ὑποχώρησιν τὰ καπρίτσια πολλαπλασιάζονται καὶ ἡ κακὴ ἔξις γίνεται κακὴ φύσις καὶ δημιουργεῖ δυστυχεῖς ἢ μισητοὺς ἀνθρώπους.

Ἡ ζωὴ ἐνὸς παιδιοῦ πρέπει νὰ εἶναι μεθοδικὴ καὶ συστηματικὴ, καυνομένη ἀπὸ πρόγραμμα ὁμοιόμορφον περίπου δι' ὅλας τὰς ἡμέρας. Τίποτε δὲν ταρτίτει καὶ ἀναστατώνει τὴν παιδικὴν ζωὴν περισσότερο καὶ δὲν τὴν κάμνει ἀνιαρὰν καὶ ἀσθενικὴν, ὅσον τὰ καπρίτσια καὶ ἡ συνείδησις ὅτι ἡμποροῦν κατὰ τὴν ἰδικὴν τῶν θέλησιν νὰ μεταβάλουν τὰ πράγματα γύρω τῶν καὶ τὴν ζωὴν ὄλων τῶν ἄλλων νὰ διαθέτουν, ὅπως τοὺς ἀρέσῃ, αὐθαίρετα καὶ τυραννικά.

Τὰ παιδιὰ πρέπει νὰ ζοῦν πάντοτε μὲ χαρὰν καὶ εὐτυχίαν. Καὶ παιδί ἰδιοτροπο, γκρυνιάρικο δὲν αἰσθάνεται ποτε χαρὰν, δὲν ἀπολαμβάνει πραγματικὴν εὐτυχίαν. Ἀλλὰ προσέξτε, μὴ ἀπαγορεύετε εἰς τὰ παιδιὰ ὡς κακό, ὅ,τι ἐσεῖς λέγετε καὶ κάμνετε χωρὶς καμμίαν προσοχὴν καὶ ἐπιφύλαξιν. Ὑπάρχουν μητέρες, αἱ ὁποῖαι ἰβρίζουν τὰ παιδιὰ τῶν ἢ τὰς ὑπηρετίας τῶν μὲ λέξεις καὶ φράσεις, διὰ τὰς ὁποίας τιμωροῦν τὰ παιδιὰ τῶν, ὅταν αὐτὰ τὰς ἐπαναλαμβάνουν.

Τὰ παιδιὰ ἔχουν τὸ ἔνστικτον τῆς μιμήσεως ἀνεπτυγμένον εἰς πολὺ μεγάλον βαθμὸν. Καὶ γίνονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὅ,τι τὰ κάμνει τὸ περιβάλλον καὶ τὰ παραδείγματα ὅπου ἔχουν γύρω τῶν. Μὴ ἀφήνετε τὰ παιδιὰ νὰ πηγαίνουν εἰς τὴν κουζίνα, ἀλλ' οὔτε μὴ τὰ ἐμπιστεύετε εἰς πρόστυχες καὶ ἀμόρφωτες γυναῖκες. Θὰ μάθουν νὰ ὀμιλοῦν, νὰ φέρωνται, νὰ ἐκφράζονται ὅπως ἐκεῖναι. Καὶ αἱ γυναῖκες αὐταὶ καὶ

πρὸ πάντων αἱ ἠλικιωμένοι, τὰς ὁποίας θεωροῦμεν καὶ καταλληλοτέρας διὰ τὰ μικρά, εἶναι συνήθως ἰδιότροποι καὶ ἀπότομοι καὶ βασανιστικοί.

Ὅπως οἱ αὐτοκράτορες ἄλλοτε μὲ τὴν συνείδησιν τῆς παντοδυναμίας τῶν ἐβασάνιζαν τὸν κόσμον καὶ κατέστησαν τύραννοι μισητοὶ μεῖνστικτα θηριώδη, ἔτσι καὶ τὰ μικρά παιδιὰ ἀναπτύσσονται μὲσα τῶν ἔνστικτων τῆς τυραννίας, τῆς κακίας καὶ τῆς αὐθαιρεσίας, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ συνειθίσουν νὰ κυριεύουν καὶ νὰ διωρθῶνουν διὰ νὰ μὴ γίνωνται ἀργότερα ἀνθρωποὶ κακοὶ καὶ τυραννικοὶ διὰ τοὺς ἄλλους.

Πάουλα Λουμπρόζο.

Καθηγήτρια τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Τουρίνου.

ΤΟ ΜΑΡΑΜΜΕΝΟΝ ΚΡΙΝΟΝ

ΠΡΗΝ ΑΛΛΗΝ ΗΜΕΡΑΝ ἡ Ἄννα ἐσηκώθηκε πολὺ πρῶτ', ὅπως ὅταν ἦτο μαθήτρια, ἐπέρασε μὴ φορὰ ἀκόμη, τὴν ἐκατοστὴν ἡσως, τὰ μέρη τῶν μαθημάτων τῆς, εἰς τὰ ὁποῖα ἠσθάνετο ὅτι ἦτο ἀδύνατη, ἔπειτα ἐτακτοποίησε τὰ βιβλία τῆς, τὰ ἔδωσε μέσα εἰς δύο πέτσινας λουρίδες καὶ ἐτοιμάζετο νὰ φύγῃ, χωρὶς κλῆν νὰ πιῇ καφέ.

Ἡ κ. Τζούλια, πρωινή ὡς ἐσυνείθιζε νὰ εἶναι, ἤκουσε τὸν θόρυβον εἰς τὸ δωμάτιον τῆς Ἄννας καὶ ἔπειτα τὰ βήματά τῆς εἰς τὴν σκάλα καὶ ἔτρεξεν ὀπίσω τῆς. Μήπως ἐτοιμάζεσαι νὰ φύγῃς νηστική; τῆς εἶπεν... ἔτρελλάθηκες;

Καὶ μὲ κλωσύνην τὴν ἐπῆρεν ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τὴν ἔσυρεν ὡς τὴν τραπεζαρία. Τὸ τραπέζι ἦτο στρωμένον καὶ ἕνας δίσκος μὲ γλυκὸ βύσσινο, μὲ καφέ, μὲ κουλουράκια καὶ μὲ μὴ γαλακτιέρα γεμάτη γάλα ἐτακτοποιεῖτο ἀκριβῶς τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἀπὸ τὴν κυρὰ Μαριγῶ, τὴν γρεῖα ὑπηρετρία τῆς κ. Τζούλιας καὶ φιλενάδα τῆς μητέρας τῆς Ἄννας.

Νὰ φάῃς καὶ νὰ πιῆς καλὰ γιὰ νὰσαι δυναμωμένη, καὶ νὰ μὴν παθῆς ὅ,τι ἔπαθες τὴν ἄλλη φορὰ, εἶπεν ἡ κυρὰ Μαριγῶ, καὶ ἐσέρβιρεν εἰς ἕνα μεγάλο ποτήρι γάλα μὲ καφέ ζεστό τοῦ ποτηριοῦ. Ἐπειτα τῆς ἔδωκε κοντὰ τῆς τρία τέσσαρα κουλουράκια καὶ τῆς ἐπλησίασε τὸ βάζο μὲ τὸ βύσσινο. Ἀρχῆσε ἀπ' αὐτὸ, κορίτσι μου, νὰ φᾶς καὶ νὰ μου πῆς, ἂν κ' ἄλλη ξέρῃ νὰ κἀν γλυκὸ σὰν τὸ δικό μου.

Ἡ Ἄννα ντροπαλῆ, δειλὴ ὡς πάντα, ἔδειξε εἰς τὴν κυρὰ Μαριγῶ τὴν κ. Τζούλια, καὶ συγ-

χρόνως ἔσυρε τὸ ποτήρι τῆς μὲ τὸ γάλα πρὸς τὸ μέρος τῆς.

— Ἄμ' ἔχῃ πιῇ δυὸ καφέδες ὡς τώρα καὶ γι' αὐτὸ δὲ βιάζεται, εἶπεν ἡ ὑπηρετρία μὲ τὸ προστατευτικὸν ὄφρος ποῦ ἐλάμβανεν ὅταν ὠμιλοῦσε γιὰ τὴν κυρία τῆς. Ἄς εἶναι, τώρα καὶ σὺ εἶσαι καλλίτερα, φθάνει νὰ μὴ σὲ πειράξῃ ἡ ζέστη τῆς Ἀθήνας. Πά' νὰ σοῦ ψῆσω δυὸ αὐγά καὶ νὰ σοῦ φέρω καὶ καμμιὰ σταλιά κρυσάκι. εἶπε. Καὶ χωρὶς νὰ περιμένῃ ἀπάντησιν ἔτρεξεν εἰς τὸ μαγειρεῖο, ἐνῶ ἡ Ἄννα ἐδοκίμαζε νὰ τὴν ἐμποδίσῃ.

— Ἡ Μαριγῶ ἔχει δίκιο, Ἄννα, εἶπεν ἡ κ. Τζούλια. Ἄν θέλῃς νὰ ἐπιτύχῃς πρέπει νὰ φᾶς καὶ νὰ εἶσαι δυνατὴ. Καὶ νὰ σοῦ πῶ δὲν θὰ δυσκολευθῶ νὰ σοῦ κοκλήσω συντροφιά. Αὐτὴ τὴν ὄρα πεινῶ πάντα καὶ τρώγω καλὰ. Ἐνῶ τὸ μεσημέρι μὲ τὴ ζέστη χάνω τὴν ὄρεξίν μου. Καὶ ἀμέσως ἐγέμισεν ἕνα ποτήρι γάλα, ἔκοψεν ἕνα κουλουράκι εἰς κομμάτια, τᾶρριξε μέσα καὶ ἄρχισε νὰ τρώγῃ.

Ἡ Ἄννα ἔπινεν, ἔπινεν, ἀλλὰ τὸ ποτήρι τῆς δὲν ἐτελείωνε. Ἐδοκίμασε νὰ βουτήσῃ καὶ αὐτὴ ἕνα κουλουράκι, ἀλλὰ μὲ μεγάλην δυσκολίαν τὸ ἐκκτάφερε. Ἡ ἀγωνία τῶν ἐξετάσεων τῆς ἀφαιροῦσε τὴν ὄρεξιν. Τῆς ἐφάνετο ὅτι ἕνα χέρι ἀόρατο νὰ τῆς ἐσφιγγε τὸν λαιμὸν, νὰ τῆς ἐστεργῶνε τὸ στόμα. νὰ τὴν ἔπνιγε καθὼς ἐδοκίμαζε νὰ καταπιῇ.

Ὅταν μάλιστα ἐπαρουσιάσθη καὶ ἡ κυρὰ Μαριγῶ μὲ τὰ βρασμένα αὐγά καὶ μὲ μὴν σέτα ψωμί, ἡ Ἄννα ἠσθάνθη ἀληθινὴν ἀπελπισίαν. Ἐζήτησεν ὡς χάριν νὰ τῆς ἐπιτρέψουν νὰ μὴ πιῇ ὄλο τὸ γάλα καὶ νὰ ρουφήξῃ μόνο τὸ ἕνα αὐγό. Ἀλλ' ἡ κυρὰ Μαριγῶ ἦτον ἀμελιτικός. Θὰ ντὰ φᾶς καὶ τὰ δυὸ μὲ τὸ ψωμάκι σου, τῆς εἶπε. Ἰὰ δὲς πῶς σοῦ τῶκοψα ἐπίτηδες, ὄλο κόρα, φρέσκο, ζεστό, μόλις μᾶς τῶφεν ὁ φούρναρης.

Καὶ τὸ καυμένον τὸ κορίτσι ἤθελε καὶ δὲν ἤθελε, ἔφαγε καὶ τὰ δυὸ αὐγά. Ἀπὸ φόβον δὲ μήπως ἡ μεγάλη στοργὴ τῆς κυρὰ Μαριγῶς τῆς ἐπεφύλασσε τὴν ἐκπληξίν καὶ κανενὸς πιάτου φαγητοῦ, ἐσηκώθη γρήγορα μὲ τὴν τελευταίαν μπουκιὰ στὸ στόμα, ἐπῆρε τὰ βιβλία τῆς, ἐχιρήθησε βιαστικὴ τὴν κ. Τζούλια καὶ ἔφυγε...

Εἰς μίαν μεγάλην ὑπόγειον σάλαν τοῦ Ἀρσακείου ἐγίνοντο αἱ ἐξετάσεις τοῦ Ἐξωτερικοῦ Τμήματος. Τότε δὲν εἶχεν ἀκόμη καταδικασθῆ καὶ οἰκοδομηθῆ τὸ Ἐξωτερικὸν Ἀρσάκειον καὶ γι' αὐτὸ ἡ σάλα ἐκείνη ἦτο παλιὰ, ἐρειπιώδης μὲ τοίχους λερωμένους, μὲ πκτώματα ποῦ ὑποχωροῦσαν ὑπὸ τὰ βήματα τῶν κοριτσῶν: Εἰς σειρὰς ἀτελείωτες παλιῶν θρανίων, μουτζουρωμένων μὲ μελάνια, γδαρμένων καὶ ξεχρωμα-

τισμένων ἀπὸ τὴν πολλὴν χοῆσιν, ἦσαν ἀρκαδισμέναι δικήσιαι περίπου νέα κορίτσια, χλωμά ὄλα, μὲ μάτια μαυροκυλωμένα καὶ μὲ βλέμματτα ἀνήσυχτα, κουρασμένα, ὄλα ἀγωνία καὶ φόβος, ὅταν νὰ ἐκρέμετο ἐπάνω τῶν κάποιαι μεγάλη δυστυχία.

Τρεῖς τέσσαρες κύριοι καλοθερμωμένοι, μὲ χονδρὰς κουλιάς, μὲ μάτια νυσταγμένα καὶ ἄτονα, μὲ φαλάκρες ἀτελείωτες, τὸ μόνον πρᾶγμα ποῦ ἐφάνετο καθαρὸν καὶ φωτεινὸ μὲσα ἐκεῖ, οἱ δυὸ μὲ τὰ κκπέλα τῶν εἰς τὰ κεφάλια καὶ μὲ τὰ τσιγάρα τῶν εἰς τὸ στόμα, ἦσαν μαζεμένοι τριγύρω ἀπὸ ἕνα τραπέζι παλιὸ καὶ αὐτὸ, ἄσχημο, ξεγδαρμένον καὶ βρώμικο. Ἦσαν ἡ ἐξεταστικὴ ἐπιτροπὴ καὶ ὁ καθηγητὴς τοῦ μαθήματος τῆς ἡμέρας. Εἰς τὸ πλῆθ τῶν μὴ κυρία, νέα ἀκόμη μὲ φυσιογνωμίαν γεμάτη συμπάθεια, μὲ μάτια στακτιὰ ποῦ ἐξάφνα ἐγίνοντο καστὰν καὶ ἔπειτα ἐχρυσίζαν ἢ ἐμαύριζαν καὶ ἐμεγάλωναν τόσο, ὥστε νὰ κρύβουν σχεδὸν τὸ ἄσπρο, μὴ κυρία ντυμένη ἀπλᾶ, ἀλλὰ μὲ γοῦστο ἐφάνετο νὰ ἄκουε μὲ περιέργειαν τῆς ὀμίλιαι τῶν ἀνδρῶν, ἐνῶ τὰ μάτια τῆς ἔπερναν μὲ τὴν σειρά τὸ ἕνα μετὰ τὸ ἄλλο τὰ κορίτσια ποῦ ἐκάθηντο εἰς τὸ πρῶτον θρανίον ἐμπρὸς τῆς.

Κι' αὐτὰ τὰ καυμένα ὅταν νὰ ἠσθάνοντο ἕνα φίλον καὶ σύμμαχον εἰς τὴν κυρίαν ἐκείνην, ἐδοκίμαζαν νὰ τῆς μειδιάσουν, νὰ τῆς γελάσουν, ἀλλὰ τὸ μειδιάμα ἐπάγωνε εἰς τὰ χέλια τῶν καὶ τὸ γέλιο τῶν τὸ βιασμένον ὠμοιάζε ὅταν μορφασμοὶ πόνου. Ἡ κυρία ποῦ ἐφάνετο νὰ εἶχε καθίσει καὶ αὐτὴ κάποτε εἰς τὰ σκαμνιά ἐκεῖνα τῶν καταδίκων, ποῦ ἐφάνετο νὰ εἶχεν αἰσθανθῆ καὶ αὐτὴ τὸ πάγωμα τῶν ἄκρων καὶ τὸ καρδιοκτύπι τῆς προσδοκίας καὶ τὴν ἀγωνίαν τοῦ φόβου ἐμπρὸς εἰς ἐπιτροπὰς μὲ κύριους καλοθερμωμένους καὶ φαλακρούς, ἐφάνετο νὰ ἔχανε τὴν ὑπομονήν, διότι αἱ συζητήσεις καὶ ἡ κουβέντα τῶν συναδέλφων τῆς ἐτραβοῦσε τόσο εἰς μάκρος, ὥστε νὰ παρατείνῃ περισσότερον τὴν ἀγωνίαν τῶν κοριτσιῶν.

Τῶν συναδέλφων τῆς! μάλιστα. Διότι καὶ ἡ κυρία ἦτο μέλος τῆς ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς, κατὰ τὸν νέον νόμον, ὁ ὁποῖος ὠρίζε καὶ μίαν λογίαν κυρίαν διὰ νὰ κρίνῃ ἰδίως καὶ βαθμολογῇ τὰ... ἐργόχειρα. Ἡ κυρία ἔτυχε νὰ ἔχῃ φίλον τὸν τότε ὑπουργὸν τῆς παιδείας, ὁ ὁποῖος ἐνόμισεν ὅτι θὰ τὴν ὑπεχρέωνε, ἐὰν τὴν ἐδιώριζε μέλος τῆς ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Ἀρσακείου, ἀφοῦ μάλιστα, κατὰ τὴν κρίσιν του, ἡ κυρία ἦτο τόσο λογία, ὥστε νὰ ἡμπορῇ νὰ κρίνῃ τὰ ἐργόχειρα.

Ἡ πρώτη τῆς σκέψις, ὅταν ἔλαβε τὸ ἔγγραφον τοῦ διορισμοῦ ἦτο νὰ ἀρνηθῆ. Ἀλλὰ ἔπειτα

λίγο από περιέργειαν νὰ μάθῃ, ἂν αἱ σπουδαὶ τῶν κοριτσιῶν, εὐρίσκοντο εἰς τὴν ἰδίαν ἀθλίαν κατάστασιν τῆς ἰδικῆς τῆς ἐποχῆς, καὶ ὀλίγον ἀπὸ τὴν ἐπιθυμίαν νὰ κάμῃ ἴσως τίποτε καλόν, ὑποδεικνύουσα εἰς τὸν ὑπουργόν τί ἔπρεπε νὰ γείνη, ὕστερα ποῦ θὰ εἶχεν ἐπιχειρήματα πρόσφατα τοῦ καθεστῶτος ἀπὸ τὰς ἐξετάσεις αὐτὰ, ἐδέχθη τὸν διορισμόν.

Ἰδιαιτέρως τὴν προσοχὴν τῆς ἀπὸ τὴν πρῶτην ἐκείνην ἡμέραν εἶχεν ἐλκύσει ἡ Ἄννα, ποῦ ἐκάθητο πρῶτη εἰς τὸ ἐμπροσθινὸ θρανίον, χλωμὴ ἴσως κερὶ, ἔτοιμο νὰ λυώσῃ, μὲ σκόρπιες εἰς τὸ πρόσωπο κἄτι κόκκινες βούλες, σὺν τῷ αἵμα τῆς νὰ εἶχε σταματήσει παγωμένο ἐδῶ κ' ἐκεῖ εἰς τὸν κυκλοφορικὸ δρόμον του. Χωρὶς ἄλλο κυτῆ θὰ ἦταν ἡ κόρη, γιὰ τὴν ὁποίαν ἀπὸ τὴν ἡμέραν ποῦ εἶχε διορισθῆ ἐξεταστικὴ ἐπιτροπὴ εἶχε λάβει πέντ' ἑξ ἑτάσματα καὶ εἶχε δεχθῆ καὶ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ φίλου τῆς ἱατροῦ καὶ καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου κ. Ταλιάνη.

Εἰζέρε τὴν ἱστορίαν τῆς Ἄννας ἀπ' ἐξῶ καὶ μέσα εἰς τὰ διακόσια ἐκείνα κορίτσια, ποῦ γιὰ κάθε ἓνα εἶχε λάβει δυὸ τρία μπιλιετικά συστατικά, ἀμέσως ὑπέθεσεν ὅτι ἡ προστατευομένη τοῦ καθηγητοῦ, ποῦ εἶχε διατρέξει κίνδυνον θανάτου εἰς τὰς περασμένας ἐξετάσεις, θὰ ἦτο αὐτή.

Καὶ γι' αὐτὸ τὰ καλλίτερα τῆς βλέμματα, γεμῆτα μὲ συμπάθειαν καὶ ἀγάπην καὶ ἐνδιαφέρον τὰ ἐχάριζεν εἰς τὴν Ἄνναν, ὁσάκις ἐτύχαινε νὰ ἀντικρυσθοῦν τὰ μάτια των καὶ νὰ αἰσθανθῆ μέσα τῆς τὸν νευρικὸν κλονισμόν τῆς ἀγωνίας, ποῦ ἐσκορπίζετο γύρω εἰς τὸ κορίτσι τὸ πτωχὸ καὶ ἄρρωστο καὶ τόσο ὠραῖο.

Οἱ κύριοι ἀφοῦ ἐτελείωσαν τὸ τέταρτον σιγῶν των, καὶ τὸ ἐπάτησαν κάτω ἀπὸ τὸ πόδι των, πτύοντες συγχρόνως ἐπάνω, μέσα ἀκόμη εἰς τοῦ καπνοῦ τὰ σύνεφα, ἴσως Ὀλύμπιοι, ἀπεφάσισαν νὰ μιλήσουν καὶ γιὰ τὰς ἐξετάσεις. Ὁ γερωντότερος καὶ ἀσχημότερος κατεδέχθη νὰ περιφέρῃ ἓνα βλέμμα σατύρου γύρω ἀπὸ τὰ διακόσια παιδικὰ κεφάλια, ποῦ ὁμοιάζαν σὺν λουλούδι μαλαμμένα, ἀπὸ κανέναν ἄγνωστο βορραῖα, νὰ σταματήσῃ τὸ μάτι του εἰς τὴν Ἄνναν καὶ νὰ πῆ εἰς τοὺς ἄλλους: Κύριοι, ἡ Ἑλληνικὴ φυλὴ δὲν παράγει πλέον ὠραίας γυναῖκας. Αἱ καρναίτιδες ἐφυγαδευθήσαν ἀπὸ τὴν ἀττικὴν γῆν. Γιὰ ἰδῆτε, εἶπε, — λησμονήσας τὴν γραμματικὴν γιὰ μιὰ στιγμὴν, — ἀπὸ αὐτὰ τὰ κορίτσια, — νὰ κοράσια, ἐδιώχθησαν ὁ Ἑλληνιστὴς — μόνη αὐτὴ ἐδῶ ἐμπρὸς τρώεται λιγάκι. Καὶ γι' αὐτὸ, κύριοι, πρέπει νὰ εἴμεθα ἐπιεικεῖς πρὸς αὐτήν. Μάλιστα, κύριοι, τὸ κάλλος, τὸ ἀρχαῖον κάλλος ἔχει δικαίωματα...

Ὅλων τὰ βλέμματα εἶχαν στραφῆ πρὸς τὴν

Ἄνναν, μὲ μιὰν ἀκτῖνα κακοῦ πόθου, ἡ ὁποία ἄναψε κ' ἔσβυσε εἰς ἓνα δευτερόλεπτον. Ἡ κυρία ποῦ ἤκουσε καὶ εἶδε, καὶ παρηκολούθησε τὰ ὑποπτα βλέμματα, ἠσθάνθη γιὰ μιὰ στιγμὴν τὸ αἶμα νὰ ἀνεβαίνει εἰς τὸ κεφάλι τῆς καὶ τὴν ἀγκυλῆσιν νὰ φουσκῶνῃ μέσα τῆς σὺν ἄγνωστον κῦμα τρικυμίας. Ἄλλ' οὔτε εἶπε, οὔτε ἐφάνη νὰ εἶδε καὶ νὰ ἤκουσε. Δὲν ἔπρεπε νὰ δώσῃ ὑπόψιν, ἂν ἤθελε νὰ φωτισθῆ καὶ νὰ μελετήσῃ μὲ τὴν τωρινὴν ἀντίληψίν τῆς τὴν ζωὴν τῶν σχολείων. Ἄλλως τε ἡ ὁμιλίαν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς Ἄννας ἐξηκολούθησε. Ὁ ἴδιος κύριος ἐφώναζε μιὰν ἐπιμελήτριαν, τὴν ἐρώτησε, δῆθεν, τὸ ὄνομα τῆς κόρης καὶ ἔπειτα ἐκούνησε τὸ κεφάλι του μὲ ὕφος συμπαιθείας, ἐξερόθηξε, ἐχάριδε τὰ γένειά του καὶ ἤρχισε νὰ διηγῆται, ὡς νὰ ἐνθυμεῖτο ἀπὸ πέρυσι τί εἶχε συμβῆ εἰς τὸ κορίτσι.

Ὅλοι ἐφαίνοντο νὰ ἐνθυμοῦντο τὴν ὑπόθεσιν· ὁ νεώτερος μόνον διέκοψε τὸν ῥήτορα, ἀκριβῶς τὴν στιγμὴν ποῦ περιέγραφε τὴν λιποθυμίαν τοῦ κοριτσιῦ καὶ τοῦ εἶπε: Μά, κύριε, σεῖς δὲν εἴσθε πέρυσι ἐξεταστικὴ ἐπιτροπὴ.

Ὁ γέρον κύριος ἐκοκκίνισε ἴσως ἀστακός, ἐξερόθηξε, ἐφάνη νὰ τὰ εἶχε χάσει γιὰ μιὰ στιγμὴν καὶ ἔπειτα ἀπῆντησε. Εἶχα εὐρεθῆ, φίλε μου, ἐδῶ γιὰ τὴν ἐξήτουσα νὰ μιλήσω μὲ τὸν τότε τμηματάρχην, τὸν προεδρεύοντα...

Ὁ δικαστικὸς ἀπεστομώθη καὶ θριαμβεύων ὁ γέρον κύριος ἐξηκολούθησε. Κύριοι, πρέπει νὰ προσέξωμεν νὰ μὴ συμβῆ τίποτε δυσάρεστον εἰς τὸ κορίτσι αὐτό. Διότι ἄνθρωποι ἰσχύοντες τὴν ἔλαβαν ὑπὸ τὴν προστασίαν των καὶ ὁ τύπος, εἶναι ἔτοιμος νὰ μᾶς ἐπιτεθῆ, ἂν...

Ὅλοι ἐφάνησαν σύμφωνοι μαζὴ του. Ὁ γέρον ἦτο ἐνθουσιασμένος, διότι εἶχεν ἐξασφαλίσαι τὸ ἄριστον τῆς Ἄννας καὶ μαζὴ μ' αὐτὸ τὸ ἄριστον τοῦ υἱοῦ του, τελειοφοίτου τῆς ἱατρικῆς, ἀπὸ τὸν καθηγητὴν κ. Ταλιάνη, ὁ ὁποῖος τοῦ εἶχεν ὁμιλήσει μὲ τόσο ἐνδιαφέρον γιὰ τὴν Ἄνναν. Τί διάβολο! ἐσκέπτετο ὁ γέρον κύριος. Δὲν θὰ μπερῆσῃ νὰ μοῦ ἀρνηθῆ τὴν ψῆφον του καὶ νὰ μὴ μιλήσῃ γιὰ τὸν Νίκο μου καὶ εἰς τοὺς τρεῖς συναδέλφους του, ποῦ δὲν εἶναι μιλημένοι. Εἰς τὸ θέμα, κύριοι, εἰς τὸ θέμα, εἶπεν ἓνας κοντός, χονδρὸς μὲ στακτοζάνθη γένεια, κἄθαρ ῥώτερος ἀπὸ τοὺς ἄλλους, ἀλλὰ καὶ αὐστηρότερος. Τί θέμα θὰ δώσωμεν;

Τότε ἐφάνη εἰς τὴν θύραν μίαν περίεργη σιλουέτταν ὑψηλοῦ ἀνθρώπου, μὲ ἓνα κεφάλι σουβλερὸ καὶ ἐπάνω ἔπειτα εἰς τὴν κορυφὴν πλακωμένο, ἴσως νὰ τοῦ εἶχε μείνει τὸ πατήκιμα ποῦ κάμουν αἱ μαῖαι τῆς Ἡπέρου ὅταν πιᾶσουν ἀρσενικὸ παιδί καὶ τοῦ εὐχηθοῦν: καὶ εἰς τὴν πόλιν κουλουρτζῆς. (Ἀκολουθεῖ)

ΤΟ "ΜΑΓΕΜΕΝΟΝ ΡΟΔΟΝ", ΚΑΙ Ο ΡΟΒΕΡΤΟΣ ΣΟΥΜΑΝ

ΠΡΟ ΟΛΙΓΩΝ ἡμερῶν ἐδόθη διὰ δευτέραν φοράν εἰς τὸ Ὁδεῖον Λόιτνερ τὸ μαγεμένο ῥόδον τοῦ Ροβέρτου Σουμαν.

Ὅπως εἰς τὴν Δημιουργίαν, τὸ Ρέκδιεμ, τὴν Ὀδύσειαν ἔτσι καὶ εἰς τὸ Ὁρατόριον αὐτό, ἀπεδείχθη ἀκόμη μιὰν φοράν ἡ μεγάλη ἰκκνότης τοῦ κ. Μπερμπερ πρὸς διεύθυνσιν καὶ καταρτισμὸν χοροῦ καὶ ἡ ἐπιμέλεια καὶ ὁ ζῆλος τῶν ἀποτελούντων αὐτόν.

Πρέπει νὰ ἤμεθα εὐγνώμονες εἰς τὸν μουσικὸν Σύλλογον Ἀπόλλων, ὁ ὁποῖος κατῴρωσε διὰ τῆς ἀγάπης του πρὸς τὴν πρόδον νὰ κάμῃ γνωστὰ εἰς τοὺς Ἀθηναίους — οἱ ὁποῖοι πρὸ τεσσάρων ἐτῶν δὲν εἶχαν ἰδέειν τί θὰ πῆ Ὁρατόριον — τὰ ἀθάνατα ἔργα τῶν μεγαλητέρων μουσικῶν.

Καὶ ποῖος ἐκ τῶν παρευρεθέντων εἰς τὴν συναυλίαν αὐτὴν δὲν ἔφυγε κατενθουσιασμένος, ἀκούσας τὸν χορὸν καὶ τὰς μονωδίας τῆς δεσποινίδος Παπαγεωργίου καὶ τοῦ κ. Κουέκ. Ποῖος δὲν ἐχειροκρότησεν ἐνθουσιωδῶς τὰς τριωδίας τῆς κ. Μιχαηλίδου καὶ τῶν δεσποιν. Ἀναστασιάδου καὶ Παπαγεωργακοπούλου. Ἐὰν ὁ Ροβέρτος Σουμαν ἤκουε κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν τὸ ἔργον του, δὲν θὰ ἦτο δυσηρεστημένος ἀπὸ τὴν ἐκτέλεσίν του.

Ἀλλὰ ποῖος ὑπῆρξεν εἰς τὴν ἰδιωτικὴν του ζωὴν ὁ Ροβέρτος Σουμαν.

Τὴν 8 Ἰουνίου 1810 ἐγεννήθη εἰς τὴν μικρὰν πόλιν τῆς Σαξωνίας Τβήκαου ὁ Ρ. Σουμαν. Ὁ πατὴρ του ὅστις μετὰ τῶν ἀδελφῶν του εἶχεν ἰδρύσει ἓνα μεγάλον ἐκδοτικὸν οἶκον, ἠνύνησε πολὺ ἐνωρὶς τὸ τάλαντον καὶ τὸ μέλλον τοῦ υἱοῦ του, ὁ ὁποῖος ἐπέδιδεν εἰς τὴν ποίησιν, ὅσον καὶ εἰς τὴν μουσικὴν.

Πόσας ὅμως δυσκολίας δὲν ἔπρεπε νὰ υπερικήσῃ ὁ συνθέτης τοῦ Μαγεμένου Ρόδου διὰ νὰ δυνηθῆ νὰ καλλιεργήσῃ τὸ δῶρον αὐτὸ τῆς φύσεως· καὶ πρῶτον εἶχεν ἐναντίον του τὴν μητέρα του, ἡ ὁποία μετὰ τὸν θάνατον τοῦ συζύγου τῆς ἐπ' οὐδενὶ λογῶ ἤθελε νὰ γείνη ὁ υἱὸς τῆς καλλιτέχνης. Κύνταξ, παιδί μου, τοῦ ἔλεγε, πῶς ἐζήσῃ καὶ ἀπέθανεν καλλιτέχνην μεγάλου ἴσως τὸν Μότσαρτ. Καὶ ἐπέμεινε τόσο, ὥστε τὸν ἔπεισε νὰ ἐγγραφῆ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Λειψίας διὰ νομικὰς σπουδὰς.

Ἐκεῖ ὅμως ἐγνωρίσθη μετὰ τοῦ δόκτορος Arrous τοῦ ὁποῖου ἡ φιλόμουσος σύζυγος συνήθριζεν εἰς τὸ σπῆτι τῆς τοὺς διασημότερους καλλιτέχνας, μεθ' ὧν ἐσχετίσθη ὁ Σου-

μαν. Αὐτοὶ συνεβούλευσαν τὸν νεκρὸν σπουδαστὴν νὰ ἀφήσῃ τὰς νομικὰς μελέτας του καὶ νὰ ἐπιδοθῆ εἰς τὴν μουσικὴν· καὶ ὁ Σουμαν τὸ ἀπεφάσισε κρατήσας ὅμως μυστικὴν τὴν ἀπόφασιν του. Εἰς τὰς συναθροίσεις αὐτὰς ἐγνώρισε μεταξὺ τῶν ἄλλων τὸν Φρειδερίκον Βικ καὶ τὴν θυγατέρα του Κλάραν, οἱ ὁποῖοι ἀνέδειξαν τὸ τάλαντον του, ὁ μὲν Βικ ὡς διδάσκαλός του, ἡ δὲ κόρη του ἀργότερα ὡς σύζυγός του. Καὶ ἡ μητέρα του εὐρεθεῖσα πρὸ τῆς ὀριστικῆς τοῦ υἱοῦ τῆς ἀποφάσεως ἠναγκάσθη ἐπὶ τέλους νὰ ὑποχωρήσῃ.

Μετὰ πόσου δὲ ζήλου καὶ πάθους ἐπεδόθη αὐτός εἰς τὴν σπουδὴν τῆς μουσικῆς ζωῆς δυκνύει τὸ ἐξῆς:

Θέλων νὰ ἀποκτήσῃ μεγάλην εὐχέρειαν τῶν δακτύλων ἐκρέμασεν ἐκ τῆς ὀροφῆς τοῦ δωματίου του ἓνα γυμναστικὸν μηχανήμα, διὰ τοῦ ὁποῖου τὰ δάκτυλά του θὰ ἐχώριζαν, κατὰ τὴν συνήθη μουσικὴν ἔκφασιν· τὸ ἀποτέλεσμα ὅμως τῆς ἐφευρέσεως του ταύτης ἦτο νὰ στραβώσουν ἐντελῶς οἱ δάκτυλοί του καὶ μετὰ πολλοὺς μῆνας καὶ ἱατρικὰς βοήθειαις ἠδυνήθη πάλιν νὰ παίζῃ κλυδοκύμβαλον.

Ὀλίγα ἔτη μετὰ ταῦτα ὁ Schumann ἐξέδωκε μουσικὴν ἐφημερίδα, ἡ ὁποία ὠφέλησε πολὺ τὸν μουσικὸν κόσμον τῆς Γερμανίας ἀναδειξάσα τους μέχρι τότε ἀγνώστους ἰδιοφυεῖς τοῦ Μπερλιόζ καὶ τοῦ Βάγνερ. Ἐζήτησε τότε εἰς γάμον ἀπὸ τὸν Βικ τὴν θυγατέρα του Κλάραν, ὁ γέρον ὅμως διδάσκαλος ἠρνήθη. Ὁ Σουμαν δὲν ἀπεθαρρύνθη, ἀλλ' ὅτε ἐπέισθη, ὅτι ὁ Βικ δὲν θὰ συγκατετίθετο ποτέ, ἐνυμφεῖται τὴν Κλάραν τὸ 1810 ἄνευ τῆς ἀδείας του. Ἐκ τοῦ γάμου τούτου, ὁ ὁποῖος ὑπῆρξε δι' αὐτὸν μίαν ἀληθῆς εὐτυχία ἀπέκτησεν ἑπτὰ τέκνα.

Κατὰ τὸ 1850 μετὰ περίοδον μελαγχολίας προσεβλήθη ἀπὸ μανίαν καταδιωξέως καὶ ἐορίφη εἰς τὸν Ρῆνον, ὅπου θὰ ἐπίνιγετο, ἂν δὲν ἐσώζετο ἀπὸ μερικὸς ἀλγίεις. Βραδύτερον κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν του μετεφέρθη εἰς μίαν φρενολογικὴν κλινικὴν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν δὲν ἐμελλε νὰ ἐξέλθῃ εἰμὴ νεκρός.

Μίτσα Περωτῆ

ΤΟ ΣΑΡΑΚΙ

Τὸ σαράκι ε' ἀκούεις πῶς τρίζει
στοῦ φτωχοῦ μας σπιτιοῦ τὰ σανίδι;
τὴν ψυχὴν μου σὲ θλίψι βοθίζει
καὶ σὲ μύρια τὴν κόβει ξεγτίδια.

Ἀπὸ μνήμα ἕγρο λειποτάχτης
ποῖος νὰ ξέρῃ τί μῆνυμα φέρνει;
εἶνε θρήνον ἀπαισίος κρῆχτης
τὸ σκοπὸ τὸ σαράκι σὰν σέρνει.

Ἐπαμ. Πολιτάκης.

ΤΑ ΣΑΒΒΑΤΑ ΤΗΣ "ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ,"

ΜΟΔΑ ΤΗΣ ΑΝΟΙΞΕΩΣ

Είς τὰ Σάββατα αὐτὰ πρωτίστως δὲν παίζεται πόκερ, ἀλλ' οὔτε παρουσιάζονται ντάμες καὶ φάντες τυπωμένοι εἰς χαρτιά. Τὸ ἐναντίον γίνεται ἀμείλικτος πόλεμος κατὰ τοῦ χαρτοπαιγνίου. Καὶ δι' αὐτὸ ἀκριβῶς ἐκεῖ ποῦ ἄλλοτε ἐπεριόριζοντο αἱ συναθροίσεις τῶν Σαββάτων ἀποκλειστικῶς εἰς συναντήσεις ἀνθρώπων τῶν γραμμάτων, τώρα ὁ κύκλος ἐγείνεται εὐρύτερος. Ἦτο ἡ πρώτη ἀντιδραστικὴ ἀπόπειρα κατὰ τῶν χαρτοπαικτικῶν αἰθουσῶν, εἰς τὰς ὁποίας, ὡς ἔλεγον αἱ κακαὶ γλώσσαί, ψυχὴ ἦσαν αἱ γυναῖκες.

Ἄλλ' αἱ κακαὶ γλώσσαί εἶχαν ἄδικον. Αἱ κυρίαί, εὐθὺς ὡς ἐγείνετο γνωστὸς ὁ σκοπὸς τῶν Σαββάτων, ἐτρούξαν νὰ συγκεντρωθῶν τόσο πολλαὶ εἰς τὰ γραφεῖα τῆς «Ἐφημ. τῶν Κυριῶν» ὥστε νὰ διαψεύσουν ἐπισημῶτα τὰς ἐναντίον των συκοφαντίας. Τὸ πρῶτον Σάββατον ὁ κ. Γ. Τσοκόπουλος ἀνέγνωσε τὸ νέον δράμα τοῦ τῆν Θεοδώραν μετὰ δικαστῆς, φυσικῶς, μικρῶς, κατὰ τὰς ὁποίας ἐτραγοῦδησεν ἡ μεγάλη αἰοιδὸς μας κ. Νίνα Φωκᾶ καὶ ἡ ἐδῶ τότε παρεπιδημοῦσα Ἰνδὴ ποιητικὴ πῖσσα κ. Σόργκα. Τὸ δράμα τοῦ κ. Τσοκοπούλου ἐχειροκροτήθη, ἐκρίθη, ἐσυζητήθη καὶ ἀπὸ ἀνθρώπους εἰδικούς, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ κεφαλᾶκα ὠραῖα, τῶν ὁποίων συχνὰ αἱ κρίσεις εἶναι σοφώτεραι τῶν σοφῶν. Ἡ μουσικὴ καὶ τῆς μοναδικῆς Ἑλληνίδος μας μουσικοῦ καὶ τῆς ὠραίας ξένης ἐχειροκροτήθη μετὰ ἐνθουσιασμόν.

Τὸ δεύτερον Σάββατον ὁ ἑφορος τῆς Ἑθν. Βιβλιοθήκης κ. Δ. Καμπούρογλου ὁ σοφὸς τῶν Ἀθηνῶν ἐπὶ τῆς Τουρκοκρατίας συγγραφεὺς ὠμίλησε περὶ τοῦ πῶς εορτάζοντο αἱ Ἀπόκρω εἰς τὰς Ἀθήνας ἐπὶ Τουρκοκρατίας καὶ ὁ κ. Γ. Τσοκόπουλος ἀνέγνωσε μονόπρακτο δραματάκι τοῦ Ἀπήγγειλεν ἡ δεσποινὴ Μαργαρίτα Ἀγελάστου, ἓνα νέο καὶ ὠραῖο χοριτσάκι μετὰ τέχνην καὶ μετὰ ὄργανον φωνῆς, ποῦ θὰ τῆς ἐζήλευεν ἡ Σάρα, ἐτραγοῦδησεν ἡ κ. Μαρία Μουφερᾶτου μετὰ τὴν ὠραίαν καὶ τεχνικὴν φωνὴν τῆς Ἡσόργκα καὶ πάλιν, καὶ ἡ γνωστὴ διὰ τὸ μουσικὸν τάλαντόν της κ. Παπαδιαμαντοπούλου, καὶ ἀνέγνωσε διαφόρους σκέψεις τοῦ ὁ γνωστὸς Γάλλος συγγραφεὺς ὁ παρεπιδημῶν εἰς Ἀθήνας ὑποκόμης de Montoson.

Τὸ τρίτον Σάββατον ὁ θαυμασιὸς ἀθλητικὸς μας κ. Χρυσάφης ὠμίλησε διὰ τὸν βασιλεῖα τῆς Σουηδίας Ὁσκά, ὡς ποιητὴν, τοῦ ὁποίου καὶ ἀπήγγειλεν ὠραῖους στίχους, τοὺς ὁποίους μετέφρασεν ὁ ἴδιος.

Καὶ ὁ κ. Χριστομάνος, ὁ γόνος σοφὸς καὶ ὀμιλητῆς, ἀπὸ μετὰ ὠραῖα λόγια ἐπλεξεν ἓνα ἐγκώμιον εἰς τὰς κυρίας, ἔπειτα ἀνέγνωσε περικοπὰς ἀπὸ τὸ νέον του μυθιστόρημα τῆν «Κερένια Κούκλα». Ὁ κ. Χριστομάνος διεκόπτεται συχνὰ ἀπὸ χειροκροτήματα καὶ μετὰ τὴν ἀντίδρασιν, ἡ ὁποία εἶχε γίνῃ ἀπὸ μερικὰς Ἑλληνικὰς Ἐφημερίδας διὰ τὴν δημοτικὴν γλῶσσαν τοῦ ἔργου, ἀληθινῶς ἀριστοτεχνικῶς, αἱ κυρίαί ἐπειδὴ τὸ ἤκουον νὰ διαβάζεται καὶ δὲν τὸ ἔβλεπαν—αὐτὸς εἶναι ὁ μεγάλος σκόπελος τῆς δημοτικῆς—δὲν ἐκπύλασαν ὅτι ἦτο γραμμένο δημοτικῶς. Πρέπει ὅμως νὰ προσθέσω ὅτι ἐδιαβάζετο ἀπὸ τὸν κ. Χριστομάνον, ὁ ὁποῖος κατέχει τὴν τέχνην νὰ γοητεύῃ ὅσους τὸν ἀκούουν, εἴτε νὰ διαβάξῃ, εἴτε νὰ ὀμιλῇ. Ἐτραγοῦδησαν αἱ κ. κ. Φωκᾶ, καὶ Παπαδιαμαντοπούλου.

Πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι τὰ τρία αὐτὰ Σάββατα ἦσαν τὰ τελευταῖα τῆς Ἀποκρητῆς, ὅτι ἐδίδοτο κατὰ τὰς ἀπογευματικὰς αὐτὰς ὥρας χοροὶ εἰς τρία τεσσαρα γνω-

στά σπίτικα, ὅτι πολλαὶ κυρίαί εἶχαν ἔλθει μετὰ τὴν πρόθεσιν νὰ μοιράσουν τὰς ὥρας των, καὶ ὅτι ἐθυσίασαν τοὺς χοροὺς καὶ τῆς ὠραίας τουαλέττες ἴσως καὶ ὀλίγο πόκερ ἢ μπριτζ εἰς τὰς ἰδικὰς μας συγκεντρώσεις. Διὰ τὴν ἱστορικὴν ἀλήθειαν πρέπει νὰ λεχθῇ ὅτι ἦσαν καὶ ἄρκετοὶ κύριοι.

Τὰ Σάββατα συνερίζονται ὅλην τὴν Σαρακοστήν, θὰ δημοσιεύεται δὲ εἰς τὸ μέλλον μικρὰ περίληψις τῶν ἀναγνωστικῶν ἔργων εἰς τὴν Ἐφημ. τῶν Κυριῶν, τῆς ὁποίας ἡ διεύθυνσις ἐκφράζει τὴν θερμὴν ἐγνώμοσύνην τῆς πρὸς τὰς κυρίας καὶ τοὺς κυρίους, οἱ ὁποῖοι ἔκαμαν τὰς συναθροίσεις αὐτὰς τόσο γοητευτικὰς, ὥστε νὰ ἐπισκιάσουν τὸ γόητρον τοῦ πόκερ, τοῦ μπριτζ τοῦ μάους, ἀκόμη δὲ καὶ τοῦ χοροῦ.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

εἰς τὴν ἐρώτησίν μας διὰ τὴν γλῶσσαν τῶν ἔργων τοῦ κ. Α. Καρκαβίτσα

Ἐάν τὰ εἰς δημοτικὴν γλῶσσαν ἔργα τοῦ κ. Α. Καρκαβίτσα, ἔχουν τὴν οὐτὴν βαθύτητα καὶ δύναμιν, οἶον τὸ «Θεὸς Ἀθάνατος» τότε εἶναι αὐτόχρημα δολοφονία τοῦ καλλίμου τοῦ, νὰ γράφῃ εἰς καθρεῦσους.

Ἦδη δὲ, κατέκτησε τὴν ἀθάνατον δόξαν, δι' αὐτοῦ καὶ μόνου τοῦ ἔργου τοῦ. Ἐάν ἡμεῖς σήμερον δὲν δυνάμεθα, ἢ δὲν θέλωμεν νὰ κρίνωμεν ὅπως πρέπει, οἱ μετέπειτα, θέλουσι τὸν δαφνοστεφανώσῃ, ὡς συνήθως συμβαίνει εἰς ὅλους τοὺς δυνατοῦς.

Καλλιρόη Σ. Κατ'ἀλήθειατροῦ

Φρέ-Ἀποκορώνου-Κρήτης

Ἡ γλῶσσα τοῦ μὲν πρώτου διηγήματος τοῦ κ. Καρκαβίτσα εἶναι ἀνοήσιος καὶ ἄχαρις καὶ ἐν πολλοῖς δυσληπτος, καίτοι ἀδρού νοήματος, τοῦ δὲ δευτέρου γλαφυρὰ καὶ ἐπίχαρις καὶ τοῖς πᾶσιν εὐληπτος, ἐφ' ᾧ οὔτε σύγκρισις δύναται νὰ γίνῃ μετὰ τῶν δύο διηγημάτων τοῦ μὲν μαλλιάρου, τοῦ δὲ γεγραμμένου ἐν γλώσσῃ καθομιλουμένη καθαρᾷ.

Πᾶσαι αἱ ἀναγνώσασαι τὰ διηγήματα ταῦτα φίλαι μου ἔχουν τὴν ἦν καὶ ἐγὼ γνώμην.

Μετὰ τῆς προσηκούσης ὑπολήψεως Μαρία Ε. Δημητρεῖσα

Σ. Δ. Δὲν δημοσιεύουν παρὰ κρίσεις συντόμως ἀναφερομένης εἰς τὴν γλῶσσαν τῶν διηγημάτων τοῦ κ. Α. Καρκαβίτσα καὶ ὄχι εἰς γενικότητος.

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΚΙΝΗΣΙΣ

Εἰς τὸ Παρίσι ἐγείνετε τελευταίως μία δίκη περιέργως. Ἡ δραματικὴ συγγραφεὺς κ. Regina Martial ἐζήτησε δικαστικῶς ἀποζημιώσιν ἀπὸ τὸν διευθυντὴν τῆς ἐφημερίδος «Matin» καὶ τὸν κριτικὸν κ. Guy Launay διὰ τὴν πρὸ τῆς παραστάσεως δημοσιευθεῖσαν ὑπόθεσιν τοῦ νέου ἔργου της, τοῦ παιζομένου εἰς τὸ θέατρον Gymnase. Ἡ κ. Martial ἔχασε τὴν δίκην τῆν.

Αἱ κ. κ. Pellet καὶ Gobron προσέφεραν εἰς τὸ Μουσείον τοῦ Belford μίαν ὠραίαν συλλογὴν 1188 νομισμάτων καὶ μεταλλείων τῆς Ἀλτατίας καὶ Λορραίνης.

Εἰς τὴν Ζιλανδιαν πέντε γυναῖκες ἐξελέγησαν μέλη τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου.

Εἰς τὸ Παρίσι ἰδρύθη σύλλογος κυριῶν διὰ τὴν ἐνδυσίασιν τῶν πτωχῶν μαθητῶν τῶν δημοτικῶν σχολείων. Εἰς τὴν τελευταίαν συνεδρίαν τοῦ συλλόγου τούτου εἰς τὴν ὁποίαν παρέστη καὶ ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ κατὰ τὴν ὁποίαν ἐξετέθη ἡ εὐεργετικὴ δράσις τοῦ συλλόγου, ἀπενεμήθησαν αἱ δάφναι ἀξιοματικῶς τῆς Ἀκαδημίας εἰς τὴν ἰδρυτρίαν τοῦ συλλόγου κ. Poutol καὶ τὸ μετᾶλλον τῆς ἐνισχύσεως εἰς τὸ καλὸν εἰς τὴν δεσποινίδα Gasse, γραμματεῖα τοῦ Συλλόγου

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ

Ἑλληνικὴ ἀρχαιολογικὴ ἐταιρία. Ὁ κ. Ἀδαμαντίου, ὁ γνωστὸς Βυζαντιολόγος ὠμίλησε περὶ Χριστιανικῆς τέχνης, Δαφνίου, Μυστρᾶ καὶ Γερακίου. Ἄν κρίνῃ τις ἀπὸ τὸν συνωστισμόν τοῦ πλήθους, φαίνεται ὅτι τὸ Ἑλληνικὸν κοινὸν ἐνδιαφέρεται περισσότερο διὰ τὰς Χριστιανικὰς ἀρχαιοτήτας παρὰ διὰ τὰς ἀρχαιολογικὰς.

Ὁ κ. Ἀδαμαντίου διαρεῖ εἰς τρεῖς ἐποχὰς τὴν ἐξέλιξιν τῆς Βυζαντινῆς Τέχνης, δηλ. τὴν ἐποχὴν τοῦ Ἰουστινιανοῦ, τῆς Μακεδονικῆς δυναστείας, καὶ τῶν Παλαιολόγων. Καὶ ἡ μὲν ἐκκλησία τοῦ Δαφνίου εἶναι ἔργον τῆς δευτέρας ἐποχῆς, ἐνῶ τὰ μνημεῖα τοῦ Μυστρᾶ καὶ τοῦ Γερακίου ἀναφέρονται εἰς τὴν τρίτην, καὶ δι' αὐτὸ τὰ τοῦ Μυστρᾶ μάλιστα εἶναι ὠραῖα, καὶ σημειώνουν τὴν ἀρχὴν τῆς Ἀναγεννήσεως τῆς τέχνης, ἡποία καὶ πάλιν ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα μετεβιβάσθη εἰς τὴν Φλωρεντίαν καὶ ἔπειτα εἰς τὴν δυτικὴν ἐν γένει Εὐρώπην. Μόνον εἰς τὰ ἀνακαλυφθέντα μνημεῖα τοῦ Γερακίου τῆς Λακωνίας ἀρχίζει νὰ εἶναι αἰσθητὴ ἡ ἐπίδρασις τῆς Φραγκικῆς Τέχνης.

Εἰς τὴν Γερμανικὴν σχολὴν ὁ βιβλιοφύλαξ κ. Στρούκ ὠμίλησε περὶ νέων ἀνασκαφῶν τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας εἰς τὸ Κεραμικόν, εἰς τὰς ὁποίας ὀφείλει τὸ νέον σχεδιαγράφημά του τοῦ ἀρχαίου τούτου νεκροταφείου. Εἶπεν ἀκόμη ὅτι τὸ μέρος τὸ ἕως τώρα θεωρούμενον ὡς βωμὸς τῆς προστάτου τοῦ νεκροταφείου Σωτήρας Ἀρτέμιδος, δὲν εἶνε βωμὸς, ἀλλ' ἄπλως τράπεζα, ἐφ' ἧς ἐτοποθετοῦντο οἱ νεκροὶ πρὸ τῆς ταφῆς. Κατόπιν ὁ κ. Κούρτιος Μύλλερ καθώρισεν τὰς μεταξὺ τῆς Μυκηναϊκῆς καὶ κατόπιν Ἑλληνικῆς τέχνης διαφορὰς. Γνωρίσματα οὐσιώδη τῆς πρώτης εἶναι ἡ ἀναπλάστας ὄχι μόνον τῆς κυρίας ὑποθέσεως τῆς εἰκόνας, ἀλλὰ καὶ τοῦ περιβάλλοντος, τῆς ἐξ ὀρέων, δένδρων καὶ ποταμῶν παρατιθεμένης τέχνης. Ἐνῶ κατὰ τὴν καλὴν ἔπειτα ἐποχὴν οἱ τεχνῖται περιορίζονται εἰς τὰς μορφὰς τῆς κυρίας των ὑποθέσεως. Περὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Περικλέους εἶπεν, ὅτι ἐνῶ ἡ ἀρχιτεκτονικὴ εἶχε φθάσει εἰς τὴν ἀκμὴν της, ὅμως ἡ κατάστασις τῶν οἰκοδομῶν ἦτο ἀνώμαλος ὡς φαίνεται καὶ εἰς τὰ ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως περιωθέντα κτίρια, καὶ ἀναθήματα ἀκόμη τὰ εὐρισκόμενα εἰς τὰ ἱερά.

Εἰς τὴν Ἀμερικανικὴν σχολὴν ὁ κ. Hill ὠμίλησε περὶ τῶν τεχνασμάτων, τὰ ὁποία μετεχειρίζοντο οἱ ἱερεῖς τῆς Κορινθοῦ, διὰ νὰ παρουσιάζουν τὸν θεὸν ὀμιλοῦντα καὶ δρώντα, ὁσάκις ἡ ἀνάγκη αἰτήσεως χρησμάτων τὸ ἀπῆται. Τὴν ὑπόθεσίντου στηρίζει εἰς ἀνακαλυφθείσας ὀπίσθεν ἐνὸς μικροῦ ναοῦ ἀφανεῖς θύρας, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἠδύνατο νὰ εἰσέρχεται ἄνθρωπος. Πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο τοῦ ναοῦ δὲν ἐπετρέπετο ἐπὶ ποινῇ προστίμου καὶ ἡ διάβασις αὐτῆ ἀνθρώπου. Ὁ Wood ὠμίλησε μετὰ ταῦτα περὶ τριῶν ἐν Κορίνθῳ οἰκοδομημάτων τῶν Ρωμαϊκῶν χρόνων.

ΒΙΒΛΙΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

L'Acropole υπό της κομήςσης Ευγενίας Καπνίστ. Ένας ωραίος τόμος ποιημάτων, εμπνευσμένος ὅλος σχεδόν ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴν φύσιν καὶ τὴν μυθολογίαν καὶ τὴν ἱστορίαν. Ἡ κομήςσα Καπνίστ ἂν καὶ γεννημένη εἰς τὴν Ρωσίαν καὶ ἀπὸ Ρωσίδα μητέρα, ὅμως ἔχει ἑλληνικὰ αἰσθήματα καὶ ἀγαπᾷ τὴν Ἑλλάδα, εἰς τὴν ὁποίαν ἀφίερωσε μετὰ τῆς ἀδελφῆς καὶ τῆς μητρὸς της θησαυροὺς ὅλους καρδιάς καὶ πνεύματος. Ἡ «Ἀκρόπολις» τῆς ἐξεδόθη εἰς τὴν γαλλικὴν γλῶσσαν. Εἶναι βιβλίον τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ στολιζῆ καθεὶ ἑλληνικὴν βιβλιοθήκην, ἂν ὄχι δι' ἄλλο, τοῦλάχιστον διὰ νὰ ἐμπνέῃ τοὺς Ἕλληνας εἰς θαυμασμὸν καὶ ἀγάπην πρὸς τὴν ὀριζήσαντα καὶ τὸ μεγαλύτερον τῆς Ἑλλάδος.

Ταυπούρας καὶ Κόπανος. Ἐνα βιβλίον ὠραίων τραγουδιῶν πρωτοτύπων καὶ μεταφρασμένων ἀπὸ τὰ ἀγγλικά ἀπὸ τὸν κ. Ἀλεξάνδρον Πάλλην. Τὰ τραγουδιὰ του γιὰ τὰ παιδιὰ εἶναι τὰ ὀριζότερα ἀπὸ ὅλα, ὅτι μεταφέρωμεν δὲ εὐχαρίστως μερικὰ ἀπὸ αὐτὰ εἰς τὰς στήλας τῆς «Ἐφημερίδος τῶν Κυριῶν».

Οἱ «Ἀλυδίδες» τὸ δράμα τοῦ κ. Π. Ταγκούλου, τοῦ διευθυντοῦ τοῦ «Νουμᾶ», ἀφοῦ ἐπαίχθη εἰς τὸ Δημοτικὸν Θέατρον ἀπὸ τὸν θίασον τοῦ κ. Οἰκονόμου ἐξετυπώθη καὶ εἰς βιβλίον με πρόλογον τοῦ συγγραφέως. Εἰς τὸν ἐπιλογὸν τοῦ ποιητῆς δημοσιεύει ὅλην τὴν ἀντιπολίτευσιν τοῦ ὑπέστη τὸ θέατρον Οἰκονόμου, διότι ἀπεφάσισε νὰ ἀρχίσῃ τὰς παραστάσεις τοῦ με ἔργα γραμμῆν εἰς τὴν δημοτικὴν γλῶσσαν, ὅπως καὶ τὰς περὶ τοῦ ἔργου κρίσεις τοῦ τύπου. Καὶ εἰς τὸ τέλος μίαν ὠραίαν κριτικὴν μελέτην τοῦ Πέτρου Βασιλικοῦ.

Ἡ Μελέτη. Ἐξεδόθη τὸ τεῦχος τοῦ Φεβρουαρίου με περιεχόμενα: Τὸν θάνατον Κ' τοῦ Παλιολόγου, τὰς ἐντυπώσεις μεταναστοῦ ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴν, τὴν δῆθεν δημιουργίαν τῆς ζωῆς, τὸ ὄδηγόν τῆς ἑλληνικῆς τέχνης, σχολικὰ συστάσει, γνώμας κλπ.

ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟ ΚΑΙ ΚΟΥΖΙΝΑ

ΣΥΝΤΑΓΑΙ

Πουλερικά. Ὑπὸ τὸ ὄνομα αὐτὸ χαρακτηρίζονται ὅλα τὰ εἶδη τῶν ἡμέρων πουλιῶν, ποῦ δικτυῶναι καὶ τρέφονται εἰς τῆς αὐλῆς καὶ τὰ κοτέτσια. Ὅρνιθες, κοτοπούλια, πάπιες, χῆνες, γάλλοι, ὅλα αὐτὰ ὑπάγονται εἰς τὴν ἴδιαν περίπου κατηγορίαν τῶν ἄσπρων κρεάτων καὶ ἔχουν τὰς αὐτὰς θρεπτικὰς ιδιότητας.

Εἰς τὴν πρώτην τάξιν δι' ἀδύνατα στομάχια ὡς καὶ δι' ἀσθενεῖς εἰς ἀνθρώπων ἔρχονται τὰ κοτοπούλια, τὰ ὁποῖα ὅμως πρέπει νὰ τρέφονται καλὰ, διὰ νὰ εἶναι νόστιμα. Ψητὰ εἰς τὴν σάρα με ὀλίγον λεμόνι καὶ φρέσκο βούτυρο, ὡς καὶ βραστά, ἀλλὰ με ἐλάχιστο ζουμί, ὥστε νὰ μὴ ἀνοστήσουν εἶναι πολὺ καλὰ καὶ εὐκολοχώνευτα. Διὰ κάθε εἶδος ἀθίνειαν θεωροῦνται ὠφελιμώτατα ἐκτός διὰ τὰς ψαμμίσεις καὶ λιθιάσεις, ὅπου ἀπαγορεύονται, ὡς καὶ κάθε πουλερικὸ τοῦ ὁποῖου τὸ ζουμί κίμνει πηκτῆν. Μεγάλαις κόττες εἶναι προτιμότερες εἰς τὰς περιστάσεις αὐτάς. Μετὰ τῆς ὀρνιθῆς ἔρχονται οἱ γάλλοι καὶ ἔπειτα πάπιες καὶ χῆνες, βιρύτερες σχετικῶς καὶ δυσπεπτότερες. Τῆς χῆνης κλείουν συνήθως εἰς κλουβιά, τὰς τρέφουν πολὺ, ἕως ὅτου παχύνουν τόσον, ὥστε ἀπὸ τὰ σκοτάδια νὰ γίνεταί τὸ περιφρημον εἰς τὴν γαλλικὴν κουζίνα foie gras, τὸ ὁποῖον ἐτοιμαζόμενον με τρούφες,

θεωρεῖται τροφὴ πολὺ ἐκλεκτῆ. Ἡ χῆνα διὰ νὰ φαγωθῆ πρέπει νὰ εἶναι πολὺ νέα καὶ καλοθρεμμένη.

Τροφὴ ἐπίσης τῆς ἐποχῆς αὐτῆς εἶναι τὰ θαλασσινὰ. Στρεῖδια, μείδια, σουπιές καὶ καλαμάρια, ὀκταπόδια, ὅλα αὐτὰ τρώγονται μᾶλλον τὸν χειμῶνα, διότι θεωροῦνται ἐν γένει δύσπεπτα καὶ χωνεύονται μᾶλλον τοὺς ψυχροὺς μῆνας, ὅπότεν εἶναι καὶ ὑγιεινότερα.

Τὰ στρεῖδια καὶ τὰ μῆδια σχετικῶς ἐλαφρότερα, τρώγονται μᾶλιστα τὴν σαρακοστήν, τὰ μὲν πρῶτα συνήθως ὡμά, τὰ δὲ δεύτερα κατὰ διαφόρους τρόπους. Παιδιὰ μικρὰ, γέροντες καὶ ἄνθρωποι πάσχοντες ἀπὸ δερματικὰ νοσήματα καὶ ἀπὸ τοὺς νεφροὺς δὲν τρώγουν κατὰ κανὸνα θαλασσινὰ.

Μῆδια πλακί. Τὰ καθαρίζετε καὶ τὰ βγάζετε ἀπὸ τὰ κογχυλίδια τῶν. Βάζετε νὰ βράζουν μέσα εἰς λάδι καὶ νερό, ὀλίγα καρττα ψιλοκομμένα, κινιτανὸ καὶ σέλινο. Ὅταν εἶναι ἑτοιμα ρίπτετε τὰ μῆδια σας με τὴν ὀκταπόδιων καὶ μισὸ ποτηράκι ἄσπρο κρασί. Τὰ ἀφήνετε νὰ πάρουν δύο βράσεις καὶ τὰ σεβρίζετε. Ἄν ἔχετε πολλὰ, τότε προσθέτετε ντομάτα σάλτσα καὶ ἔπειτα με τρυπητὴ κουτάλα βγάζετε τὰ μῆδια. Ρίπτετετε τότε ρύζι, ἂν σὰς ἀρέσῃ καὶ ὀλίγη σταφίδα φιλή καὶ ὅταν εἶναι ἑτοιμα ἢ ρίπτετε τὰ μῆδια καὶ τὰ ἀνακατόνετε ἢ σεβρίζετε τὸ ρύζι με φόρμα καὶ εἰς τὸ μέσον βάζετε τὰ μῆδια με ὀλίγη σάλτσα.

Μὲ τὸν ἴδιον τρόπον κατασκευάζετε καὶ τὸ κιαπίδι καὶ τὰ καλαμάρια, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ὅμως ἀφαιρεῖτε τὸ μέλανι γιὰ νὰ γίνωνται ἐλαφρότερα. Τὰ μῆδια γίνονται καὶ τηγανητά, ἀλλὰ τότε πρέπει νὰ εἶναι μεγάλα. Ἄλλως πίνετε τὸ περιεχόμενον δύο τριῶν μηδιῶν καὶ τὰ τηγανίζετε ὡς ἕνα. Τότε καθαρίζετε πρῶτα ὅλα τὰ μῆδια, χωρίζετε τὸ ὑγρὸν τῶν με τὸ ὁποῖον κίνετε τὸν χηλόν, ὅπως εἰς τὸν τηγανιτὸν μπακαλιῶ. Ἐπειτα στάζετε εἰς τὰ μῆδια δύο τρεῖς σταλαγματιές ρακή, τὰ πινάτε εἰς τὸν χηλὸν καὶ τὰ τηγανίζετε ἀνὰ δύο προσεκτικὰ, ὥστε μάλιστα νὰ κοκκινίσουν. Τὰ σεβρίζετε εἰς πιατέταν με πεστέταν διπλωμένην ἐπάνω καὶ με ἄφθονο κινιτανὸ εἰς μεγάλα κομμάτια τηγανισμένο ἐπίσης.

Φαδόλια δοῦπα. Μία πολὺ καλὴ καὶ ὑγιεινὴ σούπα σαρακοστιανῆ εἶναι τὰ φαδόλια, ὑπὸ τὸν ὄρον νὰ βρασοῦν με πολλὰ χορταρικά, ὅπότεν καὶ ἐλαφρότερα γίνονται καὶ νοστιμώτερα. Βράζετε ὀλίγον καὶ ξεζουμίζετε τὰ φαδόλια. Ἄν ὅμως εἶναι καλόβραστα παραλείπετε τὸ ξεζουμίσμα. Κόβετε τέσσερα πέντε μάτσα καρττα πολὺ λεπτά, 1 μάτσο σέλινο, 2 μάτσα κινιτανὸ καὶ ὀλίγες πατάτες καὶ δύο τρία κομμυδιὰ ὅλα αὐτὰ τὰ περνάτε ὀλίγο με τὸ λάδι καὶ ὅταν ἀρχίσουν νὰ μαραινωται τὰ ρίπτετε νὰ βράσουν με τὰ φαδόλια σας. Ὅταν πλησιάζουν νὰ εἶναι ἑτοιμα τότε προσθέτετε τὴν ντομάτα καὶ τελευταῖον τὸ ἀλάτι. Εἶνε πολὺ καλὰ.

Πιζέλια δοῦπα. Τὰ κίμνετε ὅπως καὶ τὰ φαδόλια, παραλείπουσα μόνον τὸ σέλινο. Ἐπειτα ὅταν εἶναι ἑτοιμα τὰ περνάτε ἀπὸ τὸ τρυπητὸ καὶ τὰ σεβρίζετε εἰς τὴν σουπιέρα με κψαλισμένες φέτες ψωμί. Ἐάν βράσετε ὅλα αὐτὰ χωρὶς λάδι καὶ ἀφοῦ τὰ περῶτετε καὶ τὰ σεβρίζετε προσθέτετε μίαν καλὴν κουτάλιαν φρέσκο βούτυρο καὶ ὀλίγον τυρὶ παραμεζίνα, τότε ἔχετε μίαν ὠραίαν σούπαν, κατὰλληλον καὶ διὰ γαστρίαν ἀκόμη.

Εἰδοποιοῦνται αἱ ἐν Αἰγύπτῳ κ. κ. δυνδρομῆται καὶ δυνδρομηταί μας, ὅτι ἐκεῖ ἀντιπρόσωπος τῆς «Ἐφημ. τῶν Κυριῶν» εἶναι ὁ κ. Κ. Παραδουρᾶς εἰς Ἀλεξάνδρειαν.